

**T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TÜRKİYE TURİZM LİTERATÜRÜNÜN
DURUMU: ULUSLARARASI DERGİ
MAKALELERİNİN BİBLİYOMETRİK
ANALİZİ**

Abdulahap ALTÜRK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı

**Haziran-2018
BATMAN
Her Hakkı Saklıdır**

T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Dr. Öğr. Üyesi Meral DURSUN danışmanlığında, Abdulvahap ALTÜRK tarafından hazırlanan bu çalışma 28/06/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Şule AYDIN

İmza:

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Meral DURSUN

İmza:

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇOBAN

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. / /20....

Dr. Öğrt. Üyesi Ferhat KORKMAZ
Enstitü Müdür V.

TEZ BİLDİRİMİ

Bu tezdeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edildiğini ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

DECLARATION PAGE

I hereby declare that all information in this document has been obtained and presented in accordance with academic rules and ethical conduct. I also declare that, as required by these rules and conduct, I have fully cited and referenced all material and results that are not original to this work.

Abdulahap ALTÜRK

Tarih: 28.06.2018

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE TURİZM LİTERATÜRÜNÜN DURUMU: ULUSLARARASI DERGİ MAKALELERİNİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Abdulahap ALTÜRK

**Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı**

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Meral DURSUN

2018, 139 Sayfa

Jüri

Prof. Dr. Şule AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi Meral DURSUN

Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇOBAN

Türkiye’de turizmin gelişmesine paralel olarak sektörde yetişmiş nitelikli işgören ihtiyacının karşılanması için ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde okullaşmaya gidilmiş böylelikle turizmin ülkemizde de bir bilim dalı olarak tanınması ve gelişmesi süreci başlatılmıştır. Günümüzde yükseköğretim düzeyinde açılan turizm programları sayısı artmış ve turizm literatürü belirli bir düzeye ulaşmıştır. Dünyada ve ülkemizde bilim dallarında, literatürün gelişimini incelemek yaygın hale gelmiştir.

Literatüre 19. yüzyılda giren bibliyometrik yöntem, bilimsel bir alanın durumunu, gelişimini ve mevcut yönelimlerini anlama amacı ile kullanılmaktadır. Bu araştırmanın amacı Türkiye turizm literatürünün bibliyometrik profilini belirlemeye yöneliktir. Tez kapsamında Sciencedirect, SAGE, Taylor&Francis, Emerald ve Wiley veri tabanlarında Türkiye turizmi ile ilgili yayınlanan İngilizce tam metin makaleler çeşitli bibliyometrik parametreler ile incelenmiştir. Araştırma bulgularında belirlenen örneklemde, Türkiye turizm literatürüne en çok katkı yapan kurumlar, yazarlar, dergiler belirlenmiştir. İncelenen makalelere içerik analizi yapılmış, makalelerde kullanılan yöntemler, veri toplama teknikleri kullanılan istatistik teknikleri ve incelenen temalar belirlenmiştir. Örneklem çerçevesinde incelenen makalelere göre, Türkiye turizm literatürüne en çok katkı sunan kurumların sırasıyla Akdeniz Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi olduğu; en çok katkı sunan yazarların, Prof. Dr. Metin Kozak, Prof. Dr. Atilla Yüksel ve Doç. Dr. Meltem Caber olduğu tespit edilmiştir. En çok çalışılan araştırma konusu turizm pazarlaması olarak belirlenmiştir. Çok yazarlı çalışmaların ve kullanılan istatistik tekniklerin ve çeşitliliğinin yıllar itibari ile arttığı da araştırmanın bulguları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometri, Turizm literatürü, Türkiye turizmi, veri tabanları

ABSTRACT

MS THESIS

THE STATE OF TURKISH TOURISM LITERATURE: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF INTERNATIONAL JOURNAL ARTICLES

Abdulahap ALTÜRK

**BATMAN UNIVERSITY INSITUTE OF SOCIAL SCIENCES THE DEGREE
OF MASTER OF SCIENCE IN TOURISM MANAGEMENT**

Advisor: Asst. Prof. Meral DURSUN

2018, 139 Pages

Jury

Prof. Şule AYDIN

Asst. Prof. Meral DURSUN

Asst. Prof. Ömer ÇOBAN

In parallel with the development of tourism in Turkey, secondary and higher education institutions focusing on tourism education were founded in order to meet the need of skilled workers of the sector which resulted in the recognition and development of tourism as an academic field in Turkey as well. Today, the number of tourism programs opened at the higher education level has increased and the tourism literature has reached a certain level. To examine the development of the literature of a certain academic field is a common practice in research both in Turkey and the world.

First introduced in the 19th century, the bibliometric method is used to review the status, development and recent trends of a given literature. The aim of this research is to determine the bibliometric profile of Turkey's tourism literature. For this purpose, full –text English articles on Turkish tourism that are indexed in Sciencedirect, SAGE, Taylor&Francis, Emerald, Springer, and Wiley databases are analysed with several bibliometric parameters. Within the defined sample, research findings determined the top contributing institutions, authors, and journals to Turkish tourism literature. Content analyses were carried out on the articles and the adopted methods, data collection techniques, statistical techniques and examined topics were defined. . According to the findings from the reviewed sample, the top contributing institutions to the Turkish tourism literature are; Akdeniz University, Muğla Sıtkı Koçman University and Anadolu University respectively and the top contributing authors are Professor Dr. Metin Kozak, Professor Dr. Atila Yüksel and Assoc. Dr. Meltem Caber. The results showed that the most popular research topic in Turkish tourism is “tourism marketing”. The findings also reveals that co-authorship has become more common and the statistical technics that are used have diversified over the years.

Keywords: Bibliometrics, Tourism literature, Turkish tourism, databases

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında Türkiye turizm literatürünün uluslararası akademi dünyasındaki gelişimi ve durumu, mevcut yönelimleri belirlenmeye çalışılmıştır. Türkiye turizm literatüründe egemen olan konular, kullanılan yöntemler, en çok katkı sunan kurumlar, yazarlar, dergiler ve benzeri bibliyometrik parametrelerle incelenmiş literatürün mevcut durumu anlaşılmaya çalışılmıştır.

Tez çalışmasının her aşamasında katkıda bulunan değerli hocam ve tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Meral DURSUN'a,

Çalışmada değerli fikirleriyle katkıda bulunan hocalarım, Dr. Öğr. Üyesi Kadir, ÇAKAR, Dr. Öğr. Üyesi Gülseren ÖZALTAŞ SERÇEK, Dr. Öğr. Üyesi Semra GÜRBÜZ, Dr. Öğr. Üyesi Aslı ÇELİKEL, Dr. Öğr. Üyesi Musallam ABEDTALAS, Doç. Dr. Serhat HARMAN ve Arş. Gör. Şehmus AYKOL'a

Teknik konularda önemli katkılar sunan Arş. Gör. Tuğba ARIK YÜKSEL'e

Çalışmamda yardımlarını esirgemeyen kıymetli dostlarım Hüseyin Sezer ŞENLİ, Mehmet Can DEMİROK'a,

Değerli fikirleri için Prof. Dr. Şule AYDIN ve Dr. Öğr. Üyesi Ömer ÇOBAN'a

Bana her zaman destek olan kıymetli hocam Doç. Dr. Lokman TOPRAK'a

içtenlikle teşekkür ederim.

Ayrıca bu süreçte manevi desteği ile sürekli yanımda olan hayat arkadaşım Esma'ya sonsuz teşekkür ederim.

Abdolvahap ALTÜRK
BATMAN-2018

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR	ix
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
1. GİRİŞ	1
2. TÜRKİYE TURİZMİ VE TÜRKİYE TURİZM LİTERATÜRÜNÜN GELİŞİMİ	3
2.1. Turizm Kavramı.....	3
2.2. Türkiye Turizminin Gelişimi	5
2.2.1. Planlı dönem öncesi	7
2.2.2. Planlı dönem	10
2.3. Türkiye Turizm Literatürünün Gelişimi	20
2.3.1. Türkiye’de turizm alanında düzenlenen kongreler	21
2.3.2. Türkiye’de turizm alanında yayınlanan kitaplar	24
2.3.3. Türkiye’de turizm alanında yayınlan dergiler	25
2.3.4. Türkiye’de turizm alanında yazılan tezler	29
3. BİBLİYOMETRİ KAVRAMI, GELİŞİMİ VE BİBLİYOMETRİK YASALAR..	35
3.1. Bibliyometri Kavramının Tanımı ve Gelişimi	35
3.2. Bibliyometrik Yasalar	42
3.2.1. Lotka Yasası	42
3.2.2. Bradford Yasası	44
3.2.3. Price Yasası.....	46
3.2.4. Pareto Yasası, 80/20 Kuralı	46
3.2.5. Zipf Yasası	47
3.3. Turizm Alanında Bibliyometrik Yöntemle İncelenen Araştırmalar	49
4. TÜRKİYE TURİZMİNİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA.....	54
4.1. Araştırmanın Amacı.....	54
4.2. Araştırmanın Önemi	56
4.3. Yöntem.....	56
4.3.1. Evren ve örneklem	57
4.3.2. Veri toplama ve analiz	58

4.3.3. Kapsam ve sınırlılıklar.....	59
4.3.4. Sayıtlar.....	59
4.3.5. Taranan veri tabanları	59
4.4. Bulgular ve Tartışma	60
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	75
KAYNAKLAR	79
EKLER	89
EK-1 Araştırmada incelenen makalelerin künye bilgileri	89
ÖZGEÇMİŞ	139

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AIENT	: Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği
ANOVA	: Tek Yönlü Varyans Analizi
BK	: Birleşik Krallık
BYKP	: Beş Yıllık Kalkınma Planı
CDMB	: Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası 1923-1999
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
MANOVA	: Çok Deęişkenli Varyans Analizi
OECD	: İktisadi Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OPEC	: Petrol İhrac Eden Ülkeler Teşkilatı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel Ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UTK	: Ulusal Turizm Kongresi
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ağ Ve Bilgi Merkezi
UNWTO	: Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü
YEM	: Yapısal Eşitlik Modellemesi
SSCI	: Social Science Citation Index

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 2.1. Planlı dönem öncesi Türkiye’de turizm (1950-1962)	9
Tablo 2.2. Bölgelere göre otel sayıları ve yatak kapasiteleri (1961)	11
Tablo 2.3. Gayri safi yatırım oranları	12
Tablo 2.4. Turizm yatırımları ve propaganda harcamaları (Milyon TL).....	13
Tablo 2.5. Türkiye yatak kapasitesi (1966-1983)	14
Tablo 2.6. Türkiye yatak kapasitesi (1984-2000)	15
Tablo 2.7. Turizmde yabancı sermaye izinleri	16
Tablo 2.8. Türkiye yatak kapasitesi 2001-2016.....	19
Tablo 2.9. Türkiye turizm geliri ziyaretçi sayısı ve ortalama harcama	20
Tablo 2.10. Ulusal turizm kongrelerine ilişkin bilgiler	22
Tablo 2.11. Anatolia Turizm Akademisinin düzenlemiş olduğu kongreler	22
Tablo 2.12. Türkiye’de 2000 yılından sonra turizm temalı düzenlenen kongreler.....	23
Tablo 2.13. 1979-1994 yılları arasında Türkiye’de turizm konulu yayımlanmış makalelerin dergilere göre dağılımı	26
Tablo 2.14. 1979-1994 yılları arasında Türkiye’de yayımlanmış turizm konulu makalelerin konularına göre dağılımı	27
Tablo 2.15. Türkiye’de 2000-2010 yılları arasında turizm ile ilgili en çok makale yayınlayan ilk 10 dergi	28
Tablo 2.16. Türkiye’de turizm alanında yayınlanan dergiler	29
Tablo 2.17. Yayımlandığı üniversitelere göre yüksek lisans tezlerin dağılımı 1984-2013	31
Tablo 2.18. Yayımlandığı yıllara göre yüksek lisans tezlerinin dağılımı	31
Tablo 2.19. Turizm ile ilgili anabilim dallarında hazırlanmış lisansüstü tezlerin türlerine göre odaklandıkları konular	33
Tablo 3.1. Bilimsel literatürün bibliyometrik analizlerinin geliştirilmesine büyük katkıların kronolojisi.....	36

Tablo 4.1. Makalelerin yayınlandığı yıllara göre dağılımı	61
Tablo 4.2. Makalelerin dergilere göre dağılımı	62
Tablo 4.3. Makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı	63
Tablo 4.4. En çok makalesi bulunan yazarlar	64
Tablo 4.5. Makalelerin sayfa sayıları ve yapılan atıflar	65
Tablo 4.6. Makalelerin kurumlara göre dağılımı	66
Tablo 4.7. Makalelerin yöntemlerine göre incelenmesi	68
Tablo 4.8. Makalelerde kullanılan istatistiki analizlerin dağılımı	69
Tablo 4.9. Temalarına göre makale sayıları	70
Tablo 4.10. Makalelerde incelenen turizm türleri.....	72
Tablo 4.11. Makalelerin alt sektörlerle göre dağılımı.....	73
Tablo 4.12. Makalelerin odaklandığı bölge/şehir	74

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2. 1. 1984-2015 yılları arasında hazırlanan tez sayılarının yıllara göre gelişimi...	32
Şekil 4. 2. Makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı	63
Şekil 4. 3. Makalelerin kavramsal görgül olma durumuna göre dağılımı	67
Şekil 4. 4. Makalelerde kullanılan istatistiki analizlerin dağılımı	69
Şekil 4. 5. Makalelerin konularına göre dağılımı	71
Şekil 4. 6. İnsan kaynakları yönetimi konusunda yazılmış makalelerin alt konuları	71
Şekil 4. 7. Makalelerin alt sektörlere göre dağılımı.....	73

1. GİRİŞ

Dünya turizm sektörü her geçen yıl büyüme eğilimi göstermektedir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) verilerine göre 2016 yılında, küresel boyutta yaşanan çalkantılara rağmen uluslararası ziyaretçi sayısı 1,235 milyona, ayrıca 2017 yılının ilk 8 ayında 2016 yılının aynı dönemine göre %7 artarak 901 milyona ulaşmıştır (Anonymous, 2018). Hızlıca büyüyen turizm endüstrisi de diğer endüstriler gibi toplam turizm performansını (ör. gelen/giden turist sayısı, turizmle ilgili endüstrilerin yıllık üretim değerleri, turizmle ilgili endüstrilerin istihdamı, otel doluluk oranları, vs.) maksimize etmek için çevresel sorunların (politika, ekonomi, toplum ve teknoloji gibi dışsal faktörler ile müşteriler, rakipler, sendikalar, dağıtım kanalları gibi içsel faktörler) üstesinden gelmek durumunda kalmıştır (Chang ve Katrichis, 2016: 792). Turizm endüstrisinin hızla büyümesi ve hükümetler tarafından yerel ve ulusal ekonomilere önemli katkılar sağladığının görülmesi, turizm eğitimi veren kurumların önemli ölçüde artmasına olanak vermiştir (Dale ve Robinson, 2001). Yayımlanmış araştırmaların bir disiplinin entelektüel gelişimine öncülük ettiği ve genellikle önemli araştırmalar ile kaliteli eğitimin bir arada olduğu kanıksanmıştır (Heck ve Cooley (1988)'den aktaran Jogaratnam ve ark. 2005). Bir kurumun yayımladığı akademik çalışmaların niceliği ve niteliği o kurumun araştırma verimliliğini temsil etmekte, uluslararası tanınırlığına önemli bir katkı sağlamaktadır (Park ve ark., 2011: 382). Böylelikle turizm endüstrisinin ve turizm eğitimi veren kurumların büyümesine paralel olarak yakın tarihte turizm alanında yayımlanmış bilimsel dergi, yapılan konferans ve araştırma sayıları da hızlıca artmıştır (Afifi, 2009: 387). Birçok disiplin belirli bir olgunluk seviyesine ulaştığı için, gelişmiş bilgisayar programlarıyla, disiplinlerin gelişimini betimlemeye ve değerlendirmeye yönelik önemli bir ilgi oluşmuştur (Zupic ve Cater, 2014). Bir araştırma alanının gelişimi için yapılması gereken en önemli işlerden bir tanesi, o alanda daha önce yürütülmüş araştırma bulgularının sentezlenmesidir (Zupic ve Cater, 2014: 429). Literatürde 20. yüzyılın başından beri geçen bibliyometri, belirli bir disiplindeki gelişmeleri, en etkili araştırmacıları, baskın konuları, disiplindeki eğilimleri belirlemek için en çok kullanılan yöntemlerden bir tanesidir olduğu söylenebilir. Turizmin bir araştırma alanı olarak gelişmesine müteakip ülkemizde de bu alanda yayımlanmış çalışmaları inceleme, literatürün durumunun gelişimini ve değişimini anlama amaçlı veri tabanı, dergi, ülke/bölge odaklı bibliyometrik çalışmalar literatürde yerini almıştır.

Ülkemiz turizm literatürünü incelemeye yönelik dergi odaklı (Ör: İçöz ve Kozak, 1999; Çiçek ve Kozak 2012; Karagöz Yüncü ve Kozak 2012; Zencir ve Kozak 2012; Türktarhan ve Kozak, 2012; Köseoğlu ve ark 2015a; Köseoğlu ve ark., 2015b) veritabanı odaklı (Ör: Evren ve Kozak, 2014; Arslan ve Emeksiz, 2016; Temizkan, ve ark., 2015; Türktarhan, 2013; Özel ve Kozak, 2012) yüksek lisans ve doktora tezleri odaklı, (Ör: Turan, 2014) vb. çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde çalışmaların çoğunluğunun Türkçe dilinde yapılan çalışmaları incelediği; İngilizce yazında yapılan çalışmaların ise SSCI de taranan 14 turizm temalı dergilerdeki yayınları incelendiği anlaşılmıştır. Bu çalışmada daha kapsamlı olarak -turizmin interdisipliner yapısından da kaynaklı- Sciencedirect, SAGE, Taylor&Francis, Emerald ve Wiley veri tabanı odaklı Türkiye turizmi ile ilgili İngilizce makaleler incelenip Türkiye turizm literatürünün bibliyometrik profili belirlenmeye çalışılmıştır.

Türkiye turizm literatürünün bibliyometrik profilinin belirlenmesi için hazırlanan bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, Turizm kavramı, Türkiye turizminin ve Türkiye turizm literatürünün gelişimine değinilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümü olan kaynak araştırmasında bibliyometrinin tanımı, tarihi gelişimi ve bibliyometrik yasalar hakkında bilgi verilmiş ve turizm literatürü üzerine yapılmış benzer çalışmaların bazılarına yer verilmiştir.

Çalışmanın son bölümü olan üçüncü bölümde Türkiye turizminin bibliyometrik profilini belirlemeye yönelik yapılan araştırmanın bulguları ve değerlendirmeler yer almaktadır.

2. TÜRKİYE TURİZMİ VE TÜRKİYE TURİZM LİTERATÜRÜNÜN GELİŞİMİ

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye turizmi ve Türkiye turizm literatürünün gelişimi incelenmektedir. Türkiye turizmi, *planlı dönem öncesi* ve *planlı dönem* olmak üzere iki başlık altında; Türkiye turizm literatürü ise Türkiye’de turizm konusunda yayınlanan, dergiler, kitaplar, tezler ve düzenlenen kongreler olmak üzere 4 başlık altında incelenmektedir.

2.1. Turizm Kavramı

Literatürde turizm kavramının pek çok tanımına rastlamak mümkündür. Turizm endüstrisinin karmaşık yapısı ve Turizm alanının interdisipliner yapısı, bütüncül bir turizm tanımı yapmayı güçleştirmektedir. Kavramın kökeni Latincedeki “*tornus*” sözcüğüne dayanmakta ve turizmin temel özelliğine, *kalkış noktasına dönen bir döngüyü tamamlamak* anlamı ile yansımaktadır (Leiper, 1979).

İngilizce olan *tourism* kavramının sözlük anlamı “*ilgi çekilen yerlere yapılan ziyaretlerin ve tatillerin ticari organizasyonu ve yönetimi*” olarak geçmektedir (Anonymous, 2018). Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise “*Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezi*” ve “*Bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların tümü*” olmak üzere iki tanımı yapılmıştır (Anonim, 2018). Görüleceği üzere sözlüklerdeki anlamlarında turizm olgusunun yönetimine vurgu yapılmıştır denilebilir.

Literatürde turizmin tanımı ilk defa Guyer-feuler tarafından 1905 yılında yapılmıştır. Bu tanımda turizm (Aktaran Kozak ve ark., 2017: 5);

“*Gittikçe artan hava değişimi ve dinlenme gereksinimleri, doğa ve sanatla beslenen göz alıcı güzellikleri tanıma isteğine; doğanın insanlara mutluluk verdiği inancına dayanan ve özellikle ticaret ve sanayinin gelişmesi ve ulaşım araçlarının kusursuz hale gelmelerinin bir sonucu olarak ulusların ve toplulukların birbirlerine daha çok yaklaşmasına olanak veren ‘modern’ özgü bir olay*” olarak nitelendirilmiştir. Guyer-Feuler tarafından yapılan tanımdan sonra birçok yazar ve kurum tarafından turizmin tanımı yapılagelmiştir. 1910 yılında Avusturyalı ekonomist Hermann Von Schullard turizmin tanımını ekonomik açıdan yapmıştır (Shullard, 1910, aktaran Jayapalan, 2001: 5; Kozak ve ark. 2017: 2). Schullard turizmi “*başka bir ülkeden şehir*

veya bölgeden yabancıların gelmesi ve geçici süre kalmalarıyla ortaya çıkan hareketin ekonomik yönünü ilgilendiren faaliyetlerin tümü” olarak tanımlamıştır.

Turizm çalışmalarına interdisipliner bir perspektif sunan ve literatürde turizm olgusuna bilimsel bir yaklaşım başlatan ilk kişi olan Walter Hunziker’in (Akoğlu, 2015: 501-502) yaptığı tanıma göre turizm; *“yabancıların bir yere yaptıkları yolculuklardan ve devamlı kalma, para kazanma amacı gütmeyen konaklamalarından doğan ilişkilerin tümü”* dır (Kozak ve ark. 2017: 6; Öztaş ve Karabulut, 2006: 16).

Hunziker’in bu tanımını Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği (Aiest) tarafından sonradan yeniden düzenlenerek turizmin aşağıdaki belirgin yönleri ortaya çıkartılmıştır (Jayapalan, 2001: 5; Kozak ve ark. 2017: 5) :

- Ziyaret edilen yerde ikamet etmeyenlerin seyahate katılımı
- Ziyaret edilen yerde geçici konaklama
- Ziyaretin para kazanma ile ilgili olmaması
- Konaklama sırasında genellikle turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetlerin talep edilmesi

Öztaş ve Karabulut (2006: 17)’un bu faktörleri dikkate alarak önerdikleri tanıma göre turizm: *“Sürekli olarak ikamet edilen yer dışında; eğlence, dinlenme, spor, kültür, din vb. gereksinimlerin giderilmesi amacıyla yapılan seyahat ve geçici konaklama faaliyetleridir.”*

Olalı ve Timur (1988: 35) turizmi para kazanma amacı dışında iş, merak, din, sağlık, spor, dinlenme, eğlenme ve benzeri nedenlerle kişisel veya kitlesel olarak yaptıkları seyahatlerden doğan sosyal bir tüketim olayı şeklinde tanımlamışlardır (Olalı ve Timur 1988 dan aktaran Bardakoğlu ve Timur 2015: 31).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından 1991’de Kanada’nın Ottawa şehrinde düzenlenen konferansta daha önce yapılan turizm tanımları güncellenip turizmin tanımına yeni bir öneri getirilmiştir (Goeldner ve Ritchie, 2009). Bu konferansta yapılan resmi tanıma göre *“Turizm, eğlence, iş ve diğer amaçlarla bir yıldan fazla olmamak kaydıyla sürekli yaşadığı yerin dışındaki yerlerde bulunan ve bu yerlerde kalan kişilerin faaliyetlerini kapsar.”*

Goeldner ve Ritchie (2009)’ye göre turizm için bir tanım geliştirme girişiminde bulunurken, turizm endüstrisi içindeki ve turizm endüstrisinden etkilenen çeşitli gurupları dikkate almak gerekmektedir. Bu gurupların bakış açıları kapsamlı bir tanımın

geliştirilmesi için son derece önemlidir. Goeldner ve Ritchie'ye göre söz konusu gruplar ve bakış açıları aşağıdaki gibidir:

- Turist: Turist çeşitli ruhsal veya fiziksel deneyimler ve tatminler ister. Bu istemlerin doğası büyük oranda ziyaret edilecek yerleri ve keyif alınacak aktivitelerin seçiminde belirleyicidir.
- Turistik ürün ve hizmetleri sunan işletmeciler: İşletmeciler turist pazarının talep ettiği ürün ve hizmetleri sunarak, turizmi kâr elde etme fırsatı olarak görürler.
- Destinasyon Yöneticileri: Politikacılar turizmi kendi bölgeleri için bir zenginlik faktörü olarak görürler. Bakış açıları vatandaşlarının turizmden elde edebilecekleri gelir ile ilgilidir. Politikacılar aynı zamanda uluslararası turizmden kaynaklanan döviz gelirleri ve turist harcamalarından doğan dolaylı ya da doğrudan vergileri düşünürler.
- Yerel Halk: Yerel halk turizmi kültürel bir faktör ve istihdam olanağı olarak görmektedir. Çok sayıda uluslararası ziyaretçi ile yerel halk arasında oluşan etkileşimin yararlı veya zararlı olması önem taşımaktadır.

Goeldner ve Ritchie (2009: 6)'ye göre turizm, turistler, turizm tedarikçileri, ev sahibi hükümetler, ev sahibi topluluklar ve ziyaretçilerin ilgisini çekme ve barındırma faaliyetlerinde bulunan çevreler arasındaki ilişkiler ve etkileşimlerden kaynaklanan süreçler, faaliyetler ve çıktılardır.

Literatürde ilk tanımı 20. Yüzyılın başlarında yapılan turizm olgusu özellikle dünya savaşlarından sonra hızlıca dünyanın en büyük hizmet endüstrisi haline gelmiştir. Ülkemizin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkeler, ekonomiye katkısını öngörmüş, turizmin gelişmesi için planlar ve politikalar üretmiş, sektör için yasalar düzenlemiş ve yatırımcılara teşvikler sağlamıştır. Ülkemizde turizmin gelişimi için alınan önlemler ve gelişim süreci, Türkiye turizminin gelişimi başlığı altında incelenecektir.

2.2. Türkiye Turizminin Gelişimi

Bugün anladığımız anlamda olmasa bile turizm insanoğlunun yaratılışından itibaren gündemde olmuştur. İnsanlık tarihinin her döneminde insanların sağlık ve kutsal yerlerin ziyareti nedeniyle olduğu kadar, yöneticilerin, elçilerin, misyonerlerin,

hükümdarların, filozofların, bilginlerin, mimarların, tüccarların, denizcilerin ve maceraperestlerin de yer değiştirme hareketleri görülmüştür (Öztaş ve Karabulut, 2006). Tarihte seyahatin ilk şekillerini oluşturan faktörler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Jamal ve Robinson, 2009) :

- Temel insan ihtiyaçları (yiyecek ve barınak bulma),
- Değişim (ticaret),
- Doğal fenomenlerle olan ilişkiler (yeni yerleşim yerleri geliştirme, kuraklık ya da sellerden kaçma vb.)

- Fetih ve savaşlar (işgal, sürgün, zorunlu göç ve yeniden yerleşim).

Orta Çağ dönemine gelindiğinde Avrupa’da sosyal, ekonomik ve kültürel yaşam dinin etkisi altında olduğu için seyahat hareketleri de dinin etkisi altında kalmış bu devirde yapılan kutsal yerlerin hac amacıyla ziyareti ve haclı seferleri dinin ön planda tutulduğu yer değiştirme hareketleri olmuştur (Öztaş ve Karabulut, 2006). Sanayi devrimi turizme canlılık vermiş, gelişme imkânı sunmuş ve yeni bir boyut kazandırmıştır. Buharlı gemi ve demiryollarının, yaygın olarak insanların günlük yaşamında yer almaya başlaması, yolculuk süresini kısaltmış ve masrafları düşürmüştür. Böylelikle sadece zenginlerin katılabildiği bir etkinlik olan seyahat, toplumun orta kesimlerine de yayılmıştır (Öztaş ve Karabulut, 2006: 3).

Tarihte ilk organize turizm hareketini Thomas Cook 1841 yılında gerçekleştirmiştir. Cook, Loughboroungh’da Antialkolizm kongresine 570 kişilik bir grubu kişi başı sabit bir fiyat karşılığında trenle götürüp getirmek suretiyle ilk organize seyahati başarıyla gerçekleştirmiştir. Daha sonra ilk turizm işletmesini kurmuş ve kısa sürede Fransa, İsviçre, Hollanda, Avusturya ve Almanya’da şubeler açmıştır. 20. yüzyılda savaşlar dünya genelinde turizmin gelişmesini olumsuz etkileyen en önemli faktör olmuştur. Ancak savaştan sonra dünyada sağlanan barış ortamı ve savaşta sağlanan teknolojik bilgi birikiminin sivil yaşama aktarılmasıyla turizm hızlıca gelişmeye devam etmiştir (Öztaş ve Karabulut, 2006).

Dünya’ya paralel olarak Türkiye’de de savaşlardan sonra turizmin önemi daha çok kavranmış devlet tarafından yasal düzenlemeler çıkarılmış, yerli ve yabancı yatırımcılara teşvikler öngörülmüştür. Türkiye’de turizmin gelişimini belirlemeye yönelik çalışmalarda genellikle konu iki ayrı dönem halinde incelenmiş; Cumhuriyetin ilanından 1963’ e kadar geçen dönem *planlı dönem öncesi* ve 1963’ten günümüze kadar geçen dönem ise *planlı dönem* olarak ele alınmıştır (Ünlüönen ve ark., 2007: 237). Bu

çalışmada da literatüre uyumlu olması açısından ülkemizdeki turizmin gelişimini planlı dönem öncesi ve planlı dönem olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

2.1.1. Planlı dönem öncesi

Ülkemizde cumhuriyetin ilanından sonra turizm alanında yapılan faaliyetlerden ilki Türk Seyyahin Cemiyeti'nin kurulmasıdır. 1923'te kurulan bu derneğin amacı büyük turlar düzenleyip İstanbul ve Bursa gibi şehirlerde antik değerleri yerli ve yabancı turistlere gerçek yönüyle tanıtabilmektir (Öztaş ve Karabulut, 2006: 8; Ünlüöner ve ark., 2007: 237). Daha sonraları Türkiye Turing Kulübü (Touring Club Turc) ismini alan dernek 1930 yılında kamu yararına çalışır dernek olarak tanınmış, derneğe gümrük ve trafik mevzuatlarında özel yetkiler verilmiş böylelikle uzun yıllar turizm ve kültür alanında bir devlet organı gibi çalışmıştır. Dernek, Türkiye'nin ilk afişlerini bastırmış, ilk karayolları haritası hazırlamış, dil kurslarını ilk kez düzenlemiş, ilk tercüman rehber sınavlarını yapmış, turizm alanındaki ilk araştırmaları yapmış ve yayınlamış, turizm kongre ve konferansları düzenlemiştir (Anonim, 2018). Cemiyet ayrıca denizyoluyla gelen turistlerin limandan geçişlerini kolaylaştıracak önlemlerin alınmasını sağlamış, *Şirketi Hayriye* ve *Seyri Sefain* şirketleri ile işbirliği yaparak turistlerin küçük vapurlarla taşınmalarını ve taksi, hamal ve kayık tarifelerinin belirlenmesini sağlamıştır (Kozak ve ark. 2017: 148).

Cumhuriyet döneminde turizmin ulaşım ayağıyla ilgili ilk önemli gelişme Türkiye Tayyare Cemiyeti'nin kurulması olmuştur. 5 uçak ve 28 koltukla faaliyete başlayan ve Türk Hava Yolları'nın temellerini atan bu kurum 1925'te kurulmuş, 1933'te ise Türk Hava Yolları İşletme İdaresi adını almıştır. 1933'te *Otelciler ve Hancılar Cemiyeti*'nin kurulması ise konaklama sektöründe örgütlenmelerin oluştuğuna dair işaretlerdendir (Kozak ve ark. 2017: 148).

Ülkemizde turizm ile ilgili ilk devlet organı 1934 yılında Türk Ofisine bağlı olarak kurulan ve 1938 yılında Turizm Şube Müdürlüğü'ne dönüştürülen Turizm Bürosu'dur. Turizm işleri 1940 yılında "Matbuat Umum Müdürlüğü" bünyesine alınmış ve bu kurum 1949 yılında 5392 sayılı kanun ile "Basın-Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü" ismiyle değiştirilmiştir. Bu kanunun 17. Maddesi uyarınca turizm konusunda alınacak önlemleri görüşmek üzere 19 Aralık 1949 tarihinde I. Turizm Danışma Toplantısı düzenlenmiş ve ulusal turizm politikası oluşturulması için ilk toplantı yapılmıştır. Toplantı sonucunda "Turizm Ana Programı" adı altında Türkiye'de

turizm sektörünün geliştirilmesi amacıyla alınması gerekli tedbirleri içeren bir rapor hazırlanmıştır (Kozak ve ark. 2017: 150). Turizm Danışma Kurulu'nun aldığı kararlara göre devlet düzenleyici ve teşvik edici bir role sahip olurken, özel teşebbüs için öngörülen işler arasında üst yapı yatırımları, kalifiye personel yetiştirilmesi ve turist çekmek için tanıtım yapma işleri vardır (Ünlüönen ve ark., 2007).

Turizmin geliştirilmesi amacıyla ülkemizde çıkarılan ilk yasal düzenleme 1950 yılında çıkarılan 5647 Sayılı “Turizm Müesseseleri Teşvik Kanunu” dur. Bu kanun ile hangi işletmelerin turizm müessesesi olacağı, teşvik tedbirlerinden hangi işletmelerin yararlanabileceği, teşviklerden yararlanma koşulları ve turizm işletmelerinin denetlenmelerine yönelik ilkelere ait düzenlemeler belirlenmiştir (Toker, 2007: 82).

6086 sayılı kanun ile turizm alanında yatırım yapacak özel teşebbüsün teşvik edilmesi sağlanmıştır. Bu kanun ile özel teşebbüse sağlanan teşviklerden belki de en önemlisi on yıl süre ile vergi muafiyetinden yararlanma imkânıdır (Toker, 2007: 82). Bu yasanın getirdiği yeniliklerden bir diğeri ise İller Bankası kanalıyla Turizm Endüstrisini Teşvik fonu adı altında, ülkede ilk defa turizm sektörüne kredi verilmesi imkânı olmuştur (Ünlüönen ve ark., 2007: 238). Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu'ndan bir yıl sonra çıkarılan 6224 sayılı Yabancı Sermaye Yatırımlarını Teşvik Kanunu ile yabancı sermayenin de ülkede turizm endüstrisine girişinin kolaylaştırması hedeflenmiştir. Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'na göre yabancı sermayenin ülkeye turizm için girmesinde ve yatırımların bu kaynakla gerçekleşmesindeki faydalar şunlardır (Ünlüönen, ve ark., 2007):

- Yabancı sermaye ile sektör riskinin paylaşılması
- Sektöre batı kültürünün eğitim ve görgü imkânlarının getirilmesi
- İşletmecilik faktörünü getirmesi
- Pazarlama imkânlarını bünyesinde taşıması.

Turizm Teşvik Kanunu ile öngörülemeyen ancak turizm endüstrisinin finansman ihtiyacının karşılanması için 1955'te uzman bir kredi kurumu olan Türkiye Turizm Bankası kurulmuştur. Finansman ihtiyacının gittikçe artması ve bankanın turizm endüstrisinde düzenleyici bir görevi de yerine getirmesi gerektiğinden dolayı 4.5.1960 tarihli ve 7470 sayılı kanun ile bankanın yerine geçmek üzere T.C. Turizm Bankası kurulmuştur (Dinçer 1993'den aktaran Ünlüönen, ve ark., 2007).

Tablo 2.1. Planlı dönem öncesi Türkiye’de turizm (1950-1962)

Yıl	Türkiye’ye Gelen Turist Sayısı	Dünya Turist Sayısı	Türkiye’nin Aldığı Pay %	Türkiye Turizm Geliri (Milyon \$)	Dünya Turizm Gelirleri (Milyon \$)	Türkiye’nin Aldığı Pay %
1950	28,625	25,282,000	0.1	6	2100	0.2
1951	31,377	-	-	4.3	-	-
1952	38,837	-	-	2.2	-	-
1953	70,055	-	-	2.3	-	-
1954	71,331	-	-	1.7	-	-
1955	79,369	-	-	1.9	-	-
1956	99,414	-	-	2.5	-	-
1957	100,803	-	-	1.1	-	-
1958	114,744	55,250,000	0.2	1.5	5449	0.02
1959	126,610	63,000,000	0.2	4.7	5847	0.08
1960	94,077	69,296,000	0.1	5.4	6842	0.07
1961	129,104	75,281,000	0.1	6.8	7284	0.09
1962	172,867	81,329,000	0.2	7.3	8027	0.09

Kaynak: Çavuş ve ark., (2009: 6)

1950’li yıllardan itibaren turizmin ekonomik önemi daha iyi anlaşılmış turizm yatırımları ve turizm için önemli olan diğer yatırım türleri hızlıca artmıştır (Çavuş ve ark., 2009: 17). Tablo 2.1.’de 1950-1962 yılları arasındaki ülkemizde ve dünyada turist sayıları ve turizm gelirleri gösterilmiştir. 1950 yılında 28,625 olan turist sayısı 1962 yılına kadar düzenli olarak artmış, sadece 1960 yılında ülkede yaşanan ihtilalden dolayı düşüş göstermiştir. 1962 yılında ülkemizi ziyaret eden turist sayısı 172,867 iken turizm geliri 7.3 milyon dolar olmuş, dünya turizm gelirlerinden aldığı pay ise 0.09% düzeyinde kalmıştır.

1923 yılında 4 veya 5 olan acente sayısı 1950 yıllara gelindiğinde 100, İstanbul’daki otel sayısı ise 164’e ulaşmıştır. 1950’li yıllardaki bu çalışmalar sonucunda Türkiye’deki ilk zincir otel olan İstanbul Hilton Oteli 1955’te faaliyete girmiştir (Kozak ve ark., 2017). 1950-1960 döneminde turizm alanında gerçekleşen bir diğer önemli gelişme de Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürlüğü’nün 1957’de Basın Yayın ve Turizm Vekâleti ismiyle bakanlığa dönüştürülmesi, böylelikle turizm politikasının bakanlık eliyle yürütülmeye başlanmasıdır (Ünlüönen ve ark., 2007).

Türkiye’de turizmin gelişimi ile ilgili planlı dönem öncesinde 1950’li yıllara kadar önemli adımların atılmadığı söylenebilir. 1923-1950 yılları arasında bir yandan, çoğu zaman savaşların hâkim olduğu dünyadaki siyasi çalkantılardan dolayı küresel

anlamda turizmin sönük geçmesi, diğer yandan yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin içte ve dışta çözmesi gereken ekonomik siyasal ve toplumsal sorunların bulunması turizm konusunda yeterli çalışmaların yapılamamasına yol açmıştır. 1950-1960 yılları arasındaki dönemde, çeşitli nedenlerle sıklaşan yabancı ziyaretçilere hizmet verebilecek konaklama tesislerinin ihtiyacına binaen özellikle konaklama tesisi yatırımlarının teşvik edilmesi sağlanmıştır (Kozak ve ark., 2017: 152).

1960'ların başında Türkiye'de yeni gelişmeye başlayan turizm sektörü 27 Mayıs 1960 ihtilali ile tümüyle bir durgunluk içine girmiş, ihtilali takip eden aylarda devrilen iktidarın bu alandaki faaliyet ve tasarrufları yoğun bir soruşturma ve kovuşturma sürecine girmiş, henüz bitirilmemiş olan yatırımların büyük kısmı durdurulmuş, yapımına başlanmamış olan projeler iptal edilmiş ve krediler kesilmiştir (Çavuş ve ark., 2009: 18). 1961 anayasası ile başlayan planlı kalkınma döneminde ülkemizde turizmin gelişim süreci planlı dönem başlığı altında incelenecektir.

2.2.2. Planlı dönem

Türkiye'de 1961'de kabul edilen yeni anayasa ile beraber planlı kalkınmaya geçilmiş, hem 1961 hem de 1982 anayasaları devletin ekonomiye müdahalesini Beş Yıllık Kalkınma Planları (BYKP) ile şekle bağlamıştır (Ünlüönen ve ark., 2007: 240). Türkiye'de ekonomi politikalarının geniş bir perspektifte tartışılmaya başlandığı 1960'lı yıllar turizmin de öneminin kavranmaya başladığı yıllar olmuştur (Çımat ve Bahar, 2003: 3). 1960'tan sonra turizm alanındaki en önemli gelişme, turizmin lokomotif görevi üstlenerek kalkınmada aldığı rolün devlet politikaları açısından göz ardı edilmemesi ve bir hizmet sektörü olarak değerlendirilip I. BYKP'ye (1963-1967) dâhil edilmesi olmuştur (Büyükşalvarcı ve ark., 2016: 189).

BYKP'lerde turizm ile ilgili benimsenen temel ilkeler genellikle kalış süresinin, harcama miktarlarının ve turist sayılarının artması, yapılacak yatırımların niteliği, sürdürülebilir turizmin devamlılığının sağlanması ve turizmin mevsimlere yayılması gibi konuları kapsamıştır. Ayrıca tedbirler ile ilgili olarak iş görenlerin ve halkın turizm konusunda eğitiminin sağlanması, kredilerin arttırılması, doğal arz kaynaklarının korunması ve sektörle ilgili mesleki birliklerin yasalarının çıkarılarak düzene kavuşturulması gibi konulara önem verilmiştir (Ünlüönen ve ark., 2007: 240).

I. BYKP'de (1963-1967) ülkenin yabancı ülkelerde yükselen gelir seviyelerine paralel olarak gelişen turizm hareketinden ve gittikçe Türkiye'ye kayan turizm

talebinden, ödeme bilançosundaki açığı kapatmada kullanmak için, konaklama işletmelerine, hizmet tesislerine, hatıra eşyası sanayisine önem verilmesi ilkesi benimsenmiştir. Planda ulaşım ile ilgili turizmin gelişmesini sağlayacak olan karayollarının yapımına öncelik verilmesi ve küçük iskeleler için yatırım yapılması, ayrıca Balkanlar, Yunanistan, İtalya ve İsrail ile yurdumuz arasında her çeşit ulaşırma imkânlarının artırılması öngörülmüştür. Ayrıca planda kaynakların kısıtlı olmasına dikkat çekilerek yurdun turizme elverişli bölgelerinden, turist çekme kabiliyeti yüksek ve kısa zamanda sonuç alınabilecek bölgeler üzerinde çalışmalar yapılacağı belirtilmiştir (Anonim, 1963). Böylelikle I. BYKP’de yurdun bütün bölgelerini göz önünde bulunduran bütüncül bir turizm planı değil de sadece belirlenecek bölgelerde turizmin geliştirilmesini öngören bir stratejinin benimsendiğinden söz etmek mümkündür.

Tablo 2.2. Bölgelere göre otel sayıları ve yatak kapasiteleri (1961)

Bölge	Otel sayısı	Oda sayısı	Yatak sayısı
Marmara	114	3,545	6,886
Ege	34	1,214	2,068
Antalya	7	193	408
Çukurova-Hatay	22	644	1,111
İç Anadolu	76	3,115	4,947
Doğu Karadeniz	5	178	265
Genel Toplam	228	8,889	15,685

Kaynak: Anonim, (1963)

Tablo 2.2.’de görüleceği üzere 1961 yılında ülkemizde toplam 228 otel bulunmakta ve bu otellerin toplam yatak kapasitesi 15,685 olarak görülmektedir. Mevcut otellerin 114’ü (50%) Marmara bölgesinde bulunmaktadır.

Tablo 2.3. Gayri safi yatırım oranları

Sektörler	1961 Fiyatlarıyla (Milyon TL)	Toplamı Yüzdesi (%)
Tarım	10,548.40	17.7
Madencilik	3,233.00	5.4
İmalat	10,089.20	16.9
Enerji	5,134.00	8.6
Ulaştırma	8,159.40	13.7
Hizmetler	3,965.90	6.6
Konut	12,116.00	20.3
Eğitim	4,227.00	7.1
Sağlık	1,346.90	2.3
Turizm	827.00	1.4
Toplam	59,646.80	100

Kaynak: (Anonim, 1963)

I. BYKP’de her yıl toplam yatırımların 1.4%’ünün (Tablo 2.3.) turizm sektörüne ayrılması öngörülmesine rağmen, gerçekleşen yıllık planlarda bu oran yükseltilmiş ve yıllık ortalama olarak toplam yatırımların 2.04%ü turizm sektörüne ayrılmıştır. Bu yatırımlar ise planlı dönemin ilk üç yılında 81% oranında gerçekleşmiştir. Birinci planda belirlenen hedefler ilk üç yılda genel olarak gerçekleşmişse de ön görülen önlemler uygulamadaki aksaklıklar nedeni ile zamanında alınamamıştır. Bunun yanında beklenen talep artışı gerçekleşmiş ve 1967 de ulaşılması gereken hedefe 1966 yılında erişilmiş ancak dış turizm gelirlerinin tümünün yurda resmi kanallardan girmesi sağlanamamış ve arz kapasitesi bakımından nicelik ve nitelik olarak gerekli gelişme sağlanamamıştır (Anonim, 1968).

Tablo 2.4.’te 1963-1967 yılları arasında turizm alanında öngörülen yatırım miktarları gösterilmiştir. Görüldüğü üzere 380.5 milyon TL ile en çok pay otellere ayrılmıştır. Ayrıca propaganda harcamalarına 150 Milyon TL ayrılmıştır. Tablodan da anlaşılacağı üzere tanıtım faaliyetlerine önem verilmiştir. Planda bu konuda tecrübeli yabancı reklam şirketleri ile işbirliği yapılacağı, ayrıca gereken ülkelerde turist eğilimleri ve turizmle ilgili muhtelif araştırmalar yapılacağı belirtilmiştir.

Tablo 2.4. Turizm yatırımları ve propaganda harcamaları (Milyon TL)

	Toplam yatırım	1963	1964	1965	1966	1967
Oteller	380.5	73	67.5	73	78.5	88.5
Moteller	45.2	6	6.2	9	10.5	13.5
Pansiyonlar	7.6	0.8	1	1.5	2	2.3
Lokanta ve eğlence	46.4	5.6	7.3	9.2	11.3	13
Tatil köyleri ve kamplar	74.5	9	13	17.5	16	19
Plajlar	10.8	1.6	1.8	2.1	2.4	2.9
Sağlık turizmi	55.5	11.1	11.1	11.1	11.1	11.1
Turistik değerler	124.1	23.9	24.8	25.8	26.3	23.3
Avcılık	1	0.5	0.5	—	—	—
Hâtırâ eşyası	15	2.5	3	3	3	3.5
Eğitim	22.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5
İdame	43.9	7	7.5	8	10	11.4
Toplam	827	145.5	148.2	164.7	175.6	193
Propaganda harcamaları	150	30	30	30	30	30

Kaynak: (Anonim, 1963)

1960'lı yıllarda turizm ile ilgili yaşanan önemli gelişmelerden bir tanesi de örgün turizm eğitim kurumlarının açılması olmuştur. Ankara Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi 1961 yılında turizm alanında lise düzeyinde açılan ilk okul olmuştur (Kozak ve ark.,2017: 153).

Türkiye turizmi tarihinde kuşkusuz en önemli gelişmelerden bir tanesi Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'nın kurulmasıdır. Bakanlık 1963 yılında 265 Sayılı Kanun ile kurulmuş, 1982 yılında ise Kültür Bakanlığı ile birleştirilip Kültür ve Turizm Bakanlığı olmuştur (Yağcı, 2007: 204).

28 Eylül 1972 tarihinde 1618 sayılı “Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği kanunu” uyarınca seyahat acentacılığı mesleğinin ve faaliyet alanının temelini oluşturan turizm sektörünün gelişimine katkıda bulunmak amacıyla halen faaliyetlerini sürdüren Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) kurulmuştur (Anonim, 2018).

Türkiye turizm sektörü 1963 yılından sonra büyük bir ivme kazanmış olsa da 1980'li yıllara kadar beklenen büyümeyi gerçekleştirememiştir. Bu durum Tablo 1.5.'teki 1966 ile 1982 yılları arasındaki yatak kapasitesinin artış oranından da anlaşılmaktadır. Ancak 16.02.1982 tarihli resmi gazetede yayınlanan 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu ile sektörde yapılan nicel ve nitel yatırımların oranında büyük artışlar olmuştur. 1980'li yılların ikinci yarısında meydana gelen Çernobil faciası ve uluslararası terörizm Türkiye'ye olan turizm talebini olumsuz yönde etkilemiş ancak

1990'lı yıllardan itibaren uluslararası turizm tekrar eski gelişim hızını yakalamıştır (Çavuş ark., 2009: 7).

Tablo 2.5. Türkiye yatak kapasitesi (1966-1983)

Turizm İşletme Belgeli Tesisler			Turizm Yatırım Belgeli Tesisler			Toplam	
Yıllar	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak	Değişim %
1966	165	*	16,151	291	*	23,807	39,958
1967	196	*	18,158	371	*	29,859	48,017
1968	225	*	21,643	350	*	26,803	48,446
1969	249	*	24,907	340	*	29,048	53,955
1970	292	*	28,354	301	*	25,872	54,226
1971	337	*	32,114	259	*	25,619	57,733
1972	363	*	34,628	157	*	19,874	54,502
1973	388	*	38,528	180	*	24,605	63,133
1974	400	*	40,895	185	*	25,739	66,634
1975	421	23,860	44,957	202	12,846	25,956	70,913
1976	439	24,983	47,307	227	12,802	26,068	73,375
1977	446	26,496	50,379	261	14,359	28,230	78,609
1978	473	27,233	52,385	261	13,127	26,190	78,575
1979	494	28,013	53,956	265	12,803	25,727	79,683
1980	511	28,992	56,044	267	13,019	26,288	82,332
1981	529	30,050	58,242	278	15,159	30,291	88,533
1982	569	32,011	62,372	339	18,172	36,332	98,704
1983	611	33,694	65,934	376	21,410	43,425	109,359

Kaynak: Anonim, (2017)

1980'li yıllarda turizm sektörü ile yapılan düzenlemelerle yeni bir döneme girildiği söylenebilir. 1980 yılında çıkarılan 8/1133 sayılı “Turizm Teşvik Çerçeve Kararı” ile sektör için yeni bir çerçeve çizilmiştir. Bu yasa ile yatırımların yoğunlaştırılacağı alanların tespiti sektör için yeni finansman kaynak ve yöntemlerin oluşturulması, yabancı sermayenin özendirilmesi ile genel anlamda turizm teşviklerine yönelik esasların düzenlenmesi ve sonuçlandırılması amacıyla “Turizm Koordinasyon Kurulu” oluşturulmuştur (Toker, 2007; Şanlıoğlu ve Özcan, 2017: 101). Bu kararda aynı zamanda kurvaziyer turizmi, yat turizmi ve yat limanı işletmeciliğinin geliştirilmesi esas alınmıştır (İncekara ve ark., 2015). 1982 yılında turizmi teşvik düzenlemelerinin belki de en kapsamlısı olan 2634 sayılı “Turizmi Teşvik Kanunu” yürürlüğe konulmuştur. Bu yasa ile turizm ören yeri ve merkezlerinin belirlenmesi,

buralarda bulunan kamu arazilerinin müteşebbislere tahsisi, bu tarihten sonraki turizm yatırımlarının artışının önemli nedenlerindendir. 1985-1989 yılları arasındaki teşvik kararlarında turizm sektörü yatırımlarının hibe türü teşviklerden en üst oranda faydalanma imkânı, dış ticaret ve kur politikalarının libere edilmesi ayrıca yabancı sermaye yatırımlarının teşviki, turizm yatırımlarının artışındaki diğer önemli etmenlerdir (Ulutürk, 1998: 164 ten aktaran Toker, 2007: 83).

1980 yılından itibaren benimsenen turizm politikalarının sektöre yansımaları görmek açısından Tablo 2.6'nın incelenmesi yararlı olacaktır. Tablodan da anlaşılabacağı üzere yatak kapasitesi düzenli olarak artmaktadır. Bu durumun turizm yatırımlarına sağlanan teşvikin sonuç verdiği işaret ettiği söylenebilir. Ayrıca Tablo 2.9'da görüleceği üzere turizmden sağlanan gelirlerin önemli derecede arttığı görülmektedir.

Tablo 2.6. Türkiye yatak kapasitesi (1984-2000)

Yıllar	Turizm İşletme Belgeli Tesisler			Turizm Yatırım Belgeli Tesisler			Toplam	
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak	Toplam	Değişim %
1985	689	41,351	85,995	501	34,251	71,521	157,516	29.24
1986	731	44,342	92,129	638	48,615	101,383	193,512	22.85
1987	834	51,040	106,214	892	73,537	153,786	260,000	34.36
1988	957	58,914	122,306	1,268	105,736	218,445	340,751	31.06
1989	1,102	70,603	146,086	1,662	139,497	288,896	434,982	27.65
1990	1,260	83,953	173,227	1,921	156,702	325,515	498,742	14.66
1991	1,404	97,260	200,678	1,987	158,372	331,711	532,389	6.75
1992	1,498	105,476	219,940	1,938	148,017	309,139	529,079	-0.62
1993	1,581	113,995	235,238	1,788	132,395	276,037	511,275	-3.37
1994	1,729	128,065	265,136	1,578	114,913	240,392	505,528	-1.12
1995	1,793	135,436	286,463	1,334	96,517	202,483	488,946	-3.28
1996	1,866	145,493	301,524	1,309	96,592	202,631	504,155	3.11
1997	1,933	151,055	313,298	1,402	110,866	236,632	549,930	9.08
1998	1,954	151,397	314,215	1,365	116,286	249,125	563,340	2.44
1999	1,907	153,749	319,313	1,311	114,840	245,543	564,856	0.27
2000	1,824	156,367	325,168	1,300	113,452	243,794	568,962	0.73

Kaynak: Anonim, (2017)

Turizm sektöründe yabancı sermayeye verilen izinler ve yabancı sermaye tutarı açısından kayda değer bir gelişme görülmemiştir (Tablo 2.7). Sektöre verilen teşvik izni oranı 1991'de 12.4 iken 1994'te 6.7 ye kadar düşmüştür. 1996-1997 yıllarında bir yükselme olsa da ne 1991 yılındaki seviyeye ulaşılabilmiş ne de daha sonraki yıllarda

yükseliş eğilimi korunabilmiştir. Bunun yanında izin verilen yabancı sermayenin tutarı da tatmin edici bir seviyeye ulaşamamıştır.

Tablo 2.7. Turizmde yabancı sermaye izinleri

Yıllar	Teşvik izni adedi			İzin verilen yabancı sermaye (milyon\$)		
	Turizm	Toplam	Turizmin Payı	Turizm	Toplam	Turizmin Payı
1991	117	940	12.4	240	1,967	12.2
1992	138	1,081	12.8	108	1,820	5.9
1993	121	1,120	10.1	107	2,271	4.7
1994	73	1,089	6.7	57	1,485	3.8
1995	84	1,225	6.9	175	1,938	6.0
1996	127	1,178	10.8	129	3,837	3.4
1997	142	1,340	10.6	240	1,678	14.3
1998	111	1,224	9.0	52,1	1,645	3.1
1999	80	1,019	7.9	40	1,700	2.4
2000	94	1,082	8.7	50	3,060	1.6

Kaynak: Anonim, (2017)

1973 yılında başlayan ekonomik durgunluk ve petrol bunalımı dünyada olduğu gibi Türkiye’de de turizm hareketlerini olumsuz yönde etkilemiş ve sonuç olarak III. BYKP döneminde turizm gelirleri istenen seviyeye ulaşamamıştır. 1973 te 13% olan turizm gelirlerinin dış satım gelirlerine oranı 1977’de 12% olmuştur. 1977 yılından itibaren turizm gelir gider dengesi açık vermeye başlamıştır. 1978’de alınacak önlemlerle dış turizm giderlerinde dengenin olumlu yönde gelişeceği ve turizmin ödemeler dengesine katkıda bulunacağı öngörülmüştür. 3. Plan döneminde Türkiye’ye gelen yabancı sayısı plan hedefi olan 2.3 milyon kişiye ulaşamayıp 1.7 milyon kişide kalmış ancak 14.3%’ lük bir artışla dünya ortalamasının üstüne çıkmıştır. III. Plan Dönemi’nde yabancı turist başına döviz harcaması yılda 8% artışla 123.3 dolar olmuş, yurtdışına çıkan vatandaş başına döviz harcaması ise yıllık 25% artışla 173.7 dolara ulaşmıştır. Belgeli tesislerde yatak adedi yıllık ortalama 10.2% artışla 50,379’a ulaşmış ayrıca 1972 yılında 103.7 milyon dolar olan turizm gelirleri 1977 yılında 204.9 milyona ulaşmış ancak beklenen hedefin gerisinde kalmıştır. Yatak kapasitesinin yetersiz oluşu ve turizm tesislerindeki fiyatların yüksekliği vatandaşları yurtdışında tatil geçirmeyi özendiren nedenler olarak gösterilmiş, dolayısı ile iç turizm hacmi 4 milyon kişi düzeyine kalmıştır (Anonim, 1979).

IV. BYKP’de (1979-1983) sektörün işleyişinin kitle turizmi odaklı düzenlenmesi öngörülmüş, özellikle turistik önceliği olan yörelerde ülkenin altyapı ve turistik üstyapısı kitle turizminin gereklerini karşılayacak düzeye gelinceye kadar, kitle turizmi ve bireysel turizm bir arada değerlendirilmiştir. Konaklama kapasitesinin artırılması için, özel kesim yabancı sermaye ve küçük tasarrufların yatırımlara dönüştürülmesi özendirilerek, turizm yatırım ve işletmeciliğinde kamunun etkinliğinin artırılması hedeflenmiştir. Bu dönemde yabancı turizm yatırımcılara önem verilmiş ve uluslararası optimal büyüklüklerin altında olmamak koşulu ile sermaye paylarına bakılmaksızın özendirilmelerinin sağlanacağı belirtilmiştir (Anonim, 1979).

Kamu kuruluşlarına ait devlet kampları, dinlenme tesisleri ve turistik yörelerdeki eğitim tesislerindeki yatak kapasitelerinin tek merkezden yönetimi ve bu tesislerden daha geniş kitlelerin faydalanmasının sağlanması hedeflenmiştir. Söz konusu kampların, iç turizme yönelik kullanımlarında, kar amacı gütmeyen işletmelerinin sağlanması öngörülmüştür (Anonim, 1979). Alınan bu kararın III. BYKP döneminde iç turizmde istenen sonuç elde edilemediği için bu plan döneminde vatandaşların yurtiçinde tatil yapmalarını özendirmek için alınmış bir önlem olduğunu söylemek mümkündür.

V. BYKP’de dönem sonunda (1989 yılında) turizm gelirlerinde yıllık ortalama 14.2% artış ile 540 milyon dolar net döviz geliri, 38,000 ilave yatak ile 100,000 yatak kapasitesine ayrıca yurda gelen yabancı turist sayısının yıllık ortalama 10.8% artış ile 3 milyon kişiye ulaşması hedeflenmiştir. OECD ve OPEC, ülkelerinin yanı sıra üçüncü dünya ülkeleri ile turistik ilişkilerin geliştirileceği, kitle turizminin yanında bireysel turizmin ihmal edilmeyeceği belirtilmiş, Turizm Bankası’nın doğrudan yatırımı yerine fonların kredi olarak kullandırılması kararı alınmıştır. Planda doğal ve kültürel çevre değerlerinin kullanımının koruma stratejileri ile turizm geliştirme stratejilerinin entegrasyonunun sağlanmaması hedeflenmiştir (Anonim, 1984). Böylelikle turizm endüstrisine yön veren devletin turizm ile ilgili politikalarında ilk defa doğal ve kültürel çevrenin korunması üzerinde durulduğu söylenebilir.

1990-1994 yıllarını kapsayan VI. BYKP’de kış, av ve su sporları ile festival, kongre, termal, golf, gençlik ve 3. Yaş turizm türlerinin daha cazip hale getirilmesi için teşvikler geliştirileceği öngörülmüştür. Ayrıca turistik tesis işletmeciliğinin geliştirileceği, küçük kapasiteli tesislerin ve aile işletmeciliğinin teşvik edileceği belirtilmiştir. Planda turizmin mevsimselliği göz önünde bulundurularak turizm faaliyetinin mevsimini uzatıcı ve niteliğini artırıcı önlemler alınacağı ifade edilmiştir. Bu dönemin sonunda ülkemize gelecek turist sayısının yılda ortalama 8.2% artarak 7.4

milyon kişiye, ayrıca turizm gelirlerinin 13.6% artarak 5.514 milyon dolara çıkacağı tahmin edilmiştir (Anonim, 1989). Dönem sonunda belirlenen hedefe ulaşamamış; 1994 yılında ülkemizi 6.7 milyon turist ziyaret etmiş ve turizm geliri 4.3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yatak kapasitesi, teknik altyapı, ulaştırma, turizm eğitimi, tur operatörlüğü seyahat acentacılığı, tanıtım ve pazarlama gibi önemli konularda Akdeniz çanağındaki ülkeler ile kıyaslandığında yetersizliklerin sürdüğü bir dönem olmuştur (Anonim, 1995).

Ülkemiz 1980’li yılların ikinci yarısından sonra hızlıca dünyaca bilinen ve tanınan bir gezi ülkesi haline gelmiştir. VII. BYKP döneminde Türkiye turizminin uluslararası turizm içerisindeki payı 1.4% ten 1.6%’ya yükselerek 7.2 milyar dolara ulaşmış, yabancı turist sayısı ise 7.7 milyon kişiden 9.7 milyon kişiye yükselmiş, böylelikle Türkiye en çok turist kabul eden ülke sıralamasında 12., turizm gelirlerinde ise 8. konuma gelmiştir. Öte yandan 1999 yılında yaşanan deprem felaketi ve konjonktürel nedenlerle hem turist sayısı hem turizm gelirlerinde düşüş yaşanmıştır. Ülkemizi ziyaret eden yabancı turist sayısı 7.5 milyon, turizm gelirleri ise bir önceki yıla göre 27.8% düşüş ile 5.2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir (Anonim, 2000).

1985-1992 yılları arasında Türkiye turizmi dünya ortalamalarının çok üzerinde bir büyüme hızına ulaşmıştır. Bu durumun arka planında ise devlet politikalarında turizmin “kalkınmada özel önem taşıyan sektör” olarak kabul edilmiş olması gerçeği bulunmaktadır. 1980-2000 yılları arasında turizm yatırımlarına toplam 31.4 milyar dolar harcanmış, bu sayede 2000’li yılların başında turizmin GSMH içindeki payı 4% seviyelerine ulaşmıştır (Yağcı, 2007: 18)

1999 yılında Turizm Bakanlığı belgeli tesislerdeki 312.000, Belediye belgeli tesislerde 354 bin ayrıca ikincil konutlar ve yatırım aşamasındaki 254.000 yatak kapasitesi ile Türkiye’deki toplam yatak kapasitesi 1 milyonun üzerine çıkmıştır. Ayrıca 2000 yılında 4030 seyahat acentesi faaliyet göstermekteydi (Anonim, 2000). 17.2.2000 tarihinde 4533 sayılı Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanunu yürürlüğe girmiş ve amacı kanun metninde *“1915 Çanakkale deniz ve kara muharebelerinin cereyan ettiği Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkının tarihi, kültürel değerleri ile orman ve bitki örtüsünün korunması, geliştirilmesi ve yönetimine ilişkin esas ve usullerin düzenlenmesi ile Türk vatan savunmasının ve doğanın güzel bir örneği olarak uluslararası barışa hizmet etmesi için dünya uluslarına tanıtılması ”* olarak belirtilmiştir.

Bu kanunun geçmesi ile ülkemizde dark (hüzün) turizminin gelişmesine yönelik önemli bir adım atıldığı söylenebilir. Her yıl farklı ulusların askerlerinin anma törenleri düzenlenmekte, özellikle 18 Mart ve nisan aylarında yoğunlaşan turizm hareketleri sonucunda yöreye yaklaşık 311,045 yerli ve 190,476 yabancı turist gelmektedir (Akoğlan Kozak ve Kama, 2016). Çanakkale günümüzde dünya çapında iyi bilinen bir hüzün turizmi destinasyonu olmuştur (Birdir ve ark., 2015).

Tablo 2.8. Türkiye yatak kapasitesi 2001-2016

Yıllar	Turizm İşletme Belgeli Tesisler			Turizm Yatırım Belgeli Tesisler			Toplam	Değişim %
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak		
2001	1,980	175,499	364,779	1,240	107,262	230,248	595,027	
2002	2,124	190,327	396,148	1,138	102,972	222,876	619,024	4.03%
2003	2,240	202,339	420,697	1,130	111,894	242,603	663,300	7.15%
2004	2,357	217,664	454,290	1,151	118,883	259,424	713,714	7.60%
2005	2,412	231,123	483,330	1,039	128,005	278,255	761,585	6.71%
2006	2,475	241,702	508,632	869	123,326	274,687	783,319	2.85%
2007	2,514	251,987	532,262	776	112,541	254,191	786,453	0.40%
2008	2,566	268,633	567,470	772	113,487	258,287	825,757	5.00%
2009	2,625	289,383	608,765	754	103,119	231,456	840,221	1.75%
2010	2,647	299,621	629,465	877	114,771	252,984	882,449	5.03%
2011	2,783	319,319	668,829	922	122,364	267,900	936,729	6.15%
2012	2,870	336,447	706,019	960	126,592	273,877	979,896	4.61%
2013	2,982	357,440	749,299	1,056	139,928	301,862	1,051,161	7.27%
2014	3,131	384,454	807,316	1,117	145,648	309,556	1,116,872	6.25%
2015	3,309	404,462	850,089	1,125	146,162	314,194	1,164,283	4.24%
2016	3,641	426,981	899,881	1,135	144,162	312,912	1,212,793	4.17%

Kaynak: Anonim, (2017)

Tablo 2.8 incelendiğinde 2001-2016 yılları arasında turizm işletme belgeli ve turizm yatırım belgeli tesislerde toplam yatak kapasitesi düzenli olarak artmıştır. Toplam yatak kapasitesi bu dönemde ortalama olarak yılda 4.86% artış göstermiş ve 2016 yılı sonunda 1,212,793'e ulaşmıştır. Benzer bir şekilde ülkemizde faaliyet gösteren seyahat acentesi sayısı da artmıştır. 2003 yılında 4,495 olan acenta sayısı 2016 yılında 9,162'ye yükselmiştir (Anonim, 2017)

Tablo 2.9. Türkiye turizm geliri ziyaretçi sayısı ve ortalama harcama

Yıllar	Turizm Geliri (1000\$)	Değişim %	Ziyaretçi Sayısı	Değişim %	Ortalama Harcama (\$)
2003	13,854,866		16.302.053		850
2004	17,076,606	23.3	20.262.640	24.3	843
2005	20,322,112	19.0	24.124.501	19.1	842
2006	18,593,951	-8.5	23.148.669	-4.0	803
2007	20,942,500	12.6	27.214.988	17.6	770
2008	25,415,067	21.4	30.979.979	13.8	820
2009	25,064,482	-1.4	32.006.149	3.3	783
2010	24,930,997	-0.5	33.027.943	3.2	755
2011	28,115,692	12.8	36.151.328	9.5	778
2012	29,007,003	3.2	36.463.921	0.9	795
2013	32,310,424	11.4	39.226.226	7.6	824
2014	34,305,904	6.2	41.415.070	5.6	828
2015	31,464,777	-8.3	41.617.530	0.5	756
2016	22,107,440	-29.7	31.365.330	-24.6	705
2017	26,283,656	18.9	38.620.346	23.1	681

Kaynak: Anonim, (2017)

Tablo 2.9.'da 2003-2017 yılları arasındaki ziyaretçi sayıları ve turizm gelirleri gösterilmektedir. Ülkemize gelen ziyaretçi sayısı 2006 yılında bir önceki yıla göre 4%, 2016 yılında ise bir önceki yıla göre 24.6% düşüş yaşanmıştır. 2015 yılında 41 milyonun üstüne çıkan ziyaretçi sayısı 2016 yılındaki düşüş ile 31 milyona gerilemiş ancak 2017 yılında tekrar yükselişe geçmiştir.

Ülkemizde turizm endüstrisinde yaşanan bu gelişmelere paralel olarak turizmin akademik literatüründe de gelişmeler olmuştur. Bu gelişmeler Türkiye turizm literatürünün gelişimi başlığı altında incelenmiştir.

2.3. Türkiye Turizm Literatürünün Gelişimi

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye turizm literatürünün gelişimi incelenmiştir. Bu bağlamda Türkiye'de turizm alanında yayımlanan, dergiler, kitaplar, tezler ve düzenlenen kongrelere yer verilmiştir.

2.3.1. Türkiye’de turizm alanında düzenlenen kongreler

Ülkemizde turizm alanında 1960’lardan sonra pek çok akademik içerikli toplantı düzenlenmiş ancak düzenlenen akademik içerikli toplantılarda gözle görülür artış 1980’den sonra başlamıştır. 1979 yılında Antalya turizm seminerleri ile başlayan bu süreçte, turizm danışma toplantıları, turizm eğitimi kongresi ve 1987 yılındaki turizm eğitimi toplantısı 1980’li yılların önemli akademik toplantıları arasında yer almaktadır (Kozak, 2000).

Türkiye’de turizm ile ilgili kongrelerden en önemlisi kuşkusuz Ulusal Turizm Kongre’sidir. Çok saygın ve köklü bir yere sahip olan ulusal turizm kongrelerinin amacı ülkemizdeki yükseköğretim kurumlarının etkinliklerine bilimsel katkı ve danışmanlık sağlamak, düzenli olarak gerçekleştirilen saygın bilimsel toplantılar oluşturmaya katkıda bulunmak ve turizm alanındaki makale çalışmalarını teşvik etmektir (Bahar, 2016). 1990 yılında ilki düzenlenen Ulusal Turizm Kongresi 1998-2009 yılları arasında kesintiye uğramış, 2009 yılında Mersin Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu’nun düzenlediği 10. Ulusal Turizm Kongresi ile tekrar başlamış ve halen her yıl düzenlenmektedir. 18. Ulusal Turizm Kongresi 18-22 Ekim 2017 tarihleri arasında Mardin Artuklu Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği ev sahipliğinde, Mardin’de düzenlenmiştir. 19. Ulusal Turizm Kongresi ise *sağlık turizmi* ana teması ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Turizm Fakültesi ev sahipliğinde Afyonkarahisar’da organize edilecektir (Tablo 2.10).

Tablo 2.10. Ulusal turizm kongrelerine ilişkin bilgiler

Ulusal Turizm Kongresi (UTK)	Yıl	Düzenleyen Kurum	Düzenlenen Yer	Bildiri Sayısı
1.Ulusal Turizm Kongresi	1990	Dokuz Eylül Üniversitesi	Aydın	32
2.Ulusal Turizm Kongresi	1991	Dokuz Eylül Üniversitesi	Aydın	35
3.Ulusal Turizm Kongresi	1992	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	20
4.Ulusal Turizm Kongresi	1993	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	29
5.Ulusal Turizm Kongresi	1994	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	12
6.Ulusal Turizm Kongresi	1995	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	30
7.Ulusal Turizm Kongresi	1996	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	28
8.Ulusal Turizm Kongresi	1997	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	23
9.Ulusal Turizm Kongresi	1998	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	12
10.Ulusal Turizm Kongresi	2009	Mersin Üniversitesi	Mersin	119
11.Ulusal Turizm Kongresi	2010	Adnan Menderes Üniversitesi	Aydın	72
12.Ulusal Turizm Kongresi	2011	Düzce Üniversitesi	Düzce	67
13.Ulusal Turizm Kongresi	2012	Akdeniz Üniversitesi	Antalya	80
14.Ulusal Turizm Kongresi	2013	Erciyes Üniversitesi	Kayseri	81
15.Ulusal Turizm Kongresi	2014	Gazi Üniversitesi	Ankara	112
16.Ulusal Turizm Kongresi	2015	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	Çanakkale	108
17.Ulusal Turizm Kongresi	2016	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Muğla	150
18.Ulusal Turizm Kongresi	2017	Mardin Artuklu Üniversitesi	Mardin	112

Kaynak: (Anonim, 2016; Anonim 2017)

Ülkemizde turizm alanında düzenlenen kongrelere bakıldığında Anatolia Turizm Akademisi'nin düzenlemiş olduğu kongreler ön plana çıkmaktadır. 1990 yılında faaliyetlerine başlayan Anatolia Turizm Akademisi, ülkemizde turizm ve ilgili alanlardaki akademik çalışmaların niteliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlayan çok sayıda etkinlik düzenlemiş ve halen bu faaliyetlerine devam etmektedir.

Tablo 2.11. Anatolia Turizm Akademisinin düzenlemiş olduğu kongreler

Kongre Adı	Başlangıç Yılı	Kongre Sayısı
Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi	2002	8
World Conference for Graduate Research in Tourism, Hospitality&Leisure	2006	7
Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi	2010	3
Interdisciplinary Tourism Research Conference	2012	5

Kaynak: (Anonymous, 2018)

Tablo 2.11’de Anatolia Turizm Akademisi’nin düzenlemiş olduğu kongreler yer almaktadır. İkiisi ulusal ikisi ise uluslararası olmak üzere toplamda 23 kongre düzenlenmiştir. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi’nin birincisi 2002 yılında düzenlenmiş ve o tarihten itibaren iki senede bir düzenlenmektedir. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongreleri’nde ortaya konan yenilikler, bilimsellikten ödün vermeyen yaklaşımlar ve organizasyon sürecinde gösterilen titizlik ile kendinden söz ettiren bir etkinlik haline gelmiştir (Kozak ve Arslan, 2016). 9’uncusu 2018 Nisan ayında düzenlenmiş olan kongrede 2002 yılından itibaren lisansüstü çalışmaların özendirilmesine yönelik ödüller verilmeye devam edilmektedir.

Tablo 2.12. Türkiye’de 2000 yılından sonra turizm temalı düzenlenen kongreler

Kongre/Sempozyum Adı	Başlangıç Yılı	Sayı	2018
DOKAP Bölgesi Uluslararası Turizm Sempozyumu	2017	1	
Doğu Akdeniz Turizm Sempozyumu	2012	6	Var
Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırma Kongresi	2017	1	Var
Uluslararası Avrasya Turizm Kongresi	2015	1	
Uluslararası Türk Dünyası Turizm Sempozyumu	2015	1	Var
International Congress On Future of Tourism: Innovation, Entrepreneurship And Sustainability	2017	1	Var
Çeşme Ulusal Turizm Sempozyumu	2007	1	
Uluslararası Helal Turizm Kongresi	2017	1	Var
Uluslararası Kültürel Miras ve Turizm Kongresi	2017	1	
Rekreasyon Araştırmaları Kongresi	2012	4	
Akdeniz Ülkeleri I.Turizm Kongresi	2002	1	
Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi	2004	3	
Uluslararası Sağlık Turizmi Kongresi	2008	7	Var
Deniz Turizmi Sempozyumu	-	3	Var
Bölgesel Turizm Kongresi	2016	1	
Ulusal Alternatif Turizm Kongresi	2016	1	
International Conference on Tourism Dynamics And Trends	2016	1	
Uygulamalı Engelsiz Turizm Kongresi	2016	1	
International Congress on Tourism Economic And Business Science	2017	1	Var
Ulusal Kırsal Turizm Kongresi	2011	6	Var
Uluslararası Diyarbakır Sağlık Turizmi Kongresi	2012	1	

Kaynak: Anatolia Turizm Akademisi bültenleri, ve Kongremerkezi.net’ten derlenmiştir

Tablo 2.12’de Kongremerkezi.net ve Anatolia turizm akademisi bültenlerinde yer alan kongre haberlerinden derlenmiş olan turizm kongreleri bulunmaktadır. Tabloda görüleceği üzere ilki 2008, 2011 ve 2012 de düzenlenen sırasıyla, uluslararası sağlık turizmi kongresi, Ulusal Kırsal Turizm Kongresi ve Doğu Akdeniz Turizm

Sempozyumu halen düzenli olarak yapılmaya devam edilmektedir. Bunların yanında 2017’de ilki düzenlenen kongrelerden Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırma Kongresi, International Congress on Future of Tourism: Innovation, Entrepreneurship and Sustainability, Uluslararası Helal Turizm Kongresi, International Congress on Tourism Economic and Business Science 2018 yılında yeniden organize edilecektir.

Özetlenecek olursa ülkemizde 1960’lardan sonra pek çok akademik içerikli toplantı düzenlenmiş ancak 1980’lerde gözle görülür bir artış olmuştur. 1990 yılında ilki Dokuz Eylül Üniversitesince düzenlenen Ulusal Turizm Kongresi ülkemizde turizm alanında düzenlenen kongreler içinde önemli ve saygın bir yere sahiptir. 2000’li yıllara gelindiğinde ise Anatolia Turizm Akademisi’nin faaliyetleri arasında yer alan ve şu ana kadar düzenlenmiş 23 kongre ön plana çıkmaktadır. 2017 yılı içerisinde ülkemizde turizm alanında ulusal ve uluslararası olmak üzere 9 kongre düzenlenmiştir. Bu kongrelerin sayısı ve kongrelere gösterilen ilgi her geçen yıl artmaktadır.

2.3.2. Türkiye’de turizm alanında yayınlanan kitaplar

Türkiye’de 1945-2000 yılları arasında yayınlanan kitaplar ülkemizde turizm literatürünün gelişme süreci ile ilgili önemli bulgular elde etmek mümkündür (Kozak, 2000: 23);

- 1945-1980 yılları arasında yayınlanan kitaplar genel olarak turizme giriş niteliğinde, konulara makro içerikte yaklaşan, alanla ilgili temel bilgiler vermeyi amaçlayan eserlerdir.
- 1980-1990 arasında turizmin alt sektörü olan seyahat acentacılığı, otel işletmeciliği ve yiyecek içecek işletmeciliği gibi biraz daha ayrıntıya inen kitap yayınlarının artmaya başladığı dönem olmuştur.
- 1990-2000 döneminde ise mikro konuları içeren kitapların sayıları artmaya devam etmiştir. Bu dönemde; ön büro, kat hizmetleri, bar hizmetleri, mutfak, muhasebe, dış tanıtım, animasyon, turizm rehberliği, tur planlama gibi konular rağbet görmüştür.

Bülent Ağaoğlu’nun 1985 yılında hazırlamış olduğu *Sistematik Türkiye Turizm İşletmeciliği Bibliyografyası (1929-1984)* başlıklı yüksek lisans tezinin turizm içerikli derlenen bibliyografyalar arasında önemli bir yeri bulunmaktadır (Kozak, 2000: 26). Bibliyografyada 2683 eserin künye bilgileri yer almaktadır. Türktarhan (2014) bu bibliyografya üzerine yaptığı incelemede 1929-1984 yılları arasında ülkemizde yayınlanmış 200 kitap künyesinin yer aldığını tespit etmiştir. Bibliyografyada bulunan

kitap, teksir ve rapor türündeki eserleri en çok yayınlayan kurumların Turizm Bakanlığı ve T.C. Turizm Bankası A.Ş. olduğu ortaya çıkarılmıştır. Bu kurumları Ege Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Milli Eğitim Bakanlığı takip etmektedir. Türkiye’de turizm ile ilgili yayınlanan kitaplara katkı sağlayan üniversiteler göz önünde bulundurulduğunda Hasan Olalı’nın Görev yaptığı Ege Üniversitesi ve turizm alanına mühendislik ve mimari konularda katkı sağlayan Ortadoğu Teknik Üniversitesinin ön plana çıktığı anlaşılmaktadır (Türkatarhan, 2014: 194).

T.C. Turizm Bankası A. Ş. yeterli sayıda yazılı yayının olmadığı dönemlerde bu eksikliğin giderilmesi için yayınladığı kitapları ile eşine ender rastlanan kapsamlı ve sürekli eğitim faaliyetleri ve örnek turizm işletmeleri ile çok önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir. T.C. Turizm Bankası A.Ş. nin 35 yıllık birikiminin yazılı belgelerini barındıran Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi turizme gönül vermiş değerli insanların kitap bağışları ülkede bir başka örneği olmayan dergiler, kitaplar ve yazılı belgeleri barındırmaktaydı. Ancak bankanın bankacılık bölümü T.C. Kalkınma Bankası ile birleştirildiğinde merkezdeki yazılı belgelerde geri dönüşüm için SEKA kâğıt fabrikasına gönderilmiştir (Kozak, 1992).

1990 yılı öncesinde neşredilen turizm ile ilgili kitapları derleyen Anatolia Turizm Akademisi Kütüphanesinde 191 adet kitap bulunmaktadır. Günümüzdeki turizm literatürünün gelişmesine kaynak niteliği taşıyan bu kitapların yeni kuşak araştırmacılara hatırlatılması ve tanıtılması amacıyla hazırlanmıştır.

Ülkemizde turizm alanında yazılmış kitaplara ait en sağlıklı bilgi Milli Kütüphanede bulunmaktadır. Zira 2527 sayılı Basma Yazı ve Resimleri Derleme Kanunu’na göre ülkemizde basılan her türlü materyalin bir nüshasının milli kütüphaneye ulaştırılması zorunludur. Milli Kütüphanede turizm alanında yapılan aramada 2470 sonuç çıkmaktadır.

2.3.3. Türkiye’de turizm alanında yayınlan dergiler

Türkiye’de turizm alanında yayımlanan ilk bilimsel dergi Aydın’da bir grup bilim adamının bir araya gelerek 1979’da ilk sayısını yayınladıkları Turizm İşletmeciliği dergisi olmuştur (Kozak, 1995: 63). Yayın kurulu üyelerinin çoğunluğunu Ege Üniversitesi akademisyenlerinin olduğu derginin beş yıllık yayın hayatı olmuş ve yılda 2 sayı olmak üzere toplamda 93 makale içeren 10 sayı yayınlanmıştır (İçöz ve Kozak, 1999). İçöz ve Kozak (1999)’ın yapmış oldukları çalışmaya göre, Turizm

İşletmeciliği Dergisi 1970’li yılların başında yüksek lisans tezlerini tamamlayan veya tez çalışmasına başlayan ve 1970-1990 yılları arasında turizm araştırmalarına yön veren birinci kuşağın yayın organı olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada dergide yayınlanan makalelerde sırasıyla *turizm ekonomisi* (23.6%), *turizmin çeşitleri ve çeşitlendirilmesi* (9.6%), ve *turizmin sosyal etkileri* (8.6%) konularının ağırlıklı olarak çalışıldığı belirtilmiştir. Ayrıca dergide yayınlanan makalelerin Türkiye’de turizm araştırmaları alanında 1970-1990 yılları arasında egemen olan görüşü ve araştırma yönteminin tipik örneklerini oluşturduğu ifade edilmiştir.

1979 yılını takip eden 15 yıllık dönemde Türkiye’de turizm konusunda yayımlanmış makalelerin dergilere göre dağılımı Tablo 2.13.’te görülmektedir. Tablo incelendiğinde söz konusu 15 yıllık süre zarfında turizm ile ilgili en çok makale yayımlayan üç dergi sırasıyla Turizm Yıllığı (n=142) Anatolia (n=133) ve Turizm İşletmeciliği Dergisi (n=110) olmuştur. Söz konusu dönemde Türkiye’de turizm ile ilgili makalelerin 78.4% bu üç dergide yayımlanmıştır.

Tablo 2.13. 1979-1994 yılları arasında Türkiye’de turizm konusunda yayımlanmış makalelerin dergilere göre dağılımı

Dergi ismi	n	%
Turizm Yıllığı	142	28.9
Anatolia Dergisi	133	27.1
Turizm İşletmeciliği Dergisi	110	22.4
Kalkınma Dergisi	29	5.9
H.Ü. İİBF Dergisi	8	1.6
Eskişehir İİBF Dergisi	6	1.2
İ.Ü. İCTAM Seçme Makaleler	6	1.2
Turizmde Seçme Makaleler	6	1.2
Verimlilik Dergisi	6	1.2
Banka ve Ekonomik Yorumlar	3	0.6
Diğer	42	8.6
Toplam	491	100

Kaynak: (Kozak, 1995: 65)

Turizm Yıllığı, T.C. Turban Turizm A.Ş.’nin yayınlarından biri olup 1985-1994 yılları arasında yayımlanmıştır. Yayına başladıktan sonra ilk iki yıla ait olan sayıları T.C. Turizm Bankası A.Ş. tarafından, diğer sayılar ise Türkiye Kalkınma Bankası tarafından yayınlanmıştır. Yayımlandığı dönem itibari ile sayılı akademik kaynaklardan biri olmakla beraber sadece akademisyenlerin değil aynı zamanda turizm

profesyonellerinin de makalelerinin yayımlandığı bir dergi olmuştur. (Türktarhan ve Kozak, 2012). Türktarhan ve Kozak (2012) yaptıkları çalışmada Turizm Yıllığı Dergisi'nde yayınlanan 150 makaleyi incelemiş, egemen turizm alt konularının pazarlama (22%), ekonomi (15.3%), yönetim ve organizasyon (12.7%) ve coğrafya (10.0%) olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca dergiye en çok katkı sunan üniversitelerin Dokuz Eylül (16.1%) Uludağ (8.9%) ve Erciyes (4.1%) üniversiteleri olduğu belirtilmiştir.

Tablo 2.14'te Turizm İşletmeciliği Dergisi'nin ilk yayınlanmaya başladığı yıl olan 1979 yılından 1994 yılına kadar geçen 15 yıllık süre boyunca ülkemizde turizm ile ilgili yayımlanan 491 makalenin konu dağılımları yer almaktadır. Bu tabloya göre konaklama işletmeciliği (21.4%), turizm ekonomisi (15.9%) ve turizm pazarlaması (14.5%) en çok çalışılan konular olmuştur

Tablo 2.14. 1979-1994 yılları arasında Türkiye'de yayımlanmış turizm konulu makalelerin konularına göre dağılımı

Makalelerin Konuları	n	%
Konaklama İşletmeciliği	105	21.4
Turizm Ekonomisi	78	15.9
Turizm Pazarlaması	71	14.5
Turizmin Çeşitlendirilmesi	56	11.4
Turizm ve Çevre	42	8.6
Turizm Sosyolojisi	29	5.9
Turizm Eğitimi	28	5.7
Diğer Konular	23	4.7
Seyahat İşletmeciliği	22	4.5
Rekreasyon İşl. ve Planlaması	14	2.9
Turizm Envanter Çalışması	10	2.0
Turizm Yatırımları Proje Analizi	8	1.6
Dünya Turizmi	5	1.0
Toplam	491	100

Kaynak: Kozak, 1995

Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi ülkemiz turizm yazınında önemli bir yere sahiptir. 1990'dan bu yana kesintisiz yayımlanan dergide turizm, turizm işletmeciliği, gastronomi, rekreasyon ve turizmin diğer uygulama alanlarına yönelik araştırma ve incelemeleri içeren çalışmaları kabul edip yayınlamaktadır. 1997 yılından itibaren araştırmalar hakem değerlendirmesinden geçtikten sonra uygun bulunmamaları

durumunda yayımlanmaktadır. Bahar ve Güz olmak üzere yılda iki sayı yayımlanan derginin kuruluşundan itibaren 28 cilt ve 75 sayı yayınlanmıştır (Anonim, 2018).

Tablo 2.15. Türkiye’de 2000-2010 yılları arasında turizm ile ilgili en çok makale yayınlayan ilk 10 dergi

	Dergi Adı	n	%
1	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	106	6.7
2	Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi	104	4.8
3	Gazi Üniversitesi Ticaret Ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi	96	4.4
4	Standart Ekonomik ve Teknik Dergi	50	2.3
5	Turizm Akademik Dergisi	44	2.0
6	Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Dergisi	39	1.8
7	Balıkesir Üniversitesi SBE Dergisi	32	1.5
8	Doğu Akdeniz Üniversitesi Turizm Araştırmaları Dergisi	28	1.3
9	Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	26	1.2
10	Ege Akademik Bakış Dergisi	23	1.1

Kaynak: Evren ve Kozak, (2014: 257)

2000’li yıllardan sonra ülkemizde turizm ile ilgili yayımlanan makale sayısı hızlıca artmıştır. 2000-2010 yılları arasında Türkiye’de turizm ile ilgili 155 hakemli dergide yayımlanmış 1217 makalenin incelendiği bir çalışmada (Evren ve Kozak, 2014), Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi’nin yine turizm ile ilgili en çok makaleyi yayımladığı (n=106) tespit edilmiştir. Bu dergiyi Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi (n=104) ve Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi (96) takip etmiştir (Tablo 2.15). Çalışmada makalelerde incelenen konular içerisinde en popüler 3 konunun sırasıyla turizmde yönetim ve organizasyon (n=379), turizm pazarlaması (n=262) ve turizm ekonomisi (n=152) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2.16. Türkiye’de turizm alanında yayınlanan dergiler

Dergi Adı	Yayına Başladığı Yıl	Periyot (Yıllık)	Yayın Dili
Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	1990	2	Türkçe
Advances in Hospitality and Tourism Research	2013	2	İngilizce
Turizm Akademik Dergisi*	2014	2	Türkçe
Turar Turizm & Araştırma Dergisi	2014	2	Türkçe
Journal Of Tourism Theory and Research	2015	2	Türkçe&İngilizce
Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi	2016	2	Türkçe&İngilizce
Journal of Multidisciplinary Academic Tourism	2016	2	Türkçe&İngilizce
International Journal of Health Management and Tourism	2016	3	İngilizce
Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi	2017	2	Türkçe
Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi	2017	2	Türkçe&İngilizce
Sivas Interdisiplinler Turizm Araştırmaları Dergisi	2017	2	Türkçe
Uluslararası Turizm, Ekonomi ve İşletme Bilimleri Dergisi	2017	2	Türkçe&İngilizce
Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Dergisi	2017	2	Türkçe&İngilizce
International Journal of Contemporary Tourism Research	2017	2	Türkçe&İngilizce
Safran Kültür ve Turizm Araştırmaları Dergisi	2018	3	Türkçe
Turist Rehberliği Dergisi	2018	2	Türkçe&İngilizce

Kaynak: DergiPark, (2018)

*Turizm Akademik Dergisi 2000-2006 yılları arasında yayımlanmış sonrasında akademik faaliyetlerine ara verip 2014 yılında tekrar yayımlanmaya başlamıştır.

Türkiye Bilimsel Ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM), DergiPark ile Türkiye’de yayımlanan akademik dergiler için elektronik ortamda barındırma hizmeti sunmaktadır. Tablo 2.16.’da DergiPark’ta yayınlanan turizm temalı dergiler yer almaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere son 5 yılda 15 turizm temalı dergi yayımlanmaya başlanmıştır bu dergiler Emerging social Citation Index (Advances In Hospitality And Tourism Research dergisi) dahil muhtelif birçok indexte taranmaktadır.

2.3.4.Türkiye’de turizm alanında yazılan tezler

Ülkemizde turizm ile ilgili ilk tez 1952’de termal turizm konusunda yayınlanmış (Kozak, 1998: 119) ancak lisansüstü turizm eğitimi 1964 yılında başlamıştır (Ünlüönen ve Boylu, 2005). Turistik potansiyeli yüksek olan Ege Bölgesi’nde turizm ile ilgili

araştırmalar yapmak, özel ve kamu sektöründe faaliyette bulunan işletmelerde çalışan personelin bilgililerini arttırmak amacı ile İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi bünyesinde bir Turizm Enstitüsü kurulmuştur. Enstitü I. BYKP (1963-1967) döneminde etkili bir çalışmada bulunamamış ancak sonraki yıllarda 1982-1983 öğretim yılına kadar Ege Üniversitesi'nin Turizm İşletmeciliği Bölümü kapatılana kadar, turizm işletmeciliği dalında yüksek lisans ve doktora programları sürdürülmüştür (Ünlüöner ve Boylu, 2005: 23).

1969 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi bünyesinde İktisadi Coğrafya ve Turizm Enstitüsü kurulmuş, enstitüde 1972 yılından itibaren yüksek lisans ve doktora olmak üzere lisansüstü turizm eğitimi verilmiştir. Getirilen yeni düzenleme ile turizmle ilgili lisansüstü programlar İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlanmış olmakla beraber söz konusu programlarda halen öğretim verilmektedir (Ünlüöner ve Boylu, 2005: 24). Enstitü, ülkemizde turizmin bir akademik disiplin olarak kabul görmesinde ve gelişiminde en önemli mihenk taşlarından biri olarak kabul edilmektedir (Çakır, 2018). Tablo 2.17 incelendiğinde 1984-2013 yılları arasında 264 (15.83%) tez ile en çok yüksek lisans tezinin İstanbul Üniversitesi'nde verildiği anlaşılmaktadır. İstanbul Üniversitesi'ni Gazi Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi takip etmektedir (Kozak, 1998: 119). 1952-1995 yılları arasında yayınlanmış turizm ile ilgili 982 yüksek lisans ve doktora tezlerini incelediği çalışmasında 29.8% ile İstanbul Üniversitesi'nin en çok tezin yayınlandığı kurum olduğunu tespit etmiştir. Ayrıca 1960-1970 yılları arasında yayımlanan lisansüstü tez sayısının 33, 1971-1980 arasında 106, 1981-1990 yılları arasında ise 481 olduğu çalışmanın diğer bulguları arasındadır. Türkiye'deki turizm ve konaklama ile ilgili tezler 1950'lerin başlarına kadar uzanmakla beraber, ülkede turizmin hızlıca büyüdüğü 1980'lerde yayınlanan tez sayısında önemli bir artış olmuş ve turizmin endüstrisi gelişmeye devam ettikçe bu artış sürmüştür (Kozak, 1998: 120).

Tablo 2.17. Yayınlandığı üniversitelere göre yüksek lisans tezlerin dağılımı 1984-2013

Üniversite Adı	n	%
İstanbul Üniversitesi	264	15.83
Gazi Üniversitesi	253	15.17
Dokuz Eylül Üniversitesi	123	7.37
Balıkesir Üniversitesi	99	5.94
Akdeniz Üniversitesi	81	4.86
Sakarya Üniversitesi	67	4.02
Hacettepe Üniversitesi	65	3.90
Anadolu Üniversitesi	62	3.72
Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	50	3.00
Marmara Üniversitesi	47	2.82
Diğer	557	33.39
Toplam	1668	100,00

Kaynak: (Turan, 2014)

Tablo 1.18.'de 1984-2013 yılları arasında yayınlanmış 1670 yüksek lisans tezinin 5 yıllık dönemler halinde dağılımı bulunmaktadır. En düşük artışın 5.8% ile 1996-2001 döneminde olduğu en yüksek tez sayısının ise 663 ile 2008-2013 yılları arasında yayınlandığı görülmektedir (Tablo 2.18.).

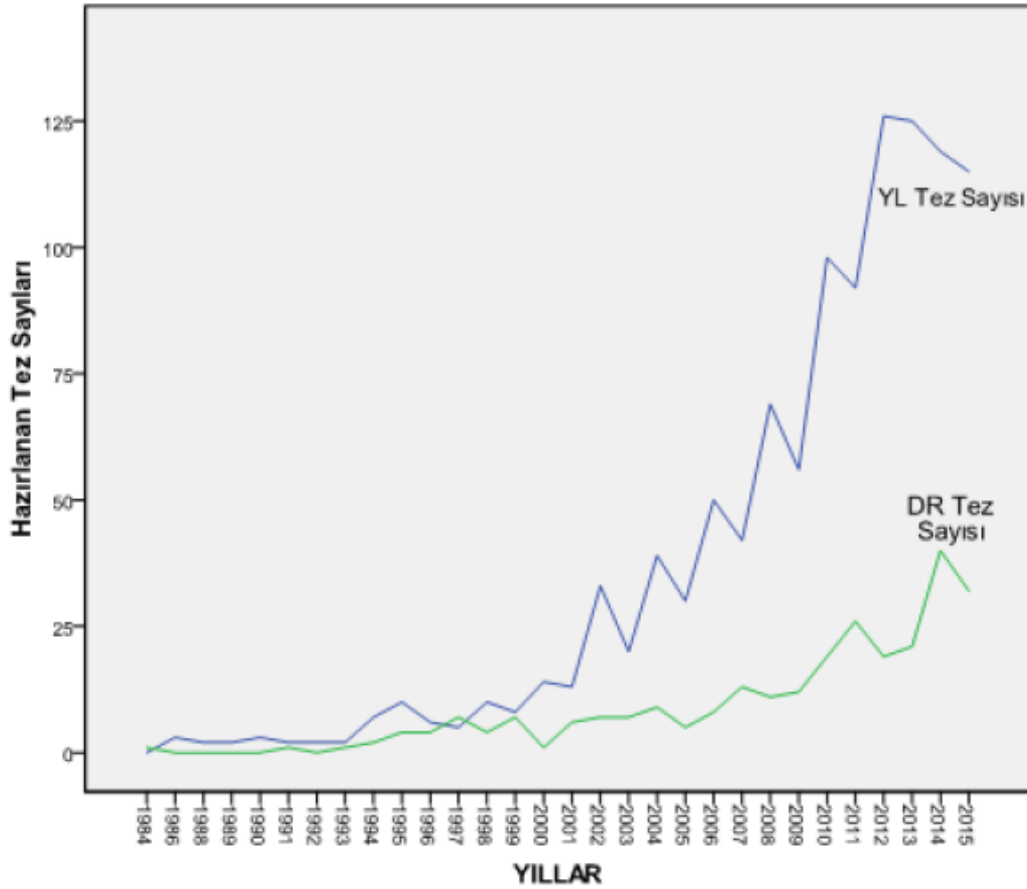
Tablo 2.18. Yayınlandığı yıllara göre yüksek lisans tezlerinin dağılımı

Yıllar	n	%	Artış %
2008-2013	663	39.70	78.2
2002-2007	372	22.28	36.3
1996-2001	273	16.35	5.8
1990-1995	258	15.45	148.1
1984-1989	104	6.23	
Toplam	1670	100,00	

Kaynak: Turan, 2014

Tekin (2016) 1984-2015 yılları arasında doğrudan turizm ile ilgili anabilim dallarında hazırlanmış ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) Tez Merkezi'nde yayımlanmış 1370 tezi incelemiştir. Çalışmaya göre (Şekil 2.1) 2001 yılına kadar hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinin sayı olarak birbirine yakın olduğu ancak 2001 yılından sonra 2015 yılına kadar hazırlanan yüksek lisans tez sayısının doktora tez sayılarına oranla yıl bazında dalgalanmalara rağmen önemli artışlar olduğu belirtilmiştir. 2010'lu yıllarda hazırlanan yüksek lisans tezi sayısının doktora tez

sayısının 4 katını aştığı ayrıca 1984-2015 yılları arasında yayınlanan 1370 tezin 61%'inin (832) 2010-2015 yılları arasında yayınlandığı saptanmıştır.

Şekil 2. 1. 1984-2015 yılları arasında hazırlanan tez sayılarının yıllara göre gelişimi

Kaynak: (Tekin, 2016: 180)

Güçlü Nergiz (2014: 219), 1990-2013 yılları arasında yayınlanmış turizm ile ilgili 1565 lisansüstü tezini incelediği çalışmada lisansüstü tezlerinde 2010 yılından sonra hızlı bir artış olduğunu, bu durumun turizm alanında lisansüstü öğretim veren üniversite sayısının ve öğretim üyesi sayısının artışından kaynaklandığını belirtmiştir. Bu çalışmaya göre turizm ile ilgili tezler yoğun olarak sosyal bilimler enstitülerinde hazırlanmış ve anabilim dalı olarak da turizm ilk sırada yer almıştır. Ayrıca bu çalışmada turizm konusunun özellikle, mimarlık, coğrafya peyzaj mimarlığı başta olmak üzere farklı disiplinlerdeki araştırmacılar tarafından da yoğun olarak çalışıldığı saptanmıştır.

Tablo 2.19. Turizm ile ilgili anabilim dallarında hazırlanmış lisansüstü tezlerin türlerine göre odaklandıkları konular

No	Yüksek lisans tez konuları	n	%	Doktora tezleri konuları	n	%
1	Örgütsel davranış	195	14.9	Örgütsel davranış	58	19.0
2	Turizm pazarlaması	135	10.3	Tüketici davranışı	29	9.5
3	Tüketici davranışı	98	7.5	Destinasyon yönetimi	23	7.5
4	Yönetim-organizasyon	91	6.9	Yönetim-organizasyon	22	7.2
5	İnsan kaynakları	88	6.7	Turizm pazarlaması	20	6.5
6	Destinasyon yönetimi	66	5.0	Muhasebe-finance	14	4.6
7	Misafir memnuniyeti	51	3.9	Bilgi teknolojileri	11	3.6
8	Muhasebe-finance	44	3.4	İnsan kaynakları	11	3.6
9	Bilgi teknolojileri	41	3.1	Sürdürülebilir turizm	9	2.9
10	Turizm eğitimi	40	3.0	Turizm eğitimi	9	2.9
11	Hizmet kalitesi	37	2.8	Hizmet kalitesi	8	2.6
12	Gastronomi	26	2.0	Misafir memnuniyeti	8	2.6
13	Sürdürülebilir turizm	22	1.7	Turizm planlaması ve politikası	8	2.6
14	Turizm ekonomisi	22	1.7	Turizm-yerel halk ilişkisi	7	2.3
15	Yiyecek-içecek yönetimi	22	1.7	Turizm ekonomisi	7	2.3
16	Müşteri ilişkileri yönetimi	19	1.4	Müşteri ilişkileri yönetimi	5	1.6
17	İnanç turizmi	18	1.4	Gastronomi	4	1.3
18	Turizm-yerel halk ilişkisi	18	1.4	Kalite ve standard sistemleri	4	1.3
19	Kültür turizmi	16	1.2	Sağlık turizmi	4	1.3
20	Kongre turizmi	15	1.1	Turizm sosyolojisi	4	1.3
21	Etik	14	1.1	Etik	3	1.0
22				İletişim	3	1.0
23				Turizm ve çevre ilişkisi	3	1.0
24				Yiyecek-içecek yönetimi	3	1.0

Kaynak: Tekin, 2016

Tezlerin konuları ABD, BK ve diğer batı ülkeleri ile karşılaştırıldığında ülkemizde 2005 yılına kadar yayınlanan yüksek lisans ve doktora tezlerinin daha çok; turizm planlaması, turizm ekonomisi, turizm pazarlaması gibi genel konulara odaklanılmıştır (Okumuş ve Yagcı, 2005: 108). Turizm ile ilgili anabilim dallarında hazırlanmış lisansüstü tezlerin türlerine göre konuları incelendiğinde (Tablo 2.19.) 1984-2015 yılları arasında örgütsel davranış hem yüksek lisans tezlerinde hem de doktora tezlerinde en popüler konu olmuştur. Yüksek lisans tezlerinde örgütsel davranış turizm pazarlaması ve tüketici davranışı takip etmesine karşın doktora

tezlerinde örgütsel davranışı tüketici davranışı ve destinasyon yönetimi takip etmektedir.

Ülkemizde turizm ile ilgili yazılan tezlerin yukarıda değinilen tarihsel süreci özetlenecek olursa; turizm ile ilgili yazılmış ilk tez 1952 yılında yayınlanmış, turizm alanında lisansüstü eğitim ise 1964 yılında başlamıştır. 1980'lerden sonra ülkemizde turizmin hızlı gelişimine paralel olarak yazılan tez sayıları da artmıştır. 2010 yılından sonra ise özellikle yüksek lisans tezleri sayısında önemli artışlar olmuştur. Yüksek lisans ve doktora tezleri beraber değerlendirildiğinde yayımlanmış tez sayısı olarak 2001 yılına kadar paralellik arz etmekte daha sonraları ise doktora tez sayısına oranla yüksek lisans tez sayıları daha hızlı büyüme göstermiştir. 2000'li yılların başına kadar yazılan tez konuları daha çok turizm pazarlaması turizm ekonomisi gibi genel konuları kapsasa da daha sonraları spesifik alanlara yönelik çalışmaların sayıları artmıştır.

3. BİBLİYOMETRİ KAVRAMI, GELİŞİMİ VE BİBLİYOMETRİK YASALAR

Bu bölümde Bibliyometri kavramının ortaya çıkışı, gelişimi ve bibliyometrik yasalara değinilmiştir. Ayrıca turizm literatürü üzerine yapılmış çalışma örneklerine yer verilmiştir.

3.1. Bibliyometri Kavramının Tanımı ve Gelişimi

Bibliyometri terimi “biblio” ve “metrics” köklerinden türemiştir; “biblio” kelimesi Latin ve Grekçe olan ve kitap anlamına gelen “bybl(os)” kelimesine eşdeğer “biblion” kelimesinden gelmekte, “metrics” ise Latin ve Grekçe olan “metricus” veya “metrikos” kelimelerinden türemiş ve ölçü bilimi anlamına gelmektedir (Sengupta, 1992: 76).

Bibliyometri terimi ilk olarak 1969 yılında kullanılmaya başlanmasına rağmen uygulanması 19. yüzyılın sonlarına denk gelir (Sengupta, 1992: 75). Sengupta (1992: 75) Campell’in 1896, yılında yapmış olduğu “ulusal ve uluslararası bibliyografi teorisi” başlıklı çalışması istatistiki yöntemlerle bir alanı incelemenin ilk örneğini oluşturduğunu belirtir. Bibliyometrik çalışmaların ilklerinden olan Cole ve Eales’in 1917’de yaptıkları çalışmada alandaki gelişmeleri ortaya koymak için 1543-1860 yılları arasında karşılaştırmalı anatomi literatürünü tanımlayıp yorumlamışlardır (Narin: 1976, Sengupta, 1992: 76). Bir tartışma metni ve tablo dizinleri ile, hayvanlar âlemini bölümlere ayırarak, konulardaki ilgi dalgalanmalarını, literatürün ülkelere, ve dönemlere göre dağılımını, istatistik uyguladıkları kaynakları da vererek açıkça anlatmışlardır (Raisig, 1962: 450). Pritchard ve Witting (1981: 9)’in yaptığı bibliyometri indeksi çalışmasında Frankland’ın 1874 te yaptığı çalışmayı bibliyometrinin ilk örneği olarak belirtirler.

Gross ve Gross 1927’de kimya eğitiminde önde gelen dergilerin bir listesini derlemeye çalışırken, bilim dünyasına süreli yayınlara eklenmiş alıntılarını sayma ve analiz etme yöntemlerini sunmuşlardır (Raisig, 1962). Üniversite kütüphanesinin yeterliliğini ölçmek için atıf sayımını önermesiyle geliştirdikleri bibliyometrik teknikler, takip eden yıllarda araştırmacılarca diğer bilimsel literatürlere de uygulanmıştır (Narin, 1976: 1).

Tablo 3.1. Bilimsel literatürlerin, bibliyometrik analizlerinin geliştirilmesine yapılan önemli katkıların kronolojisi

	Literatürün boyutu	Literatürün yapısı	Üretkenlik
1910	Cole ve Eales		
1920	Hulme	Gross ve Gross	Lotka
1930	Bradford ve diğeleri	Cason ve Lubotsky	
1940	Gosnell (Bradford)	Fussler	Zipf
1950		Daniel ve Louttit	Lehman Garfield Schockley Westbrook
1960	Price Bourne Gottschalk ve Desmond Barr Price	Kessler Xhighnese ve Osgood	Price
1970	Narin ve Carpenter	Garfield Narin ve diğeleri Carpenter ve Narin Small ve Griffith Cox vd	Cole ve Cole

Kaynak (Schrader, 1981: 162)

Bibliyometri terimi ilk defa 1969 yılında yayınlanan “The Journal of Documentation” adlı süreli yayında Alan Pritchard (1969) tarafından “Statistical bibliography or bibliometrics” isimli makalesinde Hulme’ un (1923) “Statistical Bibliography in Relation to the Growth of Modern Civilization” isimli eserinde kullanmasıyla literatüre kazandırdığı “statistical bibliography” kavramına alternatif olarak önerilmiştir (Broadus, 1987: 373; Hood ve Wilsion, 2001).

Bibliyometri teriminin Pritchard tarafından literatüre kazandırıldığı alanyazında genel kabul görse de, Fonseca (1973) terimin Fransızcası olan “bibliometrie”nin Otlet (1934)’in yazmış olduğu “Traité de Documentation. Le livre sur le Livre. Theorie et Pratique” başlıklı çalışmasında kullandığını belirtmektedir (Fonseca 1973’den aktaran, Hood ve Wilsion, 2001: 293).

Bibliyometri terimi literatüre girmeden önce yöntem “istatistiksel bibliyografi” olarak bilinmekteydi. İstatistik ile ilgili veya istatistiki yöntemlerin kullanıldığı anlamına gelen “statistical” ve bir yazar, dönem veya alanla ilgili yazılı kaynakların

tanımlayıcı veya önemli notların bulunduğu liste anlamına gelen “*bibliography*” (Webster's, 1985: 148) kelimelerinin bir araya gelmesi ile oluşan “*statistical bibliography*”nin istatistiki yöntemler kullanılarak oluşturulmuş bibliyografya anlamına geldiği söylenebilir.

Shapiro (1992), atıf dizinlerinin kullanımının 1743’e kadar gittiği ve yayın sayımının en az 1817’den beri kullanıldığını belirterek, bibliyometri terimi Pritchard tarafından kullanılmadan önce bibliyometri örneklerinin olduğunu ve bu konunun bilgi bilim tarihçileri tarafından ihmal edildiğini belirtmektedir.

Hulme “istatistiki bibliyografi” terimini ilk defa Cambridge Üniversitesi’nde verdiği derslerde dile getirmiştir. Bilimsel bilginin nicelleştirilmesi ve böylelikle modern medeniyetin gelişimi ve büyümesini ölçmek için kullandığı istatistiki ölçümlere “istatistiksel bibliyografi” ismini vermiştir (Sengupta, 1992: 76). Hulme (1923) “*istatistiki bibliyografi*”yi, belge sayımı yaklaşımıyla bilim ve teknoloji süreçlerinin aydınlatılması olarak tanımlamıştır (Hulme 1923 dan aktaran Pritchard, 1969: 348). Hulme’den sonra Gossnell (1943) New York Üniversitesi’ne sunduğu “Üniversite kütüphanesi kitap koleksiyonunda eskime oranı” başlıklı doktora tezinde niteliksel yaklaşım yerine niceliksel yaklaşıma vurgu yapmak için “istatistiksel bibliyografya” terimini kullanmıştır (Dutta, 2014: 2).

Öte yandan Pritchard istatistiksel bibliyografiyi; iletişim sürecini, bu sürece etki eden faktörleri, sosyoloji, tarih ve bilim literatürü arasındaki karşılıklı ilişkileri, aydınlatmak için iletişim araçlarının istatistiksel analizi olarak tanımlar (Sengupta, 1992: 76). İstatistiksel bibliyografyanın en kabul gören tanımını 1962’de Raisig yapmıştır. Raisig’e göre bibliyometri, kitap ve dergilerde ulusal ve uluslararası araştırmaların kullanımını, tarihsel olarak gelişimini, kitap ile dergilerin birçok yerel durumdaki genel kullanımını belirlemek için, kitap ve süreli yayınlarla ilgili istatistiklerin toplanması ve yorumlanmasıdır (Sengupta, 1992: 76).

Hulme’ a eleştirel yaklaşan, Pritchard “istatistiksel bibliyografi” terimini dört sebepten dolayı yetersiz bulduğunu belirtmiştir (Pritchard, 1969: 349);

- a. Terimin ilk kullanımının üzerinden yarım yüzyıla yakın zaman geçmesine rağmen literatürde sadece 4 defa kullanılmış olması,
- b. Terimin kullanışsızlığı,
- c. Terimin çok betimsel olmaması,
- d. Terimin istatistik bibliyografisi olarak anlaşılabilirliği.

Pritchard (1969) bibliyometriyi, matematik ve istatistik yöntemlerinin kitaplara ve diğer iletişim araçlarına uygulanması olarak tanımlamıştır (Pritchard, 1969). Bu tanım, kitaplar, monograflar, raporlar, tezler, seri ve süreli yayınlardaki çalışmalar ve hatta günümüzde e-kitaplar, elektronik dergiler ve en geniş anlamda interneti kapsar (Glanzel, 2003: 11). Pritchard 1981’de bibliyometrinin kapsamını detaylandırmıştır; Bibliyometri, atıf çalışmaları, özet dergi çalışmaları, yayın sayıları, dolanım çalışmaları (atıf analizi ile aynı sonuçları üretebildiği için), bireysel çalışmalar gibi basılı iletişimlere ilişkin verileri istatistiksel analizler kullanarak derleyen bütün çalışmaları kapsar. Bibliyometri terimini literatüre kazandıran Pritchard’ın tanımından sonra muhtelif yıllarda farklı yazarlar tarafından terimin tanımı yapılmıştır.

Fairthorne (2005)’e göre bibliyometri, kaydedilmiş söylemler ve bunlarla ilintili davranışların niceliksel olarak değerlendirmesidir (Fairthorne, 1969: 171). Roy ve Basak (2013: 1)’a göre Bibliyometri, yazılı belgelerin çeşitli yönlerini ölçerek ve analiz ederek bilimsel iletişim sürecini sorgulamak için niceliksel yöntemlerin kullanıldığı disiplindir. İngiliz Standartlar Enstitüsü bibliyometriyi doküman ve yayımlar ile ilgili çalışmalarda matematik ve istatistiki yöntemlerin kullanılması olarak tanımlamaktadır (Osareh, 1996: 150)

Potter (1981: 5)’e göre yazarları ile beraber yayın kalıpları arasındaki makro ve mikro iletişimleri organize etme, sınıflandırma ve nicel olarak değerlendirmesidir. Hawkins (1977: 13) genel bir yaklaşım ile bibliyometriyi, bir literatürün bibliyografik özelliklerine yapılan nicel analizler olarak tanımlar. Nicholas ve Ritchie (1978)’ ye göre bilimin yapısına ve iletişimine ilişkin bilgi üretmek olan bibliyometri betimleyici bibliyometri ve davranışsal bibliyometri olmak üzere iki ana gruba ayırır. Betimleyici bibliyometri bir literatürün özelliklerine dair karakteristiklerini tanımlarken davranışsal bibliyometri literatürün unsurları arasında oluşan iletişimi inceler (Nicholas ve Ritchie (1978)’den aktaran Sengupta, 1992: 77).

Schrader (1981: 151) ise Bibliyometriyi teknik bir bilim olarak değerlendirmekte ve kaydedilmiş söylemlerin niceliksel olarak karakterize edilmesi olarak tanımlamaktadır. Diadato (1994) bibliyometri, bir bilim dalında yayımlanmış çalışmalardaki alıntı, yazar, anahtar kelimeler, tartışılan konular, kullanılan yöntemler temel/gelişmiş istatistiki tekniklerle sınıflandırarak, o bilimdalının gelişimini betimleme ve değerlendirme yaklaşımı olarak tanımlar (Diodato, 1994’ dan aktaran Köseoğlu, ve ark., 2016: 180).

Bibliyometrik yöntemler araştırmacıların bulgularını, alanda çalışan ve görüşlerini atıf, işbirliği ve metinlerle ifade eden diğer araştırmacıların biriktirmiş oldukları bibliyometrik verilere dayandırmasına olanak sağlar. Bu veriler bir araya getirilip analiz edildiğinde literatürün içeriği, sosyal ağlar ve aktüel ilgi alanları öne sürülebilir (Zupic ve Cater, 2014: 430).

McBurney ve Novak (2002) bibliyometriyi “istatistiksel yöntemler kullanarak yayım örüntülerini incelemek” olarak tanımlar. Bibliyometri, bir kurumun yayınladığı makale sayısını belirlemek açısından tanımlayıcı olduğu gibi, atıf analizi kullanarak bu makalelerin diğer araştırmacıların yaptığı çalışmalarda ne kadar etkili olduğunu belirlemede değerlendirici olabilir (McBurney ve Novak, 2002: 108).

Al ve Tonta (2004: 19)’ ya göre bibliyometri, yayınların ya da belgelerin yazar, konu, yayın bilgisi, atıf yapılan kaynaklar, vb. gibi özelliklerin niceliksel olarak analizi ile ilgilenir. Bu sayede, elde edilen verilere dayanarak incelenen disiplinde bilimsel iletişim sürecinin gelişim süreci araştırılabilir.

Barca ve Hızıroğlu (2009: 116)’na göre bibliyometrik yöntem, özellikle akademik bir alanda yayımlanmış çalışmaların belirli özelliklerinin (örneğin: yıllar itibarıyla yayımlanan bilimsel eser sayısı, çalışılan konular, katkı sağlayan kurumlar, çalışmaların yazar sayıları, kullanılan anahtar kelimeler, vs.) istatistiksel analizleri yapılarak bilimsel iletişime ilişkin çeşitli bulgular elde edilmesidir.

On sekizinci yüzyıl bilim adamlarının bilimsel liyakatin istatistiksel dağılımı ile ilgili endişeleri prestijli bir akademide olma, bir sözlüğe dâhil olma veya nitelikli akranların görüşleri gibi geçmiş kazanımları ile ünlenmiş bireysel mükemmelliğin çevresindeki bilimsel değerın hazır bir tanımına dayanmaktaydı (Bellis, 2009: 2). Bibliyometri ise aksine, bilimsel doküman ağı ile ilgili niceliksel kalıpların analizinden evrimleşip bilim adamlarının kendileri tarafından üretilmiştir. Bibliyometrinin, atıf dizinleri ile karşılaştığında, bir yayının bilimsel öneminin değerlendirilmesi için, emsal derecelendirmeleri ile işbirliği yapma veya rekabet etme yeteneği, tamamen yeni fırsatlara olanak tanımıştır. (Bellis, 2009: 2).

Yeni ortaya çıkan birçok bilim dalında olduğu gibi bibliyometri çalışmaları yapan ilk araştırmacılar da gözlemlerini diğer bilim dallarından kuramlarla ifade etmişlerdir. Stokastik ve olasılık dağılımı gibi matematik kuramlarının kullanılması bazı avantajları vardır (Glanzel, 2003: g17):

- a. Bibliyometrik yorumlamaların yanında matematiksel yorumlamalar da yapılabilmesi,

- b. İletişim ağları gibi karmaşık yapıları anlama,
- c. İstatistiksel güvenilirlik ile rastlantısal hataların tahminine ilişkin bilgi vermesi.

Bibliyometrik araştırmalar bilgi çalışmalarının tüm pratik yönlerinde daha geniş uygulamalar bulmayı amaçlayan zengin teorik bir altyapı geliştirmiştir (Rousseau, 1990: 197). Bibliyometrik yöntemler, bilimsel literatürün değerlendirilmesine bir objektiflik ölçütü getirir ve sahada çalışan birçok bilim insanının görüşlerini bir araya getirerek bilim literatürünün değerlendirilmesinde araştırmacı yanlılığını en aza indirme potansiyeli barındırır (Zupic ve Cater, 2014: 429).

Bibliyometri/Bilimmetri altmışların sonlarından başlayarak önemli bir gelişme kaydetmiştir. Yetmişlerde veri toplamada henüz bilgisayar programları kullanılmıyorken bibliyometriyi hevesli araştırmacılar hobi olarak çalışmaktaydı daha sonrasında ise matematiksel ve fiziksel yöntemlerden sosyolojik ve psikolojik yöntemlere kadar disiplinler arası yaklaşımları bütünleştirmişlerdir (Glanzel, 2003: 9).

Basit belge sayımı, bir yazar araştırma gurubu veya ülke tarafından yapılan yayın sayısı, kelime analizi, atıf analizini içeren bibliyometrik yöntem (Thelwall, 2008) ile elde edilen bulgular incelenen bilim dalının zaman içinde gösterdiği gelişimi ve egemen olan eğilimleri belirleme, bir yandan da var olan sorunları ortaya çıkarma ve bu sorunlara ilişkin tartışma olanağı oluşturabilir (Üstdiken ve Pasadeos, 1993: 73).

Günümüz bibliyometrik araştırmaları, "çağdaş bibliyometri" konularını ve alt alanlarını açıkça belirlemek amacıyla üç ana gruba ayrılabilir (Glanzel, 2003: 9);

- a) Bibliyometri çalışanlar için bibliyometri (Metodoloji): Bibliyometrinin temel araştırma alanı olmakla beraber klasik yöntemlerle finanse edilirler. Metodolojik araştırma ağırlıklı olarak bu alanda yürütülmektedir.
- b) Bilimsel disiplinler için bibliyografya (Bilimsel bilgi): Bilimsel disiplinlerdeki araştırmacılar, bibliyografyadaki daha büyük, fakat aynı zamanda en farklı ilgi grubunu oluştururlar. Öncelikli bilimsel oryantasyonları sayesinde ilgi alanları ile uzmanlıkları bağdaşır. Bu alan metrik anlamda bilimsel bilginin bir uzantısı olarak değerlendirilebilir.
- c) Bilim politikası ve yönetimi için Bibliyometri (bilim politikası): Bu alanda araştırmalar değerlendirilir. Bilimin ulusal bölgesel ve kurumsal yapıları ve karşılaştırmalı sunumları ön plandadır.

Bu nedenlerle önemli bilim kurumlarına sahip olan ülkeler bibliyometriyi benimsemişlerdir. Bugün kalabalık araştırmacı ekipleriyle bibliyometrik çalışmalar

yapan ve düzenli aralıklarla “bilim göstergeleri” denilen raporlar yayınlayan kurumlar çoğu ülkede artık yerleşiktir (Pendlebury, 2015):

- Ulusal Bilim Kurumu (Amerika Birleşik Devletleri)
- Avrupa Komisyonu (Avrupa Birliği)
- Bilim ve Teknoloji Gözlemevi (Fransa)
- Japonya Ulusal Enformatik Enstitüsü (Japonya)
- Ulusal Bilim ve Teknoloji Enstitüsü (Japonya)
- Ekonomi Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (Japonya)

Arjantin, Avustralya, Belçika, Brezilya, Şili, Çin, Finlandiya, Almanya, İsrail, İtalya, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Portekiz, Güney Afrika, Güney Kore, İspanya, İsveç, İsviçre ve Tayvan aktif bibliyometrik çalışmalar yapan gruplara sahip diğer ülkelerdendir (Pendlebury, 2015).

Derek de Solla Price, 1963 yılında yazdığı "Küçük Bilim - Büyük Bilim" başlıklı kitabında güncel bilim iletişimi sistemini analiz etmiş ve böylece modern bilimin yapısına bilimsel olarak uygulanan ilk sistematik yaklaşımı sunmuştur (Glanzel, 2003: 8). Glanzel'e göre DeSolla Price'ın modern araştırma değerlendirme tekniklerinin temelini attığı bu çalışma öncü olmaktan öte bir devrimdir.

1960'larda bilim araştırmaları, bilim iletişiminin küreselleşmesi, bilimin ve yayınların büyümesi, uzmanlaşmanın artması ve bilimsel araştırmalarda disiplinler arasılığın artan öneminden dolayı bilimsel bilgiye erişimin aksadığı, kişisel bilgi ve emsal değerlendirmelerine dayanan fonlama sistemlerinin de gittikçe zorlaştığı bir dönemdi (Glanzel, 2003: 8). Bu dönemde bilginin gelişmesi ve yaşlanması gibi bilimsel iletişimin temel modelleri geliştirilmiştir (Glanzel, 2003).

1964'te Goffman ve Nevill' in yaptığı bilimsel iletişim modeli olarak geliştirdikleri ve entelektüel salgın (*intellectual epidemics*) adını verdikleri teoriye göre fikirlerin bilim adamları arasında yayılması, bir influenza virüsünün bir toplulukta yayılması ve nihayetinde bir salgın oluşturması ile karşılaştırılabilir. Bu yöntem ile salgının yayılmasını belirlenebilir ve artık azalmaya başlayacağı tepe noktası öngörülebilir (Glanzel, 2003: 8, Garfield, 1980: 586). Bu model halen günümüzde bilimin yayılması çözümlemelerinde kullanılmaktadır. ABD Enerji Bakanlığı'nın Bilimsel ve Teknik Bilimler Ofisi (OSTI), “Bilimsel Bilgi ve Gelişimde Yenilikler” inisiyatifiyle araştırmacıları bilimsel keşfe sevk etmek için epidemiyolojik yöntemler

kullanarak bilginin yayılımını hızlandıracak yollar bulmaktadır (Saeed ve ark., 2008: 392)

3.2. Bibliyometrik Yasalar

Bu bölümde literatürde bibliyometrik yasalar olarak kabul edilen Lotka, Bradford, Price, Pareto ve Zipf yasaları incelenmiştir. Ayrıca bu yasaların literatürde kullanımına dair örnekler verilmiştir.

3.2.1. Lotka Yasası

Alfred J. Lotka, Chemical Abstracts'te 1907-1916 yılları arasında çalışmaları bulunan kimyagerleri ve Geschi chtstafein der Physik dergisine katkı sağlayan fizikçileri inceledikten sonra: n yayını bulunan araştırmacıların sayısının bir yayını olan toplam araştırmacı sayısının $1/n^2$ ' si kadar olduğunu, ayrıca sadece bir çalışması bulunan yazarların sayısının toplam yazar sayısının yaklaşık 60%'ı kadar olduğunu gözlemlemiştir (Coile, 1977: 366). Bu demek oluyor ki bir alanda sadece bir tane yayın yapmış yazar sayısı o alanda yayın yapmış toplam yazar sayısının 60%'ı, 2 yayın yapmış yazar sayısı ise 15%'i, 3 tane yayın yapmış yazar sayısı 7%'sini oluşturmaktadır. Bu gözlemden sonra 1926'da kimyager ve fizikçilerin bilimsel verimliliğinin frekans dağılımını inceleyen Alfred Lotka daha sonra literatüre Lotka Yasası diye geçecek olan bibliyometri formülünü keşfetmiştir. Lotka Yasası genel anlamda belirli bir literatürde, sadece birkaç yazarın çok yayınlara katkıda bulunduğu, daha çok sayıda yazarın daha az sayıda yayın yapacağı anlamına gelmektedir, materyalin geri kalanı ise her biri yalnızca bir yayın yapan büyük bir yazar gurubuna ait olacaktır (Shenton, 2017: 14).

Lotka Yasasına göre;

y, x sayıda katkı yapan yazar sayısı

n ve c ise analiz edilen alanın parametreleri olmak üzere

$$x^n y = c \quad (3.1)$$

Formüldeki n ve C değerleri alanda gözlemlenen veri setleri üzerinden hesaplanabilir (Barrios, ve Ark. 2008: 456). Birçok araştırmacı n değerini gözlemlenen veri seti üzerinden hesaplamadan 2 olarak almaktadır. Hâlbuki n değerinin

hesaplanmasında çok yazarlılık durumunun da göz önünde bulundurulması gereken değişkenlerdendir (Pao, 1985: 306).

Lotka Yasası, yazarların yayın sayılarına göre listelendiği durumlarda, literatür bibliyografyasındaki düzenli örüntüleri tanımlamaktadır (Rowlands, 2005). Lotka Yasası literatürde yerini aldığından bu yana çok sayıda çalışma farklı disiplin ve alt disiplinlerde Lotka Yasasının uygunluğu test etmiştir. Özel ve Kozak (2012) turizm pazarlaması literatüründe alanın genel yapısının ve özelliklerinin bibliyometri yasaları çerçevesinde belirlenmesine yönelik olarak Türkçe yazılan 286 makale incelemesi üzerinde yaptıkları hesaplamalar sonucunda turizm pazarlaması literatürüne bir makale ile katkıda bulunan yazarların toplam yazar sayısının %70'ini, iki makale ile katkıda bulunan yazar sayısının %19'unu, üç makale ile katkıda bulunan yazar sayısının ise %6'sını oluşturduğunu, dolayısı ile incelenen çalışmalarda yazar verimliliğinin Lotka Yasası'na uymadığı sonucuna varmışlardır.

Köseoğlu ve ark. (2015a) Social Sciences Citation Index (SSCI)'de taranan 14 adet turizm ve konaklama dergisinde 1984-2013 yılları arasında yayınlanan 135 makale üzerine yaptıkları incelemede 181 yazardan 142'sinin (78.5%) sadece bir yayın, 20'sinin (11.04%) iki yayın, 6'sının (3.3%) üç yayın, 13'ünün (7.18%) ise dört ve daha fazla yayın ile literatüre katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Araştırmada n ve c değerlerini sırasıyla 0.965 ve 0.360 olarak tespit etmiş ve buradan hareketle yazarların alandaki verimliliğinin düşük olduğu, yazarların büyük bir kısmının bir makaleden az katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Barrios ve diğerleri (2008) Thomson-ISI Web of Science veri tabanında taranan 1990-2005 yılları arasında yayınlanmış turizm psikolojisi konulu yayımlanmış makalelerin bibliyometrik analizlerini yapmışlardır. Yaptıkları hesaplamalarda n değerini 3.26 C değerini ise 0.87 bulmuşlardır. Buradan hareketle yazarların bütüncül verimliliğinin düşük olduğu, yazarların büyük bir kısmının sadece bir yayın ile katkıda bulunduğu dolayısı ile alandaki yazar verimliliğinin dengesiz dağıldığı sonucuna ulaşmışlardır.

3.2.2. Bradford Yasası

Bradford Yasası bir bilim literatüründeki yayınların bilimsel dergilerdeki dağılımlarını ya da saçılımını tanımlamaktadır (Hood ve Wilsion, 2001: 295). Bu yasaya göre bir alandaki çok az sayıda dergi o alana ilişkin çok sayıda makale içermektedir (Tonta ve Al, 2008: 44; Sternberg, 1998: 77; Garfield 1980: 476). Bradford 1934'te bir disiplin literatürünün ne kadar çok dergi üzerinde dağıldığını incelerken literatüre Bradford Yasası olarak geçecek eşitliği keşfetmiştir (Glanzel, 2003: 42). Garfield (1980: 477) Bradford Yasası'nı; bir konu ya da bibliyografyada makalelerin önemli bir oranını (1/3) içeren küçük bir grup çekirdek dergi olduğu, daha büyük ikinci bir grup derginin o alandaki makalelerin diğer üçte birini, çok daha büyük bir grup derginin ise geri kalan makalelerin üçte birini içermesi olarak ifade etmektedir.

Bilimsel dergiler belirli bir alandaki yayınladıkları makalelerin üretkenliğini temel alarak verimliliği giderek azalan bir sıralama oluşturulsa, özellikle konu ile ilgili makalelerin bulunduğu dergilerden oluşan bir çekirdek grup ve aynı sayıda makale içeren birçok gruba ayrılabilir. Çekirdek grup ve diğer gruptaki dergi sayıları "n" çarpan olmak üzere 1: n: n² şeklinde olacaktır Garfield (1980: 477).

Farklı kaynak türlerinin oluşturduğu aşağıda listelenen alanlara Bradford Yasası uygulanmış ve doğruluğu kanıtlanmıştır (Gökkurt, 1994: 29);

- a) Konu bibliyografyaları
- b) Bir araştırma kütüphanesinin dermesi
- c) Monograf türündeki eserler
- d) Kütüphanenin dolaşım dermesinde yer alan süreli yayınlar
- e) Fotokopi isteklerinin karşılandığı yayınlar

1969 yılında Science Citation Index tarafından dizinlenen 2,200 dergide yayımlanan makalelerin kaynakçalarında yer alan yaklaşık bir milyon atfı inceleyen Garfield, tüm atıfların yarısının 152 dergide yayımlanan makalelere, %70'inin yaklaşık 500 dergide yayımlanan makalelere yapıldığını saptamıştır (Tonta ve Al, 2008: 44).

Birinci (2008: 360), Turkish Journal of Chemistry adlı süreli yayında 1995-2007 yılları arasında yayınlanan 861 makaleyi incelemiş ve atıfların dergilere göre dağılımını Bradford Yasasına uygunluğu açısından test etmiş ve atıflar üç eşit guruba ayrılmıştır. Toplam 15,174 atfın 5,088'inin (33%) 31,5065'inin (33%) 161 ve 5,021'inin (33%) 2184 dergide yayınlanan makalelere yapıldığını saptamış ve Bradford Yasasının, Turkish Journal of Chemistry için geçerli bir yasa olduğunu belirlemiştir.

Regolini ve ark. (2012), Fransa’da bulunan Irstea Tarım ve Çevre Mühendisliği Araştırma Enstitüsü araştırmacılarının yaptıkları atıfları Bradford Yasası’na göre incelemişler. Araştırmacıların ihtiyaçlarını belirlemek için Bradford Yasası’nın bir araç olarak kullanılmasının ve bunun kütüphanelerde göz önünde bulundurulması gerektiği sonucuna varmışlardır (Regolini ve ark., 2013).

Ganesh ve Viju (2013), doktora çalışması yapan araştırmacıların en çok atıf yaptığı dergilerin sıralı listesini oluşturmak, atıf verilerinde saçılma olgusunu çalışmak ve Bradford Yasası’nın uygunluğunu test etmek amacıyla Maharashtra şehrindeki üniversitelere sunulan toplam 138 doktora tezi ve bu doktora tezlerinde yapılan toplam 5467 atıfı incelemişlerdir. Yapmış oldukları çalışmanın bulgularına göre 15 derginin 1,844 makaleyi, 55 derginin 1,829 makaleyi 728 derginin ise 1,794 makaleyi kapsadığını, buradan hareketle veri setinin Bradford Yasası’na uymadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Bayram (1998), kütüphane bölümlerinde yazılmış 17 doktora tezinin bibliyografyalarında yer alan makaleler ile bu makalelerin yayınlandıkları dergileri derleyip senkronik atıf analizi yapmıştır. Çalışma sonucunda tezler kümesinde yer alan 17 doktora çalışmasının her birinin atıf verilerinin Bradford Yasası’na uyduğu, tezlerde kullanılan atıfların yaş dağılımlarının genç olmadığı, makale kullanım oranının 30% ile düşük bir değerde olduğunu, Bradford Yasası’na göre çekirdek bölgede yer alan Türk Kütüphaneciler Derneği/ Türk Kütüphaneciliği Dergisi’nin doktora çalışmalarında en çok yararlanılan Türkçe dergi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Tonta ve Al (2008), Cumhuriyet Dönemi Makaleler Bibliyografyası 1923-1999 (CDBB) adlı kaynakçada dizinlenen yaklaşık 518.000 Türkçe makalenin dergilere dağılımının Bradford Yasası’na uygunluğunu test etmişlerdir. Toplam dergi sayısının %3,2’sini oluşturan 80 çekirdek dergi bütün makalelerin üçte birini, toplam dergi sayısının yaklaşık %7’sini oluşturan 182 dergi bütün makalelerin yarısını, bütün dergilerin yaklaşık %15’ini oluşturan 358 dergi ise bütün makalelerin üçte ikisini içerdiğini tespit etmişlerdir. Bununla beraber makalelerin dergilere dağılımı Bradford Yasasına en çok uyan konunun dil ve en az uyan konuların ise teknoloji (uygulamalı bilim), tıp, sosyal bilim, doğa bilimleri ve matematik olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma sonucunda nispeten az sayıdaki çekirdek dergilerin her konudaki makalelerin önemli bir kısmını içerdiği ancak dağılımların Bradford Yasası’na pek uymadığı sonucuna varmışlardır.

3.2.3. Price Yasası

Araştırmacıların bilimin gelişimine ne oranda katkı sağladığı konusunda yaptığı ilginç çalışmalardan birisi kütüphane ve bilgi bilimi literatüründe Price'ın karekök yasası olarak da bilinen Price Yasası'dır (Yılmaz, 2008). Price, kendi adıyla bilinen yasası ile araştırmacıların belirli bir bilim dalına ne oranda katkı sunduklarını belirlemek için o alana katkı sunan toplam yazar sayısı ile yazarların ürettiği bilimsel bilginin kümülatif yapısı arasındaki niceliksel ilişkiyi tespit etmiştir (Yılmaz, 2008: 2)

Egghe ve Rousseu (1986: 193) Price Yasası'nı şöyle açıklamaktadır;

“Belli bir konuyu seçtiğimizi ve bu alandaki tüm araştırmacılara baktığımızı ve yayınlarına da baktığımızı varsayalım. N sayıda araştırmacıya olduğunu varsayalım. Elbette ki her zaman olduğu gibi çok sayıda makale yayınlayan kişiler var (en üretken yazarlar) ve daha az üretken yazarlar var. En üretken yazarlardan başlayarak, takip eden soru öne sürülüyor. Hangi geometrik formül ile, N^{α} ($\alpha \in [0,1]$) yazar sayısını kullanarak tüm yayınların yarısını bulabiliriz? Price yasasına göre çoğu durumda $\alpha \approx 1/2$ olacaktır.”

Price Yasası'na göre toplam yazar sayısının karekökü kadar yazar (en üretken yazarlar) o alandaki yayınların yarısı kadarını yayınlamaktadır. Örneğin toplam yazar sayısı 121 ise o alandaki yayınların yarısını 11 ($121^{1/2}$) yazar üstlenecektir.

3.2.4. Pareto Yasası, 80/20 Kuralı

Bibliyometrik analizlerden bir diğeri ise Pareto Prensibi veya 80/20 Kuralı olarak bilinen Pareto Yasası'dır. İtalyan ekonomist Vilfredo Pareto milli gelirin %80'inin nüfusun %20'sinden geldiğini gözlemlemiştir (Crawford, 2001). Pareto Yasası diğer birçok alanda uygulanabilmektedir (Kurian, 2013);

- Sistem hatalarının %80'i olası nedenlerin %20'sinden gelmektedir,
- Bir ulusun gelişiminin %80'i nüfusunun %20'si sayesinde gerçekleşmektedir.
- Bir şirketin karının %80'i ürettiği ürünlerin %20'sinden gelmektedir.
- Bir şirket yöneticisinin vaktinin %80'ini şirketin sorunlarının %20'si almaktadır.

Pareto Yasası ekonomi bilimi literatüründe 80/20 kuralı olarak bilinmekte olup, kütüphane ve bilgi bilimi literatüründe, genellikle 80/20 kuralı olarak geçmekte ve

ürünlerin %80'inin, kaynakların %20'si tarafından gerçekleştirilebileceği temeline dayanmaktadır (Yılmaz, 2005). Pareto yasası bilimsel yayınları değerlendirmede de kullanılmıştır. Endüstri mühendisi olan Trueswell 1960'larda Pareto Yasası'nın uygulanması için kavramsal çerçeveyi oluşturmuştur (Singson ve Hangsing, 2014). Trueswell'e (1969) göre, kütüphanelerde kullanılan kitapların ve süreli yayınların yaklaşık yüzde 80'i kütüphane koleksiyonunun yaklaşık yüzde 20'sini oluşturmaktadır (Trueswell, 1969 den aktaran Singson ve Hangsing, 2014). Bu çalışma kütüphanelerde, çekirdek koleksiyon oluşturma, çoklu nüsha kararları ve kütüphane stoklarının en uygun düzeyini belirleme konularında kullanılabilecek veriyi sunmuştur (Doherty, 2016: 137). Yılmaza göre Pareto Yasası aşağıdaki alanlarda kullanılabilir (Yılmaz, 2005: 4):

- a) Kütüphanedeki dolaşımın 80%'ini oluşturacak çekirdek koleksiyon tespit edilebilir.
- b) Belirli konularına sahip dergilerin yayınladığı makaleler incelenip o konudaki makalelerin %80'ini içeren dergilerin tespit edilmesi ile kütüphane bütçesinden optimal düzeyde yararlanabilme ve depo sıkıntısını kısmen çözümleyebilme imkânı sağlar.
- c) Belirli konu alanlarında yayın yapan yazarların verimlilikleri, yüzdeler oranlara göre incelenip o konu alanlarındaki küçük azınlığı oluşturup en çok yayın yapan (yayınların %80'ini) yazarlar tespit edilebilir.
- d) Belirli bir ülke gelirin %80'ini kazanan kesimin yüzdeler oranı veya ülkenin ekonomik durumuna ilişkin muhtelif analizlerin yapılması için yararlanılabilir.

3.2.5. Zipf Yasası

Estoup tarafından 1916'da kaydedilen, kelimenin sıklık sırasına göre sıralaması ile o kelimenin yeterince uzun bir metin içerisindeki frekansı arasındaki ampirik ilişki alanını büyük ölçüde geliştiren ve genişleten Zipf, bu ve diğer alanlardaki birçok bulguyu, En Az Çaba (Least Effort) ismini verdiği kuramın genel ilkesinin bir sonucu olarak açıklamıştır (Fairthorne, 1969: 326).

Bu ilkeyi Zipf 1949'da yazdığı "İnsan Davranışı ve Asgari Çaba İlkesi" başlıklı kitabında şöyle açıklar (Chen ve Leimkuhler, 1986: 308, Glanzel, 2003: 7); eğer geniş bir metni oluşturan sözcükleri ortaya çıkma sıklığına göre sıralarsak, sıralama ile metinde geçme frekanslarının çarpımı yaklaşık olarak sabit olacaktır.

b pozitif sabit sayı olmak üzere

$$g(r) = br^{-1} \quad (3.2)$$

Zipf Yasası ilk önce Auerbach tarafından şehir büyüklükleri bağlamında gözlemlenmiş ve aşağıdaki gibi tanımlanmıştır (Eliazar, 2016);

Bir eyaletin şehirleri boyutlarına göre büyükten küçüğe doğru sıralanır ve sıralarına göre etiketlenir. En büyük şehrin sırası ve boyutu sırasıyla S1 ve r1, bir sonraki en büyük şehrin sırası ve boyutu s2 ve r2, üçüncü büyük şehrin sırası ve boyutu S3 ve r3... olarak etiketlenirse, Ln(Sr) ve Ln (r) koordinat sisteminde bir doğru oluşturur ve aşağıdaki gibi formüle edilir;

α pozitif bir parametre β gerçek bir parametre ξr ise hata terimi olmak üzere

$$\text{Ln}(S_r) = [\alpha(\beta - \ln(r) - \xi r)] \quad (3.3.)$$

Tablo 3.2. de Zipf 'in 1949 da incelemiş olduğu James Joyce 'un Ulysses adlı kitabının içeriğindeki kelimelerin sıralama ve frekans sayıları verilmiştir. Zipf Yasası'na göre sıralama ve frekans çarpımlarının sabit bir sayı olması gerekmektedir. Bu örnekte sabit değer yaklaşık olarak 24,500 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.2. Ulysses kitabındaki kelimelilerin dağılımı

r	f	r*f	r	f	r*f
10	2.653	26.530	500	50	25.000
20	1.311	26.220	1.000	26	26.000
30	926	27.780	2.000	12	24.000
40	717	28.680	3.000	8	24.000
50	556	27.800	4.000	6	24.000
100	265	26.500	5.000	5	25.000
200	133	26.600	10.000	2	20.000
300	84	25.200	20.000	1	20.000
400	62	24.800	29.899	1	29.899

Kaynak Brookes, (1980: 479); Glanzel, (2003: 42)

Kelime frekansı sıralamasına dayanan (Sengupta, 1992: 79) Zipf Yasası büyük metinlerdeki kelime frekansları, bilimsel yayınlar, işletme büyüklükleri ve iflasları gibi birçok alanda uygulanmaktadır (Eliazar, 2016). Bir sonraki bölümde turizm alanında

ülkemizde ve yurtdışında bibliyometrik yöntemle incelenen bazı araştırmalara değinilmiştir.

3.3. Turizm Alanında Bibliyometrik Yöntemle İncelenen Araştırmalar

Liu ve arkadaşları 2014 yılında yapmış oldukları çalışmalarında SSCI’de taranan dergilerde turizm innovasyonu ile ilgili yayınlanan 240 makaleyi bibliyometrik yöntemle incelemişlerdir. Yapmış oldukları analizler sonucunda; çekirdek dergileri Tourism Management ve Annals of Tourism Research dergileri, en çok yayın yapan ülkeyi İngiltere (12.92%), en çok çalışılan konuları “konaklama, eğlence spor”, “yönetim”, “çevre çalışmaları”, “sosyoloji”, en çok yayın yapan enstitüyü Hong Kong Polytech University olarak tespit etmişlerdir.

Xiao ve Smith (2008), kolayda örnekleme ile seçtikleri çalışmaların sosyal bilim topluluğuna olan akademik etkilerini web tabanlı atıf analizi ile incelemişlerdir. Yaptıkları analizde turizmde veya ilgili alanlarda çalışan araştırmacılar tarafından turizmin sosyolojisinin ve antropolojisinin ne ölçüde çizildiğini ele almayı amaçlamışlardır. Ayrıca ortak atıf (co-citation) ve bibliyometrik eşleştirme (bibliographic coupling) ile entelektüel bağlantıları ve seçilen bilimsel kaynakların dilbilimin sınırları boyunca ne ölçüde kullanıldığını incelemişlerdir. Araştırma sonucunda seçilen çalışmaların turizm araştırmacıları/konuları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu (bu çalışmalara atıf yapan yazarların %57’si turizm ile ilgili çalışmışlardır), turizm dışındaki araştırmacılar tarafından yapılan atıfların da azımsanmayacak seviyede olduğunu belirlemişler (27%), atıfların %13’ünü ise sosyoloji ve antropoloji alanlarından yazarlar tarafından yapıldığını tespit etmişlerdir. Toplu olarak ele alındığında ise seçilmiş kaynakların turizm araştırmacıları/konuları ile diğerleri üzerinde olan etkilerini 60/40 olarak belirlemişlerdir.

Baloğlu ve Assante (1999), 1990-1996 yılları arasında konaklama işletmeciliğinde önde gelen 5 dergide yayınlanan 1073 makaleyi çalışılan konu ve kullanılan yöntemler temelinde incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, makalelerin konuları, kullanılan istatistiki yöntemler ve dergilerin yönelimlerinde zaman içinde bazı değişiklikler olduğunu tespit etmişlerdir. Makalelerin çoğu endüstrinin insan kaynakları, konaklama ve yiyecek hizmeti segmentlerine odaklandığı, ayrıca makalelerde tesadüfi olmayan örneklem teknikleri dâhil olmak üzere anket yönteminin en çok kullanılan yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmaların çoğunluğunun betimsel

ve tek değişkenli istatistiki yöntemler kullanmasına rağmen çok değişkenli çıkarımsal istatistik tekniklerini kullanan makalelerin zamanla kademeli olarak arttığı çalışmada elde edilen diğer bulgular arasındadır.

Crawford-Welch ve McClearly (1992) 1983-1989 yılları arasında konaklama ile ilgili önde gelen 5 dergide yayınlanan 653 makaleyi incelemiştir. Yaptıkları çalışmada önde gelen 4 konaklama dergisinde yazılan makalelerde çok değişkenli istatistiksel tekniklerin kullanılmasının en az düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca konaklama endüstrisine ilişkin ileride yapılacak araştırmaların, tek değişkenli ve tanımlayıcı istatistiksel teknikler yerine, çok değişkenli ve çıkarımsal tekniklerin kullanımını içermesi gerektiği sonucuna varmışlardır.

Schmidgall ve ark. (2007), 1989-2004 yılları arasında konaklama işletmeciliği temalı önde gelen 5 akademik dergide yayınlanan makalelerin bibliyografyalarını üzerinde atıf analizi yapmışlardır. 21328 yazara ait 55995 atfın incelendiği çalışmada sırasıyla *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, *Journal of Marketing* ve *International Journal of Hospitality Management* dergilerinin en çok atıflanan dergi olduğu, *Multivariate Data Analysis* başlıklı kitabın en çok atıf alan yayın olduğu, ayrıca diğer akademik disiplinlerden farklı olarak konaklama işletmeciliğinde diğer alanlardaki yayınlara yapılan atıfların alana zenginlik kattığını belirtmişlerdir.

Jamal ve ark. (2008), yaptıkları çalışmada turizm çalışmalarında dergi sıralamalarını ve atıf analizlerini eleştirel bir bakış açısıyla incelemiştir. Çalışma sonucunda, turizm araştırmalarında çok daha kapsamlı atıf veri tabanları oluşturulana ve birbirinden iyice ayırt edilene kadar atıf analizi ve impact faktörün kullanımının geçerli olmayacağı belirtilmiştir. Araştırmacılara göre bu tür veri tabanlarını kısıtlama olmaksızın sorgulama yeteneği belirli grupların kendi sıralama/derecelendirme listelerini oluşturmalarına olanak verip hali hazırda genel dünya çapında listelerden çok daha değerli ve kullanışlı olacaktır.

Temizkan ve ark. (2015), Türkçe akademik dergiler ile ISI Web of Knowledge veri tabanındaki dergilerde 1991-2014 yılları arasında yayımlanan sağlık turizmi konulu makaleleri bibliyometrik yöntemle incelemiştir. 91'i Türkçe 155'i İngilizce olmak üzere toplam 246 makale üzerinde yapmış oldukları incelemede sağlık turizmi ile ilgili en fazla makale yayımlayan derginin 11 makale ile *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi* olduğu, dergilerin dağılımlarına bakıldığında sağlık turizmi konusunda çok farklı alanlarda yayımlar yapıldığı, sağlık turizmi ile ilgili akademik çalışmaların 2000'li yıllardan sonra yoğunlaştığı, en fazla çalışmanın %16,3 ile 2011 yılına ait

olduğu, en fazla makalenin turizm alanında çalışan yazarlar tarafından yapıldığı ve bunu coğrafya ve tıp alanındaki yazarların izlediğini tespit etmişlerdir.

Evren ve Kozak (2014), Türkiye’deki turizm literatürünün gelişimini belirlemek için 2000 ile 2010 yılları arasında Türkiye’de yayımlanmış 1,217 makaleyi bibliyografik yöntemlerle incelemişlerdir. Araştırma bulgularına göre, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi’nin Türkiye’de önde gelen turizm dergisi olduğu, popüler konuların turizm yönetimi ve organizasyonu, turizm pazarlaması ve turizm ekonomisi olduğu, en verimli yazarların Yardımcı Doç. Dr. ve Araştırma Görevlisi oldukları, ayrıca makalelerin çoğunda deneye dayalı yöntemlerin kullanıldığı belirtilmiştir.

Çiçek ve Kozak (2012), Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi’nde 1997-2011 yılları arasında yayımlanan hakem denetimli makalelerin üç dönem (1997-2001, 2002-2006, 2007-2011) üzerinden çeşitli bibliyometrik özellikleri baz alarak inceleyip karşılaştırmışlardır. Toplam 202 makalenin incelendiği çalışmada en fazla makalenin I. dönemde (72) yayımlandığı, I. dönem yayınlarının turizmin genel konularına yoğunlaştığı, II. Dönem turizm pazarlaması III. Dönemde ise turizm yönetimi konusunun baskın olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca incelenen makalelerde ampirik araştırma yaklaşımının tercih edildiği, yapılan atıfların daha çok yabancı atıflardan oluştuğu, toplam 60 farklı kurumda çalışan akademisyenler tarafından dergiye katkıda bulunulduğu ve en fazla katkıyı Anadolu Üniversitesi’nde çalışılan akademisyenler tarafından yapıldığı çalışmanın diğer bulguları arasındadır.

Karagöz ve Yüncü (2013), turizm bilgi ağ yapısının ortaya çıkarılması ve yıllar içerisindeki değişimin incelenmesi amacıyla 1991-2010 yılları arasında Türkiye’de yazılan doktora tezlerinde ele alınan araştırma konularını tanımlayıcı istatistikler ve sosyal ağ analizi ile incelemişlerdir. Araştırma sonucunda turizm alanında yazılan tezlerde ele alınan araştırma konuları çerçevesinde disiplinler arası bir yaklaşımdan ziyade daha merkezi, kapalı ve durağan bir bilgi sisteminin oluştuğu belirtilmiştir. Ayrıca 31 farklı üniversitede turizm alanında doktora düzeyinde üretimin gerçekleştiği, İstanbul Üniversitesi’nin 69 doktora tezi ile en fazla üretimin gerçekleştiği üniversite olduğu, tezlerde ele alınan araştırma konuları genel bir ağ içinde incelendiğinde yönetim, insan kaynakları ve eğitim konularının turizm bilgi ağında yüksek derecede aktif olan anahtar oyuncular olduğu ve bilginin üretiminde diğer araştırma konuları ile en sık bağlantının sağlandığı alanlar olduğu belirtilmiştir.

Giritlioğlu (2014), konaklama endüstrisinde yapılan 136 doktora tezini konu ve tamamlandığı yıllara göre içerik analizi yöntemiyle incelemiştir. Araştırma sonucunda

konaklama sektöründe pazarlama stratejileri ve örgütsel davranış konularının en çok çalışılan konular olduğu, en çok doktora tezinin 2011 yılında tamamlandığı tespit edilmiştir.

Arslan ve Emeksiz (2016), 1995-2014 yılları arasında konaklama işletmelerinde çevre yönetimi konusunda yazılmış ulusal ve uluslararası 67 makalede, araştırma desenleri, araştırmacıların çalışma alanları, süreli yayınları, çalışmanın konusu, araştırmanın yılı ve yazarları dikkate alarak bibliyometrik analizini gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonucunda makalelerin 38 farklı dergide yayınlandığı ve bu dergilerin büyük çoğunluğunun turizm alanında yayın yapan süreli yayınlardan oluştuğu belirtilmiştir. Ayrıca “çevresel varlıkların korunması” ve “yenilebilir kaynakların kullanımı” konularının en çok çalışılan konular olduğu belirtilmiştir.

Jogaratanam ve ark. (2005) 1992-2001 yılları *Annals of Tourism Research*, *Journal of Travel Research* ve *Tourism Management* dergilerinde yayınlanan Texas A&M University’nin en çok katkı yapan kurum olduğu, makalelerin çoğunluğunun (76%) tek yazarlı olduğu, coğrafik bölgelere göre en çok katkı sunan bölgenin kuzey Amerika olduğu (46.6)% tespit edilmiştir. Ayrıca en çok katkı sunan 20 enstitüde Purdue University hariç diğerleri içinde tek makale ile katkıda bulunan yazarların toplam yazarlar içinde 50% den daha fazla olduğu verilen bulgular arasındadır.

Köseoğlu ve ark. (2015b), Türkiye’deki konaklama endüstrisi literatürünün gelişimini bibliyometrik ve atıf analizleri ile incelemişlerdir. 1992-2013 yılları arasında SSCI veri tabanında endekslenen turizm ve konaklama dergilerinde yayımlanmış 76 makalenin incelendiği çalışmada, turizm, konaklama alanları ile yönetim pazarlama ve psikoloji alanları arasında ortaya çıkan desenlerin alanın olgunluğa eriştiğine ve giderek geliştiğine işaret ettiği belirtilmiştir. Ayrıca destek dergilere olan bağımlılığın yoğun olduğu ve disiplinlerarasılığın zayıf ama gelişmekte olduğu tespit edilmiştir.

Tsang ve Hsu (2011), 1978-2008 yılları arasında önde gelen 6 dergide Çin turizmi ile ilgili yayımlanmış 119 makaleyi bibliyometrik parametreler çerçevesinde incelemişlerdir. Yapılan içerik analizi sonucunda katkı sunan kurumlar açısından Asya üniversitelerinde gelişen bir eğilim olduğu, müşteri davranışlarının en popüler konu olduğu ve gelecekte de en yaygın konu olacağını belirtmişlerdir. Ayrıca tek yazarlılığa nazaran çok yazarlı ve daha sofistike metodolojik prosedürlerin kullanımına yönelik bir eğilim bulunduğu ulaşılan bulgular arasındadır.

Amaro ve Duarte (2013), Thomson Reuters SSCI, ve impact faktörünü dikkate alarak seçtikleri 16 dergiyi ve Uluslararası Bilgi Teknolojileri ve Seyahat ve Turizm

Federasyonu tarafından 1994'ten beri organize edilen Enter konferanslarında sunulan bildirileri, tüketicilerin çevrimiçi seyahat satın alımına yönelik davranışlarını daha iyi anlamak amacıyla incelemişlerdir. Araştırma sonucunda çevrimiçi seyahat alışverişi önceliklerini tüketici özellikleri, algılanan kanal özellikleri, web sitesi ve ürün özellikleri olmak üzere üç ana kategoriye ayırmışlardır.

4. TÜRKİYE TURİZMİNİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Türkiye turizm literatürünün durumunu anlamaya yönelik bu araştırmada belirlenen veri tabanlarında yayımlanan makaleler taranıp ilgili makaleler üzerinde çeşitli bibliyometrik parametrelerle analizler yapılmıştır. Bu bölümde araştırmanın amacı yöntemi (Evren, örneklem, veri toplama, analiz, kapsam, sınırlılıklar, sayıtlar), veri seti üzerine yapılan analizler ve bu analizlerin bulgularına yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Amacı

Dünya turizm örgütünün yayınladığı raporlara bakıldığında küresel olarak turizme katılan kişi sayısının hızla arttığı anlaşılmaktadır. 2000 yılında 633 milyon olan uluslararası turist sayısı 2017 yılı itibari ile 1,322 milyona ulaşmıştır (Anonymous, 2018). Her yıl küresel boyutta istikrarlı bir şekilde büyüyen turizm endüstrisinin ülkemizin de içinde bulunduğu gelişmekte olan ülkeler için teşkil ettiği önem yadsınamaz bir gerçektir. Turizm endüstrisinin önemini kavrayan ülkeler, turizmin planlı bir şekilde büyümesi için hedefler belirlemekte bu hedeflere ulaşmak için ise stratejiler geliştirmekte, eylem planları ve yol haritaları oluşturmaktadır. Ülkemizde turizm endüstrisine yönelik çıkarılan yasal düzenlemelerden ilki olan “5647 Sayılı Turizm Müesseseleri Teşvik Kanunu” ile 1950’de devlet desteğiyle turizm endüstrisinin büyümesi amaçlanmış ve daha sonra çıkarılan muhtelif yasal düzenlemelerle turizm işletmelerinin sayı ve kapasitelerinin artırılması hedeflenmiştir. Öte yandan sektörde yetişmiş nitelikli iş gören ihtiyacının karşılanması için de ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde okullaşma yoluna gidilmiş böylelikle turizmin ülkemizde de bir bilim dalı olarak tanınması ve gelişmesi süreci başlatılmıştır denilebilir.

Yüksek Öğretim kurumlarında turizm alanında ülkemizde 35 yüksek lisans ve 15 doktora programının bulunması (Altürk ve ark., 2016) ve bu alanda son yıllarda düzenlenen konferans ve hakemli dergilerde yayınlanan makale sayısındaki artıştan, (Zencir ve Kozak, 2012) ayrıca yönetim pazarlama psikoloji bilimiyle gelişen bilimsel ilişkiden (Köseoğlu ve ark. 2015a) yola çıkarak literatürün belirli bir düzeye eriştiğini söylemek mümkündür. Bir araştırma alanının gelişimi ve ilerlemesi için yapılması gereken en önemli işlerden bir tanesi, o alanda daha önce yürütülmüş araştırma bulgularının sentezlenmesidir (Zupic ve Cater, 2014: 429). Yeni teori ve kavramları

ortaya atan araştırmacıların katkısı ile bir disiplin ilerledikçe literatürün değerlendirmesini yapmak, alinyazına yapılan katkıları araştırma ve anlama amacıyla literatürün gelişimini incelemek yaygın hale gelmiştir (Portugal Ferreira, 2011: 357).

Gerek turizm alanında gerek ise diğer disiplinlerde literatürün gelişimini belirlemeye yönelik en çok kullanılan yöntem bibliyometrik yöntemdir. Bibliyometrik çalışmalar bir alanda yayınlanmış çalışmaları çeşitli parametreler açısından istatistiksel analizler ile irdeleyerek o alanın durumunu belirlemeye yöneliktir. Basit belge sayımı, bir yazar araştırma grubu veya ülke tarafından yapılan yayın sayısı, kelime analizi, atıf analizini içeren bibliyometrik yöntem (Thelwall, 2008) ile elde edilen bulgular, incelenen literatürün zaman içindeki gelişimi ve popüler eğilimleri belirleme, ayrıca var olan sorunları belirleme ve bu sorunlara ilişkin tartışma olanağı oluşturabilir (Üstdiken ve Pasadeos, 1993: 73).. Bu nedenlerle araştırmanın amacı Türkiye turizm literatürünün bibliyometrik profilini ortaya çıkarmak olarak belirlenmiştir.

Türkiye turizm literatürünün bibliyometrik profilini ortaya çıkarmak alanın gelişimini anlamak, var olan örüntüleri ve trendleri tespit etmek açısından yararlı olacaktır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki araştırma soruları belirlenmiştir. Araştırma soruları belirlenirken Evren ve Kozak, (2014); Türktarhan, (2013); Çiçek ve Kozak, (2012); Özel ve Kozak, (2012) çalışmalarından faydalanılmıştır.

- Makaleler de en çok hangi konular çalışılmıştır?
- Makalelerin kavramsal/görgül olma durumu nasıldır?
- Makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- Türkiye turizmi ile ilgili makalelere en çok katkı sunan yazarlar kimlerdir?
- Türkiye turizmi ile ilgili en çok makale yayınlayan dergiler hangileridir?
- Makalelerin kurumlara göre dağılımı nasıldır?
- Yazar verimliliği Lotka Yasası'na uymakta mıdır?
- Makalelerin dergilere dağılımı Pareto Yasası'na uymakta mıdır?
- Makalelerin dağılımı Price Yasası'na uymakta mıdır?
- Makalede çok yazarlılık durumu nedir?
- Makalelerde sıkça ele alınan alt turizm sektörü hangisidir?
- Makalelerde sıkça kullanılan yöntem hangisidir?
- Makalelerde sıkça kullanılan istatistiksel analizler hangileridir?

4.2. Araştırmanın Önemi

Bibliyometri, literatür değerlendirmeleri için çokça kullanılmaktadır (Osareh, 1996: 149). Turizmin bir bilim dalı olarak gelişmesine müteakip ülkemizde turizm literatürü üzerine yapılan bibliyometrik çalışmalar Türkiye turizm literatürünün genellikle yurt içinde yayınlanan Türkçe yazınına irdelediği, yurtdışında İngilizce yazınının sınırlı sayıda ele alan az sayıda çalışmanın bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle Türkiye turizm literatürü yurt dışı yazınına kapsamlı bir şekilde bilimsel ve akademik üne sahip belli başlı veri tabanlarını ele alarak, bibliyometrik açıdan inceleyecek bir çalışmanın eksik olduğunu söylemek olanaklıdır.

Bu çalışmada *Sciencedirect*, *Taylor&Francis*, *SAGE*, *Wiley Online Library* ve *Emerald* veri tabanları taranıp Türkiye turizmi ile ilgili makalelerin bibliyometrik profili inceleneceğinden, literatürdeki bu eksikliğin tamamlanacağı söylenebilir. Turizm alanında çalışma yapacak olan araştırmacılara fikir vermesi açısından önem teşkil ettiği gibi bilim politikası oluşturma ve geliştirme çalışmalarında da çalışmanın bulgularından faydalanılabileceği söylenebilir.

4.3. Yöntem

Araştırmamızda bibliyometrik yöntem kullanılarak mevcut durum analizi yapılmıştır. Bibliyometri, tüm makro ve mikro iletişim yayın örüntülerinin, yazarları ile birlikte matematiksel ve istatistiksel hesaplarla organizasyonu, sınıflandırılması ve nicel olarak değerlendirilmesidir (Sengupta, 1992: 3). Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesinden de faydalanılmış ve veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. “*Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar.*” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217) .

Araştırma sorularına cevap bulmak için makalelerin incelendiği parametreler aşağıda listelenmiştir.

1. Makalenin başlığı
2. Makalenin anahtar kelimeleri
3. Makalenin yayınlandığı yıl
4. Makalenin yayınlandığı derginin adı
5. Makaledeki yazar sayısı
6. Yazar İsimleri

7. Yazarın/yazarların kurumları
8. Makalenin sayfa sayısı
9. Makale kaynakçasındaki atıf sayısı
10. Makalenin konusu
11. İncelenen turizm alt sektörü: Turizmin alt sektörleri belirlenirken Goeldner ve Ritchie'nin (2009: 13) belirlemiş olduğu aşağıdaki sektörler dikkate alınmıştır;
 - Konaklama
 - Turistik çekim merkezleri
 - Yiyecek içecek
 - Ulaşım
 - Macera/rekreasyon
 - Seyahat
 - Eğlence
 - Etkinlik
 - Turizm hizmetleri
12. Çalışmanın kavramsal/görgül olma durumu
 - Kavramsal
 - Görgül
13. Makalede kullanılan yöntemler
 - Nitel
 - Nicel
 - Karma
14. Kullanılan verinin türü
 - Birincil veri
 - İkincil veri
15. Makalede kullanılan tstatistiksel teknikler
16. Makalenin hangi ile/bölgeye yönelik yapıldığı

4.3.1. Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye turizmi ile ilgili yayınlanmış, hakem denetimli, İngilizce, tam metin makaleler oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yoluna gidilmiştir. Yargısal örnekleme de

denilen amaçlı örnekleme, özel durumlar için değerli bir örnekleme yöntemidir (Neuman, 2014: 273). Amaçlı örnekleme yönteminde çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumlar seçilir, belli ölçütleri karşılayan özel durumlarda çalışılmak istenildiğinde tercih edilir (Büyüköztürk ve ark., 2016). Alanında uzman 3 akademisyenle yapılan görüşmeler sonucu araştırmanın örnekleme, Türkiye turizmi ile ilgili Sciencedirect, Taylor&Francis, SAGE, Wiley, ve Emerald veri tabanlarında taranan, tam metin makaleler olarak belirlenmiştir. Turizmin interdisipliner yapısından kaynaklanan, yazarların çalışmalarını diğer alanlardaki dergilere de gönderebileceği ihtimali (Sheldon, 1991; Jogaratnam vd, 2005; Singh, 2016; Tsang ve Hsu, 2011) göz önünde bulundurularak araştırma turizm alanında yayın yapan dergilerle sınırlı tutulmamış veri tabanları genel olarak taranmıştır. Veri tabanlarında yapılan genel taramada 1996 yılından önce çok az makale olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca tezin başlangıç yılı 2016 yılı olduğundan, 1996-2016 yılları arasında yayınlanan makaleler örneklem kapsamına alınmıştır. Karşılaştırmalı analizlerin yapılabilmesi için bu süre 1996-2002, 2003-2009, 2010-2016, olmak üzere 7 yıllık 3 döneme ayrılmıştır.

4.3.2. Veri toplama ve analiz

Örnekleme çerçevesindeki makalelere ulaşmak için ilgili veri tabanlarının gelişmiş arama portalları kullanılmıştır. Makalelerin başlık (title), öz (abstract) ve anahtar kelime (keywords) alanlarında *turk, turkish, turkey, tourist, tourism, visitor, travel, vacation, guest, accommodation, lodging, hospitality, hotel, motel, (holiday village), hostel, resort, recreation, destination, airline, transportation, cruise, blue voyage, restaurant, food and beverage* kelimeleri ile arama yapılmıştır. Yapılan aramalarda çıkan sonuçlar 1996-2016 yılları ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca arama sonuçlarında research article, general review, review article, case study, gibi seçenekler seçilip diğerleri (Book review, Discussion, short communication, book chapters vb.) elenerek sonuçları, örneklem çerçevesindeki makalelere daraltma yoluna gidilmiştir.

Arama sonuçlarında ulaşılan makalelerin başlık, öz ve anahtar kelimeleri taranarak makalenin Türkiye turizmi ile ilgili olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmacı makaleleri inceleme kapsamına almak için “Bu makale doğrudan ya da dolaylı olarak Türkiye turizmi ile ilgili mi?” (Köseoğlu, ve ark., 2015a) sorusuna yanıt aramış uzmanlar ile yapılan görüşme sonucunda ilgisiz olduğu konusunda fikir birliğine varılan

makaleler kapsam dışı bırakılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda Türkiye turizmi ile ilgili olduğuna karar verilen 579 makale inceleme kapsamına alınmış ve belirlenen parametreler doğrultusunda excel dosyasına veri girişleri yapılmıştır.

4.3.3. Kapsam ve sınırlılıklar

Araştırma *Sciencedirect*, *Taylor&Francis*, *SAGE*, *Wiley Online Library* ve *Emerald* veri tabanlarında taranan ve 1996-2016 yılları arasında yayınlanan Türkiye turizmi ile ilgili İngilizce tam metin makalelerle sınırlandırılmıştır.

Bir literatürü incelemeyi amaçlayan çalışmalarda o literatürdeki bütün kaynakları ele almak yerine ayrı ayrı analiz edilmesi tercih edilmekte ve genellikle bu türe giren araştırmalar daha çok dergilerde yayımlanan makaleler üzerine yoğunlaşmaktadır (Kozak, 2000: 19). Bununla beraber dergi makaleleri “onaylanmış bilgi” (certified knowledge) olarak değerlendirildiğinden (Antonio-Rafael ve Navarro, 2004: 982) araştırmaya veri kaynağı olarak bilimsel dergilerde yayınlanmış tam metin makaleler seçilmiş diğer yayınlar (kitap, kitap incelemeleri, araştırma notları, vb.) kapsam dışı bırakılmıştır.

4.3.4. Sayıtlar

Yapılan tarama ve eleme sonucunda 579 makaleye ulaşılmıştır. Ulaşılan bu makalelerin örneklerin tümü olduğu varsayılmıştır.

4.3.5. Taranan veri tabanları

1967’de kurulan Emerald Publishing, bünyesinde yaklaşık 300 dergi 2,500 kitap ve 1500’ün üzerinde öğretim örnek olayı barındıran bir portföy yönetmektedir (Emerald, 2017).

Sciencedirect, bünyesinde Scopus’u da barındıran Elsevier’in önde gelen akademik yayın veri tabanıdır. Veritabanı içeriğinde 14 milyonun üzerinde yayın, 3,800 den fazla dergi, 35,000 kitap, Nobel ödüllü 85 yazarın 475 yayını ve 1823’e kadar uzanan arşivi bulunmaktadır (Sciencedirect, 2017).

1965’te Newyork City de kurulan SAGE 1971’de Londra 1981’de ise New Delhi ofislerini açmıştır. Her yıl işletme, beşeri bilimler, sosyal bilimler, fen bilimleri,

teknoloji ve tıp alanlarında 1,000'den fazla dergi ve 800 den fazla kitap yayınlayan SAGE Publishing'in Los Angeles, Londra, Yeni Delhi, Singapur ve Washington merkezlerinde 1,500'ün üzerinde çalışanı vardır (SAGE, 2018).

Wiley John Wiley & Sons şirketinin uluslararası bilimsel, teknik, tıbbi ve akademik yayınevidir. Wiley Online Library, yaşam, sağlık, fen, sosyal ve beşeri bilimleri kapsayan dünyanın en geniş ve en derin çok disiplinli çevrimiçi kaynaklara ev sahipliği yapmaktadır. 1,500'den fazla dergiden 6 milyondan fazla makaleye, 20,000'in üzerinde çevrimiçi kitaba ve yüzlerce referans çalışmaya, laboratuvar protokolüne ve veri tabanına sorunsuz bütünleşmiş erişim sunar (Wiley, 2018).

Taylor & Francis Group Informa PLC'nin bir kuruluşu olup, beşeri bilimler, sosyal bilimler, davranış bilimleri, fen bilimleri, teknoloji ve tıp alanlarında, bilimsel dergileri, kitapları, e-kitapları, metin kitapları ve referans çalışmalarını yayınlayan dünyadaki önde gelen yayınevlerinden bir tanesidir. Her yıl 2,500'ün üzerinde dergi 5,000'den fazla yeni kitap yayınlamaktadır (Taylor & Francis Group,2018).

4.4. Bulgular ve Tartışma

Tezin bu bölümünde Türkiye turizm literatürünün durumunu belirlemeye yönelik yapılan bibliyometrik araştırmanın bulgularına yer verilecektir. Örneklem çerçevesinde belirlenen veri tabanlarında (*Sciencedirect, Taylor&Francis, SAGE, Wiley Online Library* ve *Emerald*) Türkiye turizmi ile ilgili yayınlanan İngilizce makalelerin, araştırma soruları bağlamında istatistiki analizleri yapılmıştır.

Örneklem çerçevesindeki 579 makalenin, yayınlandığı yıllara göre dağılımına bakıldığında makale sayılarının 2000 yılından önce çok az sayıda olduğu ancak 2000'li yıllardan sonra, yayımlanan makale sayısında gözle görülür bir artış olduğu tespit edilmiştir (Şekil 4. 1.). İncelenen makalelerin 63%'ü 3. dönemde yayınlanmıştır (Tablo 4.1.).

Tablo 4.1. Makalelerin yayınlandığı yıllara göre dağılımı

1. Dönem			2. Dönem			3. Dönem		
Yıl	n	%	Yıl	n	%	Yıl	n	%
1996	4	0.69	2003	14	2.4	2010	46	7.9
1997	2	0.35	2004	12	2.1	2011	57	9.8
1998	2	0.35	2005	26	4.5	2012	54	9.3
1999	6	1.04	2006	19	3.3	2013	31	5.4
2000	10	1.73	2007	31	5.4	2014	46	7.9
2001	16	2.76	2008	23	4.0	2015	62	10.7
2002	17	2.94	2009	32	5.5	2016	69	11.9
Toplam	57	9.84		157	27.12		365	63.04

Şekil 4. 1. Makalelerin yayınlandığı yıllara göre dağılımı

Makalelerin yayınlandığı dergilerin dağılımı incelendiğinde, Türkiye turizmi ile ilgili makale yayınlayan toplam 135 dergi tespit edilmiştir. Tablo 4.2.'de Türkiye turizmi ile ilgili yayınlanan makale sayısına göre sıralandığında önde gelen ilk 15 dergi yer almaktadır. Tablo incelendiğinde 62 makale yayınlayan Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality süreli yayını ilk sırada yer almaktadır. Toplam makalelerin 10.7%'sini yayınlayan Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality dergisini, Procedia Social and Behavioral Sciences (n=60), Tourism Management (n=40) ve International Journal of Contemporary Hospitality Management

(n=29) takip etmektedir. En çok makale yayınlayan ilk 15 dergi toplam makale sayısının yarısından fazlasını (57.82%) yayınlamıştır.

Tablo 4.2. Makalelerin dergilere göre dağılımı*

Dergi	n	%
Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality	62	10.7
Procedia - Social and Behavioral Sciences	60	10.4
Tourism Management	40	6.9
International Journal of Contemporary Hospitality Management	29	5.0
Journal of Hospitality Marketing and Management	18	3.1
Annals of Tourism Research	16	2.8
International Journal of Hospitality Management	16	2.8
International Journal of Hospitality and Tourism Administration	15	2.4
Journal of Travel and Tourism Marketing	14	2.4
Current Issues in Tourism	13	2.2
International Journal of Sustainable Development and World Ecology	12	2.1
Tourism Review	11	1.9
International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research	10	1.7
Journal of Vacation Marketing	10	1.7
Tourism Economics	10	1.7

*10 ve üzeri makale yayınlayan dergiler listelenmiştir.

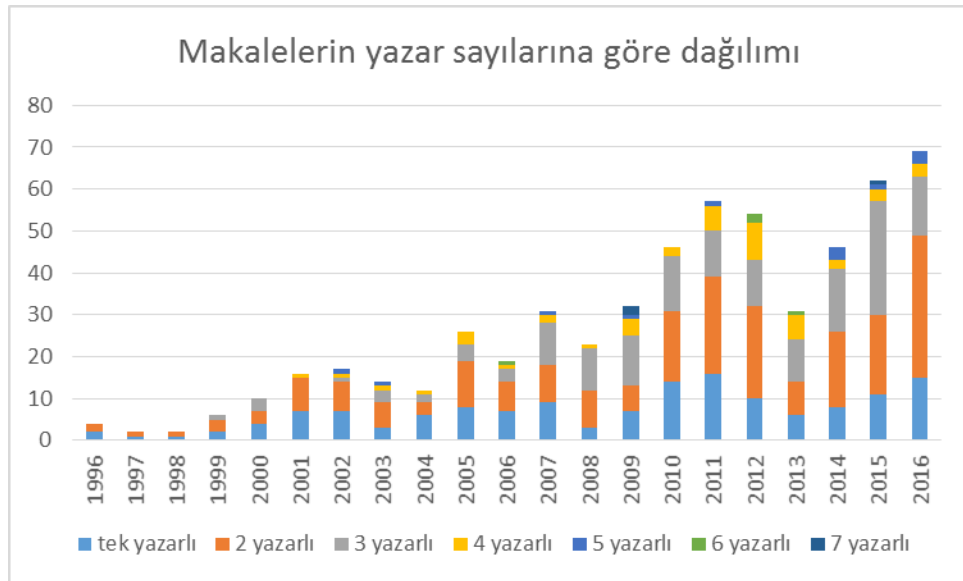
Köseoğlu ve ark., (2015a) SSCI’de taranan 14 turizm temalı makalede yaptıkları incelemede Türkiye turizm ve konaklama literatürüne en çok katkı sunan dergiyi Tourism Management olarak belirlemişlerdir. Araştırmamızda SSCI’de taranmayan dergiler göz ardı edildiğinde 40 makale ile en çok katkı sunan derginin yine Tourism Management olduğu, bu bakımdan her iki çalışmanın örtüştüğü söylenebilir.

Makalelerin çok yazarlılık durumunu incelemek için her makaledeki yazar sayısı bilgisayar ortamına girilmiştir. Yapılan sıklık (frekans) analizinde 2 yazarlı (37.48%) makalelerin çoğunlukta olduğu, 2 yazarlı makaleleri ise sırasıyla üç yazarlı (25.91%) ve tek yazarlı (25.39%) makalelerin takip ettiği ortaya çıkmıştır (Tablo 4.3.)

Tablo 4.3. Makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı

Yazar Sayısı	n	%
2	217	37.48
3	150	25.91
1	147	25.39
4	46	7.94
5	12	2.07
6	4	0.69
7	3	0.52
Toplam	579	100

Makalelerdeki yazar sayılarına yıllar itibariyle bakıldığında zaman tek yazarlı makalelerin oransal olarak azaldığı, iki ve daha çok yazarlı makalelerin ise arttığı gözükmemektedir (Şekil 4.2.).

Şekil 4. 2. Makalelerin yazar sayılarına göre dağılımı

Türkiye turizmüne katkı sağlayan yazarlar incelendiğinde 579 makaleye 825 yazarın katkı sunduğu tespit edilmiştir. Yazarların çoğunluğunun (76.24%) isimleri sadece bir defa geçmektedir. Tablo 4.4.'te 5 ve üzeri makaleye katkı sunan yazarlar gösterilmiştir. Örneklem çerçevesindeki veri tabanlarında Türkiye turizmi ile ilgili ulaşılabilen makalelere en çok katkı sunan yazarın Prof. Dr. Metin Kozak (n=35) olduğu tespit edilmiştir. Köseoğlu ve ark., (2015a) SSCI'de taranan 14 turizm temalı

makalede yaptıkları incelemede de Prof. Dr. Metin Kozak'ın Türkiye turizm literatürüne en çok katkı sunan yazar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4.4. En çok makalesi bulunan yazarlar*

Yazar	n	Yazar	n
Metin Kozak	35	A. Akın Aksu	7
Atila Yüksel	14	Yalçın Arslantürk	6
Meltem Caber	13	Cevdet Avcıkurt	6
Cevat Tosun	13	Emin Babakuş	6
Tahir Albayrak	12	Şeyhmus Baloglu	6
Fisun Yüksel	12	Öner Demirel	6
Maria D. Alvarez,	11	Mustafa Koyuncu	6
Osman M. Karatepe	11	Bahattin Özdemir	6
Hilal Erkuş Öztürk	11	Yüksel Öztürk	6
Muzaffer Uysal	11	Uğur Yavaş	6
Nazmi Kozak	10	Ronald J. Burke	5
Ercan Sırakaya Türk	10	Beykan Çizel	5
Aslı D. A. Taşçı	10	Derya Kara	5
Fevzi Okumuş	9	Ahmet Bülent Öztürk	5
Kurtuluş Karamustafa	8	Pieter Terhorst	5
Erdoğan Koç	8	Medet Yolal	5
Hazel Tucker	8		

*5 ve üzeri makaleye katkı sunan yazarlar listelenmiştir.

Araştırma sorusuna cevap bulmak için makalelerin dergilere dağılımı Price Yasası ve 80/20 Kuralına göre incelenmiştir. Price Yasası'na (Egghe ve Rousseau, 1990: 362) göre 135 derginin karekökü olan 12 derginin makalelerin yarısını (289,5) yayınlamış olması gerekmektedir. Ancak araştırmamızda ilk 12 dergi 306 makale yayınlamıştır. Ayrıca 80/20 kuralına göre makalelerin dergilere dağılımı incelendiğinde 135 derginin 20%'si olan 27 derginin makalelerin %80'ini (463) yayınlamış olması beklenmektedir (Egghe ve Rousseau, 1990: 362). Ancak çalışmamızda en çok makale yayınlayan 27 dergi toplamda 421 makale (72.7%) yayınlamıştır. Böylelikle örneklem çerçevesindeki makalelerin dergilere dağılımının Price Yasasına ve 80/20 Kuralına uymadığını söylemek mümkündür.

Lotka Yasası'na göre alan yazına bir defa katkı sunan yazar sayısı toplam yazar sayısının %60'ı kadardır ve n sayıda katkı sunan yazar sayısı bir defa katkı sunan yazar

sayısının $1/n^2$ si kadar olacaktır (Coile, 1977) . Alan yazına bir defa katkıda bulunan yazar sayısı (629) toplam yazar sayısının (825) 76.24%'ü olarak hesaplanmıştır.

	Bu çalışmada	Lotka Yasası'na göre
1 defa katkı sunan yazar sayısı	629	495 (825*0.6)
2 defa katkı sunan yazar sayısı	108	157 (629/4)
3 defa katkı sunan yazar sayısı	41	70 (629/9)
4 defa katkı sunan yazar sayısı	13	39 (629/16)
5 defa katkı sunan yazar sayısı	7	25 (629/25)

Lotka yasasına göre bir literatürdeki yazarların 6%'sı 10 ve üzeri makale yayınlamaktadır (Potter 1988'den aktaran Köseoğlu ve ark., 2015a). Çalışmamızda bu oran 1.58 % olarak hesaplanmıştır. Ayrıca literatüre 1, 2, 3, 4, 5 sayıda katkı sunan yazarların Lotka yasasına göre olması gereken ve bu çalışmada hesaplanan yazar sayılarına bakılırsa örneklemdaki yazar verimliliğinin Lotka yasasına da uymadığı söylenebilir. Köseoğlu ve ark., (2015a) SSCI'de taranan 14 turizm temalı makalede yaptıkları incelemede yazar verimliliğinin lotka aysasına uymadığını tespit etmişlerdir.

İncelenen 579 makalelerin sayfa sayılarının 4 ile 44 arasında 6,4 standart sapma katsayısı ile değiştiği tespit edilmiştir. Toplam sayfa sayısının 8509 olduğu, makale başına ise ortalama yaklaşık 15 sayfa düşmektedir. Bir makalede en çok 360 ve en az 2 atıf yapılmış olmakla beraber makale başına ortalama atıf sayısının 47 olduğu saptanmıştır (Tablo 4.5.).

Tablo 4.5. Makalelerin sayfa sayıları ve yapılan atıflar

	Toplam (n=579)	Min	Max	Ortalama	Std sapma
Sayfa sayısı	8509	4	44	6,4	14,67
Referans sayısı	27191	2	360	47,0	28,26

Uluslararası İngilizce yazında Türkiye turizmine katkı yapan kurumları incelemek için yazarların makalelerde bulunan adres kısımlarından kurum isimleri bilgisayar ortamına girilmiştir. Türkiye turizm literatürüne incelenen makaleler çerçevesinde 34 farklı ülkeden 271 farklı kurum tespit edilmiştir. Bu veriler üzerinde yapılan sıklık analizine göre yazına en çok Akdeniz Üniversitesi'nin katkı sunduğu

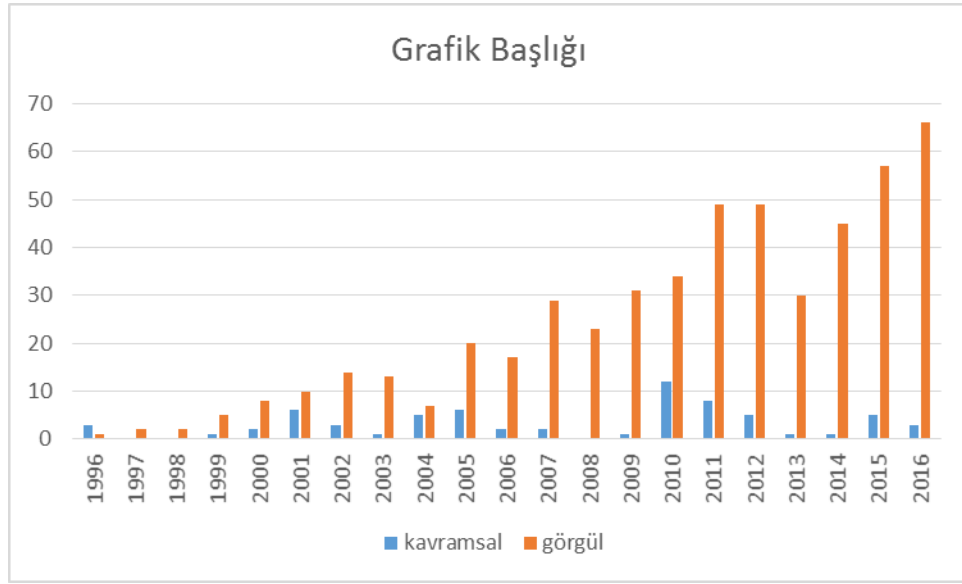
tespit edilmiştir. Akdeniz Üniversitesi'ni, sırasıyla Muğla Sıtkı Koçman, Anadolu ve Adnan Menderes Üniversiteleri takip etmektedir. En çok katkı sunan kurumlar arasında ABD den üç üniversitenin (The University of Central Florida (ABD), Virginia Tech University (ABD), University of Nevada (ABD) yer alması dikkat çekmektedir (Tablo 4.6.). Bu durum yurt dışına giden Türk akademisyenlerin çalıştıkları üniversitedeki akademisyenlerle Türkiye turizmi üzerine ortak çalışmalar yapmasının sonucudur denilebilir. Katkı sunan kurumların bulunduğu ülkelere bakıldığında Türkiye'den sonra sırasıyla ABD ve BK gelmektedir.

Tablo 4.6. Makalelerin kurumlara göre dağılımı*

Kurum	n	%
Akdeniz Üniversitesi	66	11.38
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	52	8.97
Anadolu Üniversitesi	30	5.17
Adnan Menderes Üniversitesi	28	4.83
Gazi Üniversitesi	28	4.83
Dokuz Eylül Üniversitesi	25	4.31
Boğaziçi Üniversitesi	24	4.14
İstanbul Üniversitesi	22	3.79
Doğu Akdeniz Üniversitesi	19	3.28
Balıkesir Üniversitesi	15	2.59
Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi	15	2.59
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	15	2.59
Mustafa Kemal Üniversitesi	14	2.41
The University of Central Florida (ABD)	13	2.24
İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	12	2.07
Mersin Üniversitesi	12	2.07
Sakarya Üniversitesi	11	1.90
Virginia Polytechnic Institute and State University (ABD)	11	1.90
University of Nevada (ABD)	10	1.72

*10 ve üzeri makaleye katkı sunan kurumlar listelenmiştir.

Makalelerin görgül ve kavramsal olma durumuna bakıldığında, incelenen makalelerin çoğunluğunun (n=512) görgül çalışma olduğu tespit edilmiştir. Şekil 4.1 incelendiğinde yıllara göre kavramsal makalelerin çok fazla bir değişim göstermediği ancak görgül makalelerin özellikle 2000 yılından sonra önemli ölçüde arttığı gözükmemektedir.

Şekil 4. 3. Makalelerin kavramsal görgül olma durumuna göre dağılımı

Makalelerde kullanılan yöntemler ve veri toplama teknikleri Tablo 4.7’de gösterilmiştir. Araştırmaların çoğunluğu (62.18%) niceliksel araştırma olmakla beraber hem niteliksel hem de niceliksel yöntemlerin kullanıldığı (n=35) araştırmalarda mevcuttur. Makalelerde en çok birincil veriler kullanılırken anket (56.8%) en çok tercih edilen veri toplama yöntemi olmuştur. Köseoğlu ve ark., (2015a) SSCI’de taranan 14 turizm temalı makalede yaptıkları araştırma bulguları ile örtüşmektedir.

Tablo 4.7. Makalelerin yöntemlerine göre incelenmesi

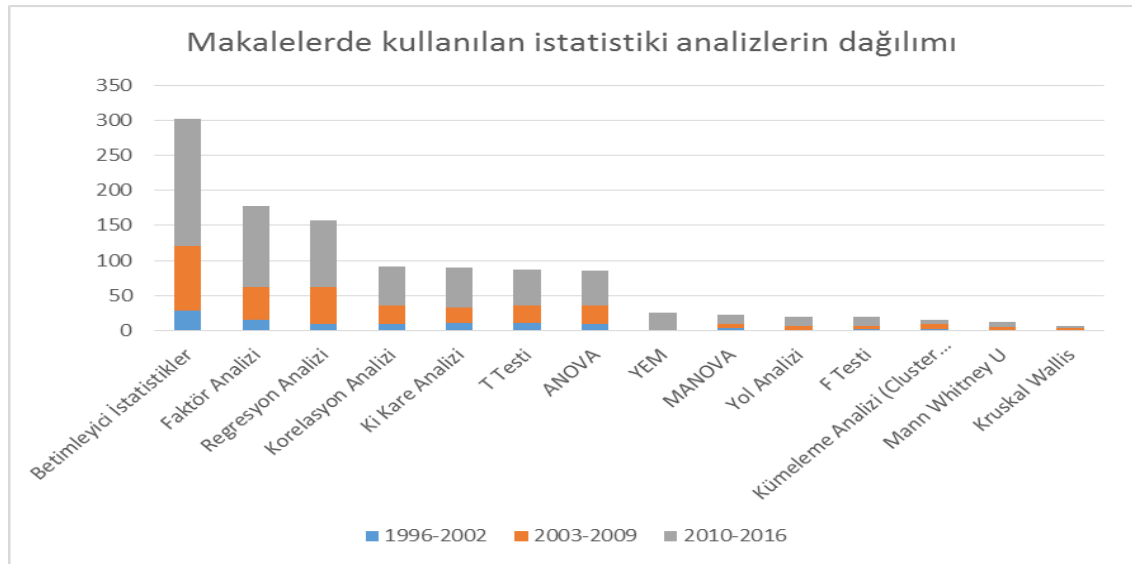
Kategori	n	%
Makalenin Niteliği		
Kavramsal	67	11.57
Görgül	512	88.43
Toplam	579	100
Araştırma Yöntemi		
Nicel	360	70.31
Nitel	117	22.85
Karma	35	6.84
Kavramsal	67	13.09
Toplam	512	100
Veri Toplama Tekniği		
Birincil-anket	291	56.8
Birincil-görüşme	46	9.0
Birincil-gözlem	15	2.9
Birincil-görüşme, gözlem	12	2.3
Birincil-anket, görüşme	11	2.1
Birincil-görüşme, odak grup	6	1.2
Birincil-anket, odak grup	3	0.6
Birincil-anket, gözlem	3	0.6
Birincil-odak grup	1	0.2
Birincil- 3 yöntemin ullanıldığı makaleler	10	2.0
İkincil	114	22.3
Toplam	512	100

Örneklem çerçevesindeki makaleler kullanılan istatistiki analizler açısından irdelendiğinde betimleyici istatistiklerin en çok kullanılan analiz türü olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4.8.). Faktör analizi alanyazında en çok kullanılan 2. yöntem olmuştur (n=177). Köseoğlu ve ark., (2015a)'nın yaptığı çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 4.8. Makalelerde kullanılan istatistiki analizlerin dağılımı

	1996-2002		2003-2009		2010-2016		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Betimleyici İstatistikler	28	27.7	93	28.5	181	26.4	302	27.2
Faktör Analizi	15	14.9	47	14.4	115	16.8	177	15.9
Regresyon Analizi	10	9.9	52	16.0	95	13.9	157	14.1
Korelasyon Analizi	9	8.9	27	8.3	56	8.2	92	8.3
Ki Kare Analizi	11	10.9	22	6.7	57	8.3	90	8.1
T Testi	11	10.9	25	7.7	51	7.4	87	7.8
ANOVA	9	8.9	27	8.3	50	7.3	86	7.7
YEM		0.0	1	0.3	25	3.6	26	2.3
MANOVA	4	4.0	6	1.8	12	1.8	22	2.0
Yol Analizi			6	1.8	14	2.0	20	1.8
F Test	2	2.0	5	1.5	13	1.9	20	1.8
Kümeleme Analizi (Cluster Analysis)	2	2.0	7	2.1	6	0.9	15	1.3
Mann Whitney U			5	1.5	7	1.0	12	1.1
Kruskal Wallis			3	0.9	3	0.4	6	0.5
Toplam	101	100	326	100	685	100	1112	100

Şekil 4.4. incelendiğinde 1. dönemden 3. döneme geçildikçe kullanılan istatistiki analizlerin hem niceliksel açıdan hem de çeşitlilik açısından arttığı anlaşılmaktadır.

Şekil 4. 4. Makalelerde kullanılan istatistiki analizlerin dağılımı

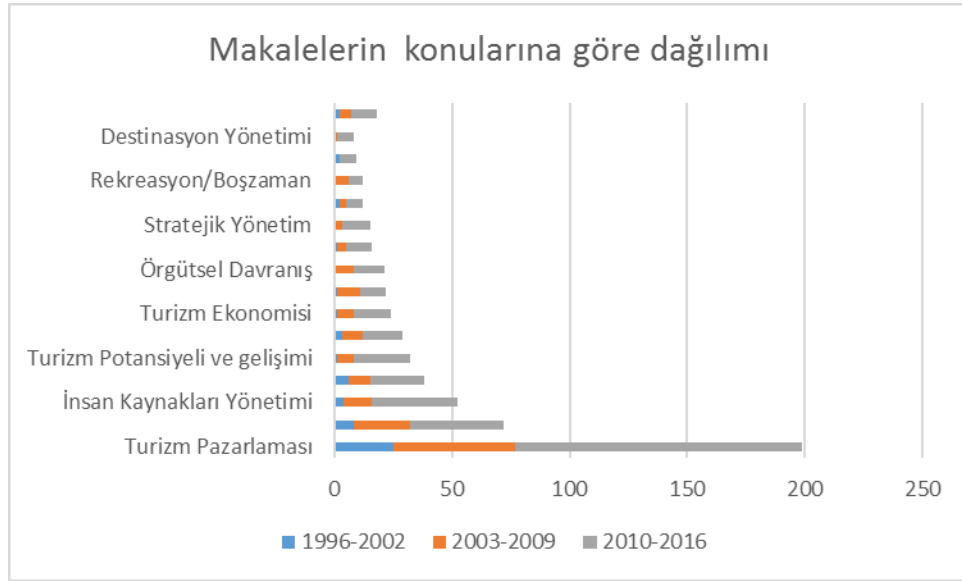
Örneklem çerçevesindeki makalelerin konularının belirlenmesi için makalelerin; başlığı, anahtar kelimeleri, özeti yayınlandığı dergi ismi gözden geçirilmiş ve her makaleye bir konu atanmaya çalışılmıştır. Emin olunamayan durumlarda uzman

görüşüne başvurulmuş ve makalenin konusu belirlenip bilgisayar ortamına veri girişi yapılmıştır. Makalelerin yoğunlaştığı konular incelendiğinde turizm pazarlaması konusunun ön plana çıktığı gözlemlenmiştir. Turizm pazarlaması 199 makale ile en çok tercih edilen makale konusu olmuştur. Turizm pazarlamasını sırasıyla turizm işletmeciliği (n=72) ve insan kaynakları yönetimi (n=52), konuları takip etmektedir (Tablo 4.9.).

Tablo 4.9. Makalelerin konularına göre dağılımı

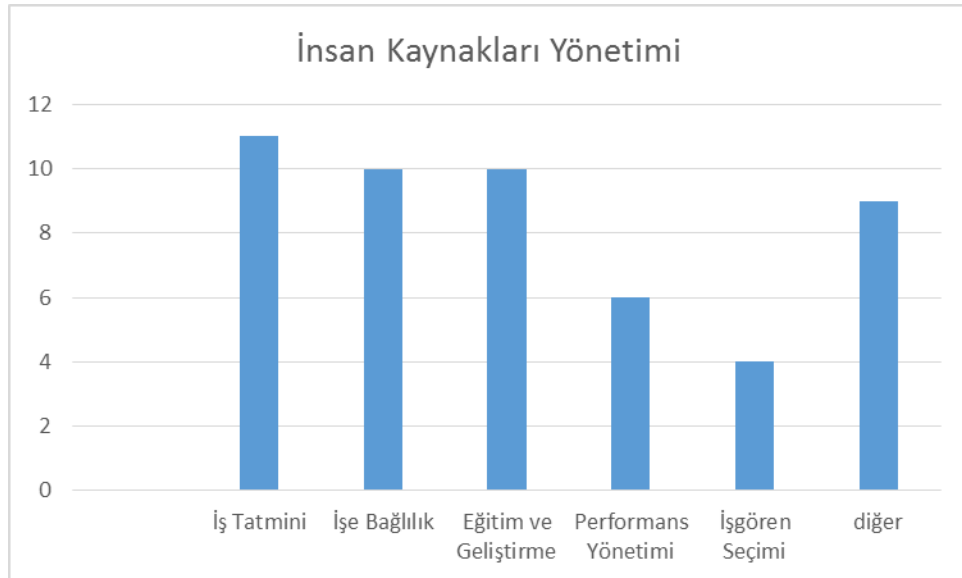
Makalenin Konusu	1996-2002		2003-2009		2010-2016		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Turizm Pazarlaması	25	44.6	52	32.5	122	33.6	199	34.4
Turizm İşletmeciliği	8	14.3	24	15.0	40	11.0	72	12.4
İnsan Kaynakları Yönetimi	4	7.1	12	7.5	36	9.9	52	9.0
Turizm Sosyolojisi	6	10.7	9	5.6	23	6.3	38	6.6
Turizm Potansiyeli ve gelişimi	1	1.8	7	4.4	24	6.6	32	5.5
Sürdürülebilir Turizm	3	5.4	9	5.6	17	4.7	29	5.0
Turizm Ekonomisi	1	1.8	7	4.4	16	4.4	24	4.1
Turizmin Etkileri	1	1.8	10	6.3	11	3.0	22	3.8
Örgütsel Davranış	-	-	8	5.0	13	3.6	21	3.6
Turizm Eğitimi	1	1.8	4	2.5	11	3.0	16	2.8
Stratejik Yönetim	-	-	3	1.9	12	3.3	15	2.6
Muhasebe ve Finans	2	3.6	3	1.9	7	1.9	12	2.1
Rekreasyon/Boş zaman	-	-	6	3.8	6	1.7	12	2.1
Turizm Politikaları	2	3.6	-	-	7	1.9	9	1.6
Destinasyon Yönetimi	-	-	1	0.6	7	1.9	8	1.4
Diğer	2	3.6	5	3.1	11	3.0	18	3.1
Toplam	56	100	160	100	363	100	579	100

Turizm pazarlamasının alt konu başlıklarına bakıldığında zaman tüketici davranışının (n=95) en popüler konu olduğu tespit edilmiştir. Pazarlama alanında tüketici davranışını destinasyon imajı (n=29) ve hizmet kalitesi (n=11) takip etmiştir.

Şekil 4. 5. Makalelerin konularına göre dağılımı

İkinci en çok çalışılan tema olan insan kaynakları yönetiminin alt konularına baktığımız zaman iş tatmini, işe bağlılık, eğitim ve geliştirme konularının ön plana çıktığı tespit edilmiştir (Şekil 4.6.).

Şekil 4. 6. İnsan kaynakları yönetimi konusunda yazılmış makalelerin alt konuları

Örneklem çerçevesinde incelenen makalelerde belirli bir turizm türüne yoğunlaşan 104 makale tespit edilmiştir. Tablo 4.10 incelenirse söz konusu 104 makale

içerisinde en sık incelenen turizm türü olarak kültür turizminin ön plana çıktığı anlaşılmaktadır. Kültür turizmini sırasıyla eko-turizm ve doğa turizmi takip etmektedir.

Tablo 4.10. Makalelerde incelenen turizm türleri

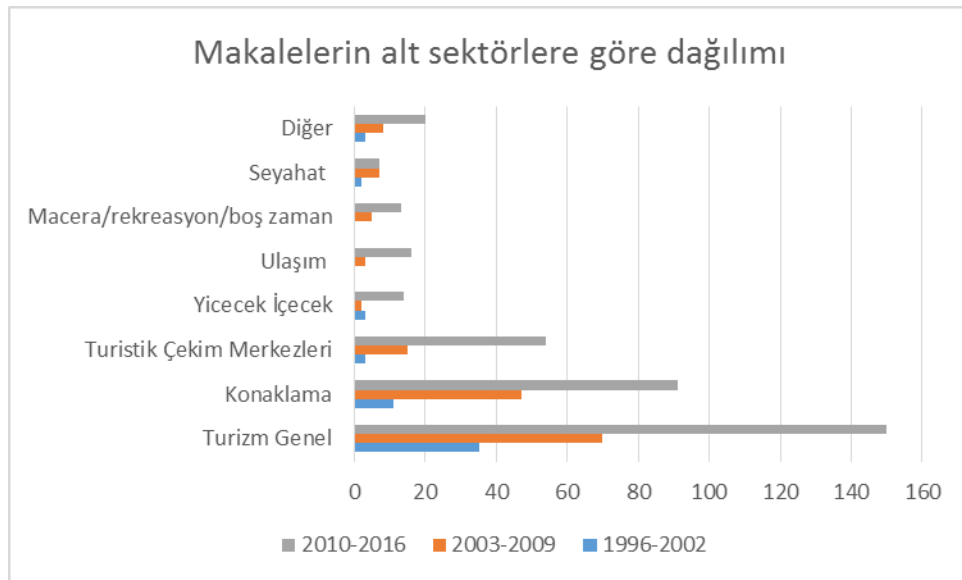
Turizm çeşidi	n	%
Kültür Turizmi	21	20.2
Eco-Turizm	13	12.5
Doğa Turizmi	13	12.5
Spor Turizmi	9	8.7
Hüzün Turizmi	8	7.7
Deniz Turizmi	7	6.7
Festival Turizmi	7	6.7
Yat Turizmi	4	3.8
İnanç Turizmi	3	2.9
Kurvaziyer Turizmi	3	2.9
Sağlık Turizmi	3	2.9
Film Turizmi	3	2.9
Golf Turizmi	2	1.9
Kış Turizmi	2	1.9
Kitle Turizmi	2	1.9
Termal Turizm	2	1.9
Dağ Turizmi	1	1.0
Mağara Turizmi	1	1.0
Toplam	104	100.0

Tablo 4.10.'da makalelerin alt sektörler göre dağılımı görülmektedir. Tablodan da anlaşılacağı üzere makalelerin büyük çoğunluğu turizmi genel olarak ele almıştır. Turizmi genel olarak ele alan makalelerden sonra konaklama ve turistik çekim merkezleri gelmektedir.

Tablo 4.11. Makalelerin alt sektörlere göre dağılımı

Alt Sektör	1996-2002		2003-2009		2010-2016		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Turizm Genel	35	61.40	70	44.59	150	41.10	255	44.04
Konaklama	11	19.30	47	29.94	91	24.93	149	25.73
Turistik Çekim Merkezleri	3	5.26	15	9.55	54	14.79	72	12.44
Yiyecek İçecek	3	5.26	2	1.27	14	3.84	19	3.28
Ulaşım	-	-	3	1.91	16	4.38	19	3.28
Macera/Rekreasyon/Boş Zaman	-	-	5	3.18	13	3.56	18	3.11
Seyahat	2	3.51	7	4.46	7	1.92	16	2.76
Diğer	3	5.26	8	5.10	20	5.48	31	5.35
Toplam	57	100	157	44.59	365	100	579	100

Tablo 4.11. incelendiğinde turizmi genel olarak ele alan makalelerin oransal olarak dönemler itibari ile düştüğü öte yandan turistik çekim merkezlerine odaklanan çalışmaların yüzdelik olarak düzenli arttığı görülmektedir. Türkiye turizmi ile ilgili makalelerin yıllar geçtikçe turizmin daha spesifik bileşenlerine yoğunlaşacağı söylenebilir.

Şekil 4. 7. Makalelerin alt sektörlere göre dağılımı

Makalelerin odaklandığı bölge/şehir incelendiğinde Türkiye turizmi ile ilgili genel çalışmalar çoğunluğu oluşturmaktadır. Makalelerden bazıları birden çok şehir/bölge üzerine odaklandığı için toplam sayı 640 olarak hesaplanmıştır. Makalelerde

en çok Antalya üzerine çalışma yapıldığı Antalya'yı ise İstanbul ve Muğla illerinin takip ettiği görülmektedir (Tablo 4.12.).

Tablo 4.12. Makalelerin odaklandığı bölge/şehir

Bölge/Şehir	n	%	Bölge/Şehir	n	%
Türkiye	214	33.4	Afyonkarahisar	2	0.3
Antalya	115	18.0	Artvin	2	0.3
İstanbul	51	8.0	Bolu	2	0.3
Muğla	42	6.6	Kocaeli	2	0.3
Ankara	29	4.5	Marmara	2	0.3
Nevşehir	25	3.9	Rize	2	0.3
İzmir	21	3.3	Batman	1	0.2
Çanakkale	16	2.5	Bingöl	1	0.2
Ege	15	2.3	Burdur	1	0.2
Aydın	14	2.2	Bursa	1	0.2
Eskişehir	8	1.3	Çorum	1	0.2
Akdeniz	7	1.1	Gaziantep	1	0.2
Balıkesir	5	0.8	Hatay	1	0.2
Denizli	5	0.8	Kahramanmaraş	1	0.2
Erzurum	5	0.8	Karadeniz	1	0.2
Mersin	5	0.8	Kars	1	0.2
Trabzon	5	0.8	Manisa	1	0.2
Adana	3	0.5	Samsun	1	0.2
Düzce	3	0.5	Şanlıurfa	1	0.2
Edirne	3	0.5	Tekirdağ	1	0.2
Karabük	3	0.5	Van	1	0.2
Kastamonu	3	0.5	Belirtilmeyen	10	1.6
Kırklareli	3	0.5			
Tokat	3	0.5	Toplam	640	100

Bu bölümde örneklemdaki makalelerin belirlenen parametreler çerçevesinde istatistiki analizi ve bulgulara değinilmiştir. Bir sonraki bölümde bulgulardan yola çıkarak sonuç ve önerilere yer verilecektir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizm endüstrisinin ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkeler için teşkil ettiği önem yadsınamaz bir gerçektir. Ülkemizde turizmin bu önemi 1950'lilerin başında anlaşılmaya başlanmış ve turizm endüstrisinin geliştirilmesi için devlet eli ile planlamalar yapılmış gerekli yasal mevzuatlar hazırlanmış, kurumlar oluşturulmuş ve yerli ve yabancı sermayeye teşvikler verilmiştir. Turizm endüstrisinin ihtiyacı olan yetiştirilmiş nitelikli iş gücü için önce lise düzeyinde daha sonra da yükseköğretim düzeyinde okullara gidilmiştir. Bu okullarda yetişen akademisyenlerin Türkiye turizmi olgusunu anlayabilmek için akademik çalışmalar üretmeye başlamışlardır. Günümüzde Türkiye turizm literatürünün belirli bir olgunluk seviyesine eriştiğini söylemek mümkündür. Gelişmiş ülkelerde bir disiplinin mevcut durumunu ve yönelimlerini anlamak için yapılmış olan bilimsel çalışmalar incelenmektedir. Birçok disiplin belirli bir olgunluk seviyesine ulaştığı için, gelişmiş bilgisayar programlarıyla, disiplinlerin gelişimini betimlemeye ve değerlendirmeye yönelik önemli bir ilgi oluşmuştur (Zupic ve Cater, 2014). Bu bağlamda araştırmamızda uluslararası literatürde Türkiye turizmi ile ilgili yayınlanmış tam metin İngilizce makaleler incelenmiştir.

Araştırma bulgularına göre yıllar bazında makale sayıları incelendiğinde 2000'li yıllara kadar önemli bir artış olmadığı ancak 2000'li yıllardan sonra yayınlanan makale sayısının hızla arttığı gözlemlenmiştir. Bu durum Köseoğlu vd, (2015) nin SSCI'de taranan turizm temalı dergilerde yayınlanan Türkiye turizmi ile ilgili makaleleri inceledikleri çalışma ile örtüşmektedir. Üniversiteler Arası Kurul'un 2011 yılında turizmi tekrar bilim alanı olarak değerlendirmesinin ardından 2011-2016 yılları arasındaki 5 yılda, incelenen makalelerin %55'ini kapsamasında etkisi olduğu söylenebilir.

Türkiye turizmi ile ilgili en çok makale yayınlayan dergiler incelendiğinde *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research* süreli yayını ön plana çıkmaktadır. *Anatolia Turizm Akademisi*nce 1997'de yayın hayatına başlayan *Anatolia: An International Journal of Tourism* süreli yayını her sene 4 sayı yayınlamaktadır. Yurt içi turizm yazını incelemeye yönelik yapılan araştırmalarda (Evren ve Kozak, 2014, Türktarhan, 2013) ise *Anatolia Turizm Akademisi*'nin 1990'da yayın hayatına başlattığı *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*'nin en çok makale yayınlayan dergi olduğu tespit edilmiştir. En çok makale yayınlayan dergilerde 2. Sırada

Procedia Social and Behavioral Sciences, 3. Sırada ise Tourism Management yer almaktadır.

Türkiye turizminin uluslararası literatürüne en çok katkı yapan kurumların sırasıyla Akdeniz Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi ve Adnan Menderes Üniversitesi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Türkiye turizmine 33 ülkeden farklı kurumların katkı sunduğu bu ülkeler arasında sırasıyla ABD ve BK'nin önde geldiği tespit edilmiştir.

Yıllar itibarı ile tek yazarlı makalelerin oransal olarak düştüğü 2 ve daha çok yazarlı makalelerin arttığı ayrıca uluslararası yazar ve kurumlarla olan işbirliğinin arttığı gözlemlenmiştir. Çok yazarlı makalelerin sayısında ve oranındaki artış ile, farklı ülkelerden kurumlarda çalışan yazarlarla olan işbirliğindeki artışın literatürün zenginliğine katkı sağladığını söylemek mümkündür.

Makalelerdeki araştırmaların çoğunluğu görgül araştırma desenine göre hazırlanmıştır. Bu durum, Köseoğlu ve ark. (2015)'nin SSCI'de taranan 14 turizm temalı dergide Türkiye turizmi üzerine yaptıkları bibliyometrik araştırma ile örtüşmektedir. Evren ve Kozak, (2014)'ın yurtiçi yazına yönelik yaptıkları çalışmada, ayrıca Türktarhan (2013)'ın Türkiye'de turizm pazarlaması literatürünün gelişimini incelediği çalışmada da görgül çalışmaların çoğunlukta olduğu ortaya çıkmıştır. Baloğlu ve Assante (1999) kavramsal ile görgül çalışmaların birini diğerinden üstün üstün tutmanın yanlış olacağını de eğer etkili bir şekilde dizayn edildiği takdirde her ikisinin bilime katkı sunacağını belirtmiştir.

Örnekleme çerçevesindeki 579 makalede en çok anket yönetiminin ve birincil veri kaynaklarının tercih edildiği gözlemlenmiştir. Araştırmada birincil veri kaynaklarının çoğunluğunun konaklama endüstrisi üzerine yapılan çalışmalarda kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Makalelerde incelenen konular ele alındığında turizm pazarlamasının en çok tercih edilen araştırma konusu olduğu ortaya çıkmıştır. Köseoğlu ve ark. (2015a)'nın yapmış olduğu çalışmada ön plana çıkan temalar sırasıyla müşteri davranışları ve turizm politikaları olmuştur. Söz konusu çalışmada turizm pazarlaması 4. sırada yer almaktadır. Araştırmamızda tüketici davranışları turizm pazarlaması başlığı altında incelenmiştir ve turizm pazarlamasının en çok çalışılan alt teması olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda alan yazında tüketici davranışları konusunun, yakın gelecekte popülerliğini sürdüreceğini söylemek mümkündür. Turizm pazarlamasını, turizm işletmeciliği ve insan kaynakları yönetimi konuları takip etmiştir. İnsan kaynakları yönetimi konulu

makaleler genelde konaklama endüstrisine yönelik yapılmış ve iş doyumu, işe bağlılık, eğitim ve geliştirme, gibi konular sıklıkla çalışılmıştır.

Makalelerin odaklandığı şehirler göz önünde bulunduğunda, ilk üç sırada Antalya, İstanbul ve Bursa gelmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu 2023 Türkiye turizm stratejisinde (Anonim, 2007) turizmin çeşitlendirilmesi bağlamında belirlenen alternatif turizm koridorlarının (Zeytin, Kış, İnanc, İpekyolu, Batı Karadeniz Kıyı, Yayla vb.) kapsadığı şehirlere yönelik çalışmaların çok az sayıda olduğu gözlemlenmiştir.

Bir literatürdeki gelişimin ve güvenilirliğin ölçülerinden biri literatürde kullanılan istatistiki tekniklerin zenginleşmesidir (Crawford-Welch ve McCleary 1992, Reid and Andereck, 1989' ten aktaran Balooğlu ve Assante, 1999). Araştırmada yıllar itibariyle kullanılan istatistiki tekniklerin nicelik ve çeşitlilik olarak arttığı tespit edilmiştir. Alana en çok katkı sunan yazarlara bakıldığında en çok katkı sunan ilk 15 yazardan 10'unun yükseköğrenimlerini yurt dışında tamamladıkları tespit edilmiştir. Köseoğlu ve ark. (2015a)'da benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Buradan hareketle Türkiye turizminin uluslararası literatürüne katkı sunmada yurtdışında yükseköğrenim görmenin avantaj olduğunu söylemek mümkündür.

Öneriler:

- Türkiye turizmi literatüründe araştırma yapmak isteyen lisansüstü öğrencileri veya araştırmacılar, araştırma bulgularında ortaya çıkan konulara göre çalışacakları konuyu seçebilirler. Yakın tarihte popüler olan ve yakın gelecekte popüler olmaya devam edeceği muhtemel konuların seçilebileceği gibi literatürde az çalışılmış konular da seçilebilir. Bunun yanında araştırmacılar Türkiye turizmine en çok hangi dergilerin katkı sunduğuna bakıp buna göre çalışmalarını yönlendirebilirler.
- Turizm kamu politikacıları çalışmanın bulgularından yola çıkarak eksik çalışılan veya hiç çalışılmamış konulara veya bölgelere yönelik çalışma yapmaları için araştırmacıları teşvik yoluyla yönlendirebilirler.
- Bilim politikası oluşturma ve geliştirme çalışmalarında çalışmanın bulgularından faydalanılabileceği söylenebilir.
- Uluslararası dergilere İngilizce makale göndermektteki olası dil engeli, üniversitelerde çevirmen istihdamı ile giderilebilir.

- Türkiye turizmi ile ilgili koleksiyon oluşturmak isteyen kütüphaneler, kurumlar araştırma bulgularından yararlanıp sadece belirlenen dergilere üyelik alma yoluna gidip veri tabanına bütünüyle üye olma maliyetlerinden kazanabilirler.
- Tezin örnekleme Sciencedirect, Taylor&Francis, SAGE, Wiley Online Library ve Emerald veri tabanlarında yayınlanan makaleler ile sınırlıdır, ileriki araştırmalar bu veri tabanlarınca taranmayan diğer uluslararası dergilerdeki Türkiye turizmi ile ilgili makalelerin bibliyometrik analizi yapılabilir.
- Araştırma 1996-2016 yılları arasında yayınlanan makaleleri kapsamakta, ileri çalışmalarda farklı zaman dilimleri göz önünde bulundurularak benzer çalışmalar yapılabilir.
- Bu araştırmanın sonuçları gelişmekte olan ülkeler ile gelişmiş ülkelerde yapılan benzer araştırmalar ile karşılaştırılıp Türkiye turizm literatürünün durumu hakkında karşılaştırılmalı çıkarımlarda bulunulabilir.
- Araştırma tam metin makaleler üzerine yapılmıştır, ileriki araştırmalar diğer yayın türleri üzerine yapılabilir.
- İleriki araştırmalarda atıf analizi, ortak-atıf analizi gibi bibliyometrik yöntemlerle kurumlar, yazarlar arasındaki ağ ilişkileri incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Afifi, G. M., 2009, Tourism as the subject of doctoral theses in Egypt, 1975-2008, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20 (2), 387-400.
- Akoğlan Kozak, M., ve Kama, S., 2016, Dark (hüzün) turizmi mekânı olarak Çanakkale, *VIII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Bizim Büro Matbaacılık ve Basımevi*, 241-253,
- Akoğlu, T., 2015, Walter Hunziker – The Founder of Academic Tourism Studies, *Anatolia-An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (3), 501-505.
- Al, U., Tonta, Y., 2004, Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar, *Bilgi Dünyası*, 5 (1), 19-47.
- Altürk, A., Yel, G., Arık Yüksel, T., ve Balcı, U., 2016, Turizm fakülte ve yüksekokullarında yabancı dil eğitimi, *Turkish Studies*, 11 (3), 139-150.
- Amaro, S., Duarte, P., 2013, Online travel purchasing: a literature review, *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 30, 755-785.
- Anonim, 1963, I. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963-1967, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 1968, II. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1968-1972, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 1979, IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1979-1983, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 1984, V. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1985-1989, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 1989, VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1990-1994, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 1995, VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı.1995-2000, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 2000, VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı 2001-2005, *Devlet Planlama Teşkilatı*, Ankara
- Anonim, 2007, Türkiye Turizm Statejisi, *Kültür ve Turizm Bakanlığı*, Ankara.
- Anonim, 2016, 17. Uluslararası Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı, Bahar, O., *Detay Yayıncılık*, Ankara

- Anonim, 2016, 18. Uluslararası Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı, Toprak L., *Detay Yayıncılık*, Ankara
- Anonim, 2017, Turizm İstatistikleri, TÜRSAB, [Online], <https://www.tursab.org.tr/tr/turizm-verileri/istatistikler>, [Ziyaret Tarihi: 12 Kasım 2017].
- Anonim. 2018, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, [Online], https://www.tursab.org.tr/tr/tursab/tursab-hakkinda_3.html, [Ziyaret Tarihi: 12 Kasım 2017].
- Anonim, 2018, *Anatolia Turizm Akademisi*. [online], Journal: <https://anatoliajournal.com/>, [Ziyaret Tarihi: 3 Mart 2018].
- Anonim, 2018 Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, [Online], <http://www.turing.org.tr/tarihce/> [Ziyaret Tarihi: 15 Mart 2018].
- Anonim, 2018, Türk Dil Kurumu Sözlüğü, [Online], http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gtsvearama=gtsveguid=TDK.GTS.5a86704ac07a69.95128494, [Ziyaret Tarihi: 15 Mart 2018].
- Anonim, 2018, [Online], <http://kongremerkezi.net/> [Ziyaret Tarihi: 15 Mart 2018].
- Anonymous. 2018, UNWTO World Tourism Barometer [Online], https://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesm/SeriesM_83_rev1e.pdf#page=21 [Ziyaret Tarihi: 02 Şubat 2018].
- Anonymous, 2018, Oxford Dictionary, [Online], <https://en.oxforddictionaries.com/definition/tourism>, [Ziyaret Tarihi: 11 Mart 2018].
- Anonymous, 2018, Oxford Dictionary,, [Online], <https://en.oxforddictionaries.com/definition/tourism>, [Ziyaret Tarihi: 11 Mart 2018].
- Antonio-Rafael, R.-R., and Navarro, J. R., 2004, Changes in the intellectual structure of strategic management research: a bibliometric study of the strategic management journal, 1980-200, *Strategie Management Journal*, 25 (10), 981-1004.
- Arslan, E., ve Emeksiz, M., 2016, Konaklama işletmelerinde çevre yönetimi konusunun bibliyometrik profili ve gelecek çalışmalar için öneriler, *Journal of Multidisciplinary Academic Tourism*, 1 (1), 1-12.
- Bahar, O., 2016, 17. Ulusal turizm kongresi bildiriler kitabı sunuş yazısı, *Detay Yayıncılık*, Muğla.
- Baloglu, S., ve Assante, L. M., 1999, A content analysis of subject areas and research methods used in five hospitality management journals, *Journal of Hospitality ve Tourism Research*, 23 (1), 53-70.

- Barca, M., ve Hızıroğlu, M., 2009, 2000'li yıllarda türkiye'de stratejik yönetimin entellektüel yapısı, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4 (1), 113-148.
- Bardakoğlu, Ö., 2015, Turizm işletmeciliği, ED: Timur A., Bardakoğlu, Ö., *Detay yayıncılık*, Ankara, 29-44.
- Barrios, M., Borrego, A., Vilagines, A., ve Olle, C., 2008, A bibliometric study of psychological research on tourism, *Scientometrics*, 77 (3), 453-467.
- Bayram, Ö. G., 1998, Atıf verisi (citation data) ve enformetrik yasalar: türk kütüphanecilik literatüründeki doktora tezleri üzerinde bir uygulama, *Türk Kütüphaneciliği*, 12 (1), 21-32.
- Bellis, N. D., 2009, Bibliometrics and citation analysis from the science citation index to cybermetrics, *The Scarecrow Press, Inc.*, Toronto.
- Birdir, K., Dalgıç, A., Güler, O., ve Kayaalp, Y., 2015, Hüzün turizmi: Gelibolu yarımadası tarihi milli parkını ziyaret eden yabancı turistlerin deneyimleri, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 3 (4), 12-23.
- Birinci, H. G., 2008, Turkish journal of chemistry'nin bibliyometrik analizi, *Bilgi Dünyası*, 9-2, 348-369.
- Broadus, R. N., 1987, Toward a definition of "bibliometrics". *Scientometrics*, 12 (5-6), 373-379.
- Brookes, B. C., 1980, Bradford's law and related statistical patterns [online], https://pdfs.semanticscholar.org/6ecf/7e420283f2e615e470c8e4dd3beac35524ff.pdf?_ga=2.16713525.2064320119.1513873688-223343361.1513873688 [Ziyaret Tarihi: 5 Mart 2018].
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F., 2016, Bilimsel araştırma yöntemleri, *Pegem Akademi*, Ankara,.
- Büyükşalvarcı, A., Şapçılar, M., ve Bayrakçı, S., 2016, Kalkınma planları kapsamında turizm endüstrisinin değerlendirilmesi, *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi*, 11 (1), 186-201.
- Chang, W.-J., ve Katrichis, J., 2016. A literature review of tourism management (1990-2013) : a content analysis perspective, *Current Issues In Tourism*, 19 (8), 791-823.
- Chen, Y.-S., ve Leimkuhler, F. F., 1986, A relationship between Lotka's law, Bradford's law, and Zipf's law, *Journal of The American Society for Information Science*, 37 (5), 307-314.
- Coile, R. C., 1977, Lotka's frequency distribution of scientific productivity, *Journal of The American Society for Information Science*, 366-370.

- Crawford, W., 2001, Exceptional Institutions: libraries and the pareto principle, *American Libraries*, 32 (6)
- Crawford-Welch, S., McClearly, K. W., 1992, An identification of the subject areas and research techniques used in five hospitality-related journals. *International Journal of Hospitality Management*, 11 (2), 155-167.
- Çakır, O. 2018, Türkiye’de Turizm Yüksek Öğretiminde Bir Mihenk Taşı: İstanbul Üniversitesi İktisadi Coğrafya ve Turizm Enstitüsü [online], <http://www.turkiyeturizmtarihi.org/?pnum=35vept=Bas%C4%B1ma+Haz%C4%B1r+Kitaplardan+%C3%96rnek+B%C3%B6l%C3%BCmler+%28YEN%C4%B0%29> [Ziyaret Tarihi: 13 Mart 2018].
- Çavuş, Ş., Ege, Z., ve Çolaklıoğlu, O. E., 2009, Türk turizm tarihi yapısal ve sektörel gelişim, *Detay Yayıncılık*, Ankara.
- Çımat, A., ve Bahar, O., 2003, Turizm sektörünün türkiye ekonomisi içindeki yeri ve önemi üzerine bir değerlendirme, *Akdeniz İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6 (1), 1-18.
- Çiçek, D., & Kozak, N., 2012, Anatolia: Turizm Araştırmaları dergisi’nde yayımlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 26 (4), 734-756.
- Dale, C., & Robinson, N., 2001. The theming of tourism education: a three-domain approach. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 13 (1), 30-35.
- DergiPark 2018, [Online], <http://dergipark.gov.tr/search?section=journal&aggs%5Bsubjects.id%5D%5B0%5D=1>, [Ziyaret Tarihi: 10 Mart 2018].
- Doherty, B., 2016, Space and Organizational Considerations in Academic Library Partnerships and collaborations, Information Science Reference, Hershey.
- Dutta, B., 2014, The journey from librametry to altmetrics: a look back. *Golden Jubilee Celebration of Department of Library and Information Science, Jadavpur University, Kolkata India*.
- Egghe, L. and Rousseau, R., 1986, A characterization of distributions which satisfy Price's Law and consequences for the laws of Zipf and Mandelbrot, *Journal of Information Science*, 12, 193-197.
- Egghe, L. and Rousseau, R., 1990, Introduction to informetrics. Elsevier, 1990, Netherlands.
- Eliazar, I., 2016, Zipf law: an extreme perspective, *Journal of Physics A: Mathematical and Theoretical*, 49 (15LT01), 1-11.
- Emerald, 2017, [Online]. <http://www.emeraldgroupublishing.com/about/index.htm>, / [Ziyaret Tarihi: 21 Kasım 2017].

- Evren, S., ve Kozak, N., 2014, Bibliometric analysis of tourism and hospitality related articles published in Turkey, *Anatolia*, 25 (1), 61-80.
- Fairthorne, R., 1969, Empirical hyperbolic distributions (Bradford-Zipf-Mandelbrot) for bibliometric description and prediction, *Journal of Documentation*, 25 (4), 319-343.
- Ganesh, V., ve Viju, W., 2013, Application of Bradford's law of scattering to the literature of library and information science: a study of doctoral theses citations submitted to the universities of Maharashtra, [Online]. India, *Library Philosophy and Practice*. <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/1054/> [Ziyaret Tarihi: 15 Mart 2018].
- Garfield, E., 1980, Bradford's law and related statistical patterns, *Essays of an Information Scientist*, [Online] <http://garfield.library.upenn.edu/essays/v4p476y1979-80.pdf> [Ziyaret Tarihi: 15 Mart 2018].
- Giritlioğlu, İ., 2014, A Content Analysis on the subjects of hospitality PhD dissertations in Turkey, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13 (2), 353-358.
- Glanzel, W. 2003, Bibliometrics as a research field, [online], https://www.researchgate.net/profile/Wolfgang_Glaenzel/publication/242406991_Bibliometrics_as_a_research_field_A_course_on_theory_and_application_of_bibliometric_indicators/links/0a85e536694a2980f9000000/Bibliometrics-as-a-research-field-A-course-on-theor [Ziyaret Tarihi: 13 Mart 2018].
- Goeldner, R., ve Ritchie, J., 2009, Tourism principles, practices, philosophies, *John Wiley ve Sons*, New Jersey.
- Gökkurt, Ö., 1994, Enformetri, Bradford yasası ve citation indeks, *Türk Kütüphaneciliği*, 8 (1), 26-30.
- Güçlü Nergiz, H., 2014, Türkiye'de lisansüstü turizm tezlerinin bibliyometrik profili 1990-2013, *VII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, s. 212-221, Aydın.
- Hawkins, D. T., 1977, Unconventional uses of on-line information retrieval systems: on-line bibliometric studies, *Journal of The American Society for Information Science*, 28 (1) 13-18.
- Hood, W. H., ve Wilsion, C., 2001, The literature of bibliometrics, scientometrics, and informetrics, *Scientometrics*, 52 (2), 291-314.
- İçöz, O., ve Kozak, N., 1999, Turizm işletmeciliği dergisinin turizm literatürüne katkısı, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 9-17.

- İncekara, B., Dördüncü, H., ve Özer, K., 2015, Turizm ulaştırmasının denizyolu ulaştırmacılığı açısından gelişimi, *İktisat Politikası Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 1-16.
- Jamal, T., Smith, B. Watson, E., 2008, Ranking, rating and scoring of tourism journals: Interdisciplinary challenges and innovations, *Tourism Management*, 29 (1) 66–78.
- Jamal, T., ve Robinson, M., 2009, The SAGE handbook of tourism studies, SAGE, London
- Jayapalan, N., 2001, An introduction to tourism, *Atlantic Publishers and Distributors*, New Delhi.
- Jogaratham, G., Chon, K., McCleary, K., Mena, M., ve Yoo, J., 2005, An analysis of Institutional contributors to three major academic tourism journals: 1992-2001. *Tourism Management*, 26, 641-648.
- Karagöz Yüncü, D., & Kozak, N., 2012, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi'nin Bibliyometrik Analizi: araştırma konuları ve kurumlar arası işbirliğinin sosyal ağ analiz ile incelenmesi. *VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, Antalya, 642-660.
- Kozak, N., 1995, Türkiye'de yayınlanan turizm konulu makaleler üzerine bir inceleme, *Anatolia*, 62-72.
- Kozak, N., 1998, The development of tourism and hospitality research in turkey: an examination of bibliographic inputs of dissertations written between 1952-1995, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 9 (2), 117-121.
- Kozak, N., 1992, TURBAN. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3 (6) .
- Kozak, N., 2000, Türkiye'de akademik turizm literatürünün gelişim süreci üzerine bir inceleme, *AÜ: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 15-55.
- Kozak, N., & Arslan, Z., 2016, VIII. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi Sunuş Yazısı, *Bizim Büro Matbaacılık ve Basımevi*, Ankara.
- Kozak, N., Kozak M. A., Kozak, M., 2017, Genel turizm ilkeler kavramlar, *Detay Yayıncılık*, Ankara.
- Köseoğlu, M. A., Şehitoğlu, Y., ve Parnell, A. J., 2015a, A bibliometric analysis of scholarly work in leading tourism and hospitality journals: the case of Turkey, *An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (3), 359-371. doi: 10.1080/13032917.2014.963631
- Köseoğlu, M. A., Şehitoğlu, Y., ve Craft, J., 2015b, Academic foundations of hospitality management research with anemerging country focus: A citation and co-citation analysis, *International Journal of Hospitality Management* (45), 130-144.

- Köseoğlu, M. A., Rahimi, R., Okumuş, F., ve Liu, J., 2016, Bibliometric studies in tourism, *Annals of Tourism Research*, 61, 180-198.
- Kurian, G. T., 2013, The AMA dictionary of business and management, *AMACOM*, New York.
- Leiper, N., 1979, The framework of tourism towards a definition of tourism tourist and the tourist industry. *Annals of Tourism Research*, 6 (4), 390-407.
- Liu, C. C., Li, E. Y., Wu, S. C., 2014, A research growth of tourism innovation from bibliometric perspective. *International Symposium on Computer, Consumer and Control. Conference Publishing Services*. Taichung, Taiwan.
- McBurney, K., ve Novak, P., 2002, What is bibliometrics and why should you care? *International Professional Communication Conference*, s. 108-114, Oregon.
- Narin, F., 1976, Evaluative bibliometrics: the use of publication and citation analysis in the evaluation of scientific activity, *Computer Horizon*, New Jersey.
- Neuman, W., 2014, Social research methods: qualitative and quantitative approaches, *Pearson*, London.
- Okumuş, F., ve Yagcı, Ö., 2005, Tourism higher education in Turkey. *Journal of Teaching in Travel ve Tourism*, 5 (1-2), 89-116.
- Osareh, F., 1996, Bibliometncs, citation analysis and co-citation analysis a review of literature I. *Libri*, 149-158.
- Özel, Ç. H., ve Kozak, N., 2012, Turizm pazarlaması alanının bibliyometrik profili 2000-2010) ve bir atıf analizi çalışması. *Türk Kütüphaneciliği*, 26 (4), 715-733.
- Öztaş, K., ve Karabulut, T., 2006, Turizm ekonomisi genel turizm bilgileri, *Nobel Yayınları*, Ankara.
- Pao, M. L., 1985, Lotka's law: a testing procedure? *Information Processing ve Management*, 21 (4), 305-320.
- Park, K., Philips, W. J., Canter, D D., Abbott, J. A., 2011, Hospitality and tourism research rankings by author, university, and country using six major journals: the first decade of the new millenium. *Journal of Hospitality & Tourism Researh*, 35 (3), 381-416.
- Portugal Ferreira, M., 2011, A bibliometric study on Ghoshal's managing across borders. *Multinational Business Review*, 9 (4), 357-375.
- Potter, W. G., 1981, Introduction to bibliometrics, *Library Trends*, 30, 5-7.

- Pritchard, A., 1969, Statistical bibliography or bibliometrics? *Journal of Documentation*, 348-349.
- Pritchard, A., Wittig, G. R., 1981, Bibliometrics: a bibliography and index, Vol. 1. ALLM Books, Watford, England.
- Raisig, M. L., 1962, Statistical bibliography in health sciences, *Bulletin of the Medical Library Association*, 50, 450-461.
- Regolini, A., Gentilini, E., Beligand, M. P., ve Ober, E. J., 2013, "Sustainable management" of commercial electronic research resources and of its use in bibliometrics, *Library Management*, 34 (1/2), 31-39.
- Rousseau, R., 1990, Relations between continuous versions of bibliometric laws, *Journal of The American Society for Information Science*, 41 (3), 197-203.
- Rowlands, I. (2005). Emerald authorship data, Lotka's law and research productivity. *Aslib Proceedings: New, Information Perspectives*, 57, (1), 5-10.
- Saeed, A., Afzal, M., Atif, L., ve Tochtermann, K., 2008, Citation rank prediction based on bookmark counts: exploratory case study of papers, *12th IEEE International Multitopic Conference*, s. 392-397, karachi: the institute of electrical and electronics engineers, inc.
- SAGE, 2018, [Online], <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/company-information> [Ziyaret Tarihi: 11 Mart 2018].
- Schmidgall, R., Woods, R. H., Hardigree, C., 2007, Hospitality's most influential scholars: fifteen years of citation analyses (1989–2004) . *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 19 (2), 32-43.
- Schrader, A. M., 1981, Teaching Bibliometrics. *Library Trends*, 151-172.
- Sciencedirect. 2018, [Online], Sciencedirect: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0196439917300223?via%3Dihub>, [Ziyaret Tarihi: 11 Mart 2018].
- Sengupta, I. N., 1992, Bibliometrics, informetrics, scientometrics and librmetrics: an overview, *Libri*, 42, 75-98. doi:
- Shapiro, F. R., 1992, Origins of bibliometrics, citation indexing, and citation analysis: the neglected legal literature . *Journal Of The American Society For Information Science*, 43 (5), 337-339.
- Sheldon, P. J. (1991) . An Authorship analysis of tourism research. *Annals of Tourism Research*, 18, 473–484.
- Shenton, A. K., 2017, Authorship of the original doctor who library and Lotka's law, *New Review of Children's Literature And Librarianship*, 13-26.

- Singh, R., 2016, The state of Indian tourism and hospitality research: A review and analysis of journal publications, *Tourism Management Perspectives*, 17, 90-99.
- Singson, M., Hangsing, S. M., 2014, Reaffirming pareto 80/20 rule in Indian academic consortia. *International Conference on Digital Libraries (ICDL) 2013 New Delhi, India*.
- Sternberg, S. V., 1998, Teaching bibliometrics, *Journal of Education for Library and Information Science*, 39 (1), 76-80.
- Şanlıoğlu, Ö., Özcan, E. Ö., 2017, Türkiye’de uygulanan turizm teşvik politikaları ve sonuçları üzerine bir değerlendirme, *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (2), 97-118.
- Taylor ve Francis Group. 2018, [Online], Taylor ve Francis Group: <http://taylorandfrancis.com/about/> [Ziyaret Tarihi: 15 Mart 2018].
- Tekin, Ö. A., 2016, Türkiye'deki lisansüstü turizm tezlerinde odaklanılan konular: 1984-2015, *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 8 (2), 175-187.
- Temizkan, P., Çiçek, D., & Özdemir, C., 2015, Sağlık turizmi konusunda yayınlanan makalelerin bibliyometrik profili, *International Journal Of Human Sciences*, 12 (2), 394-414.
- Thelwall, M., 2008, Bibliometrics to webometrics, *Journal of Information Science*, 34 (4), 605-621.
- Toker, B. 2007, Türkiye’de turizm sektörü teşviklerinin değerlendirilmesi, *Yönetim ve Ekonomi*, 81-82.
- Tonta, Y., ve Al, U., 2008, Türkçe makalelerin dergilere dağılımı ve Bradford yasası, *Bilgi Dünyası*, 9 (1), 41-66.
- Tsang, N. K., & Hsu, C. H., 2011, Thirty years of research on tourism and hospitality management in China: A review and analysis of journal publications. *International Journal of Hospitality Management*, 30 (4), 886-896.
- Turan, A., 2014, Turizm konulu yüksek lisans tezlerinin bibliyometrik özellikleri, VII. *Lisansüstü Turizm Araştırmaları Kongresi*, s. 3-15, Aydın.
- Türktarhan, G., ve Kozak, N., 2012, Turizm Yıllığı’nın bibliyometrik profili, VI. *Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, s. 567-587, Antalya.
- Türktarhan, G., 2013, Türkiye’de turizm pazarlaması alanyazınının gelişim süreci 1990-2012, Yüksek Lisans Tezi, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Eskişehir.

- Türktarhan, G., 2014, Türkiye’de urizm alanyazınının incelenmesi: sistematik Türkiye Turizm İşletmeciliği bibliyografyası (1929-1984) üzerine bir inceleme, VII. *Lisansüstü Turizm Araştırmaları Kongresi*, 182-199, Aydın
- Ünlüönen, K., Boylu, Y., 2005, Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimindeki gelişmelerin değerlendirilmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (12), 11-32.
- Ünlüönen, K., Tayfun, A., ve Kılıçlar, A., 2007, Turizm Ekonomisi, *Nobel Yayınları*, Ankara.
- Üstdiken, B., ve Pasadeos, Y., 1993, Türkiye’de örgütler ve yönetim yazını, *Amme İdaresi Dergisi*, 26 (2), 73-93.
- Webster's., 1985, Webster's ninth new collegiate dictionary, *Merriam-Webster Inc.*, Springfield
- Pendlebury, D.A., 2008, Whitepaper, using bibliometrics in evaluating Research, [Online], [http://wokinfo.com/media/mtrp/UsingBibliometricsin Eval_WP.pdf](http://wokinfo.com/media/mtrp/UsingBibliometricsinEval_WP.pdf) [Ziyaret Tarihi: 15 Şubat 2018].
- Wiley. 2018, [Online], <http://olabout.wiley.com/WileyCDA/Section/id-390001.html> [Ziyaret Tarihi: 17 Şubat 2018].
- Xiao, H., & Smith, S. L. (2008) . Knowledge impact an appraisal of tourism scholarship. *Annals of Tourism Research*, 35 (1), 62-83.
- Yağcı, T. 2007, Turizm ekonomisi, *Detay Yayıncılık*, Ankara.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H., 2013, Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, *Seçkin Yayıncılık*, Ankara.
- Yılmaz, M., 2005, 80/20 Kuralı. *Türk Kütüphaneciliği*, 19 (3), 1-13.
- Yılmaz, M., 2008, Price yasası ve Türkiye’de fikri mülkiyet hakları literatürü, *Bilgi Ve Belge Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 1-15.
- Zencir, E., ve Kozak, N., 2012, Sosyal bilimler enstitü dergilerinde yayımlanan turizm makalelerinin bibliyometrik profili 2000-2010, VI. *Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi*, s. 673-682, Antalya.
- Zupic, I., ve Cater, T., 2014, Bibliometric methods in management and organization, *Organizational Research Methods*, 18 (3), 429-472.

EKLER

EK-1 Araştırmada incelenen makaleler

1. Abbott, A., De Vita, G., Altinay, L., 2012, Revisiting the convergence hypothesis for tourism markets: Evidence from Turkey using the pairwise approach, *Tourism Management*, 33 (3), 537-544. doi:10.1016/j.tourman.2011.06.003
2. Acar, C., Kurdoglu, B. C., Kurdoglu, O., Acar, H., 2006, Public preferences for visual quality and management in the kackar mountains national park (Turkey) . *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 13 (6), 499-512. doi:10.1080/13504500609469699
3. Acar, N., Gullu, K., Karamustafa, K., 2012, Promotional activities in hotels applications in the Turkey's region of Cappadocia, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58 (2012), 1027-1036. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1083
4. Adalilar, S. N., Alkibay, S., Eser, Z., 2015, Ecovillages as a destination and a study of consumer approaches to ecovillages, *Procedia Economics and Finance*, 23, 539-546. doi: 10.1016/S2212-5671 (15) 00561-4
5. Akal, M., 2004, Forecasting Turkey's tourism revenues by ARMAX model, *Tourism Management*, 25, 565-580. doi:10.1016/j.tourman.2003.08.001
6. Akbaba, A., 2006, Measuring service quality in the hotel industry: A study in a business hotel in Turkey, *International Journal of Hospitality Management*, 25 (2), 170-192. doi:10.1016/j.ijhm.2005.08.006
7. Akbaba, A., 2012, Business performance of small tourism enterprises: A comparison among three sub-sectors of the industry, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 23 (2), 177-195. doi:10.1080/13032917.2012.662907
8. Akbaba, A., 2012, Understanding small tourism businesses: A perspective from Turkey, *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 19 (1), 31-47. doi:10.1017/jht.2012.1
9. Akbulak, C., Cengiz, T., 2014, Determining ecotourism strategies using A'WOT hybrid method: Case study of troia historical national park, Canakkale, Turkey, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 21 (4), 380-388. doi:10.1080/13504509.2014.903383
10. Akbulut, G., Artvinli B, E., 2011, Effects of Turkish railway museums on cultural tourism, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 19, 131-138. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.115

11. Akca, H., Sayili, M., Cafri, R., 2016, Analysing expenditure of same-day visitors in cave tourism: The case of Turkey, *Tourism Economics*, 22 (1), 47-55. doi:10.5367/te.2014.0413
12. Akda, G., Oter, Z., 2011, Assessment of world tourism from a geographical perspective and a comparative view of leading destinations in the market, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 216-224. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.126
13. Akdede, S. H., 2014, Development elasticity of religious assets: A Turkish experience. *International Journal of Manpower*, 35 (1), 89-102. doi:10.1108/IJM-08-2013-0195
14. Akgunduz, Y., 2015, The influence of self-esteem and role stress on job performance in hotel businesses, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 27 (6), 1082-1099. doi:10.1108/IJCHM-09-2013-0421
15. Akgunduz, Y., Bardakoglu, O., 2017, The impacts of perceived organizational prestige and organization identification on turnover intention: The mediating effect of psychological empowerment, *Current Issues in Tourism*, 20 (14), 1510-1526. doi:10.1080/13683500.2015.1034094
16. Akgunduz, Y., Cin, F. M., 2015, Job embeddedness as a moderator of the effect of manager trust and distributive justice on turnover intentions, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (4), 549-562. doi:10.1080/13032917.2015.1020504
17. Akin, M., 2015, A novel approach to model selection in tourism demand modeling, *Tourism Management*, 48, 64-72. doi:10.1016/j.tourman.2014.11.004
18. Akinci, S., Kiymalioglu, A., Atilgan-Inana, E., 2015, How golf players' satisfaction from golf experience predicts their loyalty intentions? Mediating role of perceived value, *International Journal of Culture Tourism and Hospitality Research*, 9 (2), 117-132. doi: 10.1108/IJCTHR-04-2014-0033
19. Akincilar, A., Dagdeviren, M., 2014, A hybrid multi-criteria decision making model to evaluate hotel websites, *International Journal of Hospitality Management*, 36, 263-271. doi:10.1016/j.ijhm.2013.10.002
20. Akis, A., 2011, The effects of mass tourism: A case study from Manavgat (Antalya - Turkey), *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19 (2011), 289-296. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.134
21. Akis-Roney, S., Ozturan, M., 2006, A content analysis of the web sites of Turkish travel agencies, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 17 (1), 43-54. doi:10.1080/13032917.2006.9687026

22. Akkemik, K. A., 2012, Assessing the importance of international tourism for the Turkish economy: A social accounting matrix analysis, *Tourism Management*, 33 (4), 790-801. doi:10.1016/j.tourman.2011.09.002
23. Akoglan-Kozak, M., Uca, S., 2008, Effective Factors in the Constitution of Leadership Styles: A Study of Turkish Hotel Managers, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 19 (1), 117-134. doi:10.1080/13032917.2008.9687057"
24. Aksoy, S., Atilgan, E., Akinci, S., 2003, Airline services marketing by domestic and foreign firms: Differences from the customers' viewpoint, *Journal of Air Transport Management*, 9 (6), 343-351. doi:10.1016/S0969-6997 (03) 00034-6
25. Aksu, A. A., 2005, Defining training needs of five-star hotel personnel: An application in the Antalya region of Turkey, *Managerial Auditing Journal*, 20 (9), 945-953. doi:10.1108/02686900510625299
26. Aksu, A. A., Aktas, A., 2005, Job satisfaction of managers in tourism: Cases in the Antalya region of Turkey, *Managerial Auditing Journal*, 20 (5), 479-488. doi:10.1108/02686900510598830
27. Aksu, A. A., Koksall, C. D., 2005, Perceptions and attitudes of tourism students in Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17 (5), 436-447. doi:10.1108/09596110510604869
28. Aksu, A. A., Ozdemir, B., 2005, Individual learning and organization culture in learning organizations: Five star hotels in Antalya region of Turkey, *Managerial Auditing Journal*, 20 (4), 422-441. doi:10.1108/02686900510592098
29. Aksu, A. A., Tarcan, E., 2002, The internet and five-star hotels: A case study from the Antalya region in Turke, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 14 (2), 94-97. doi:10.1108/09596110210419282
30. Aktas, A., Akin Aksu, A., Ehtiyar, R., Cengiz, A., 2001, Audit of manpower research in the hospitality sector: An example from the Antalya region of Turkey, *Managerial Auditing Journal*, 16 (9), 530-535. doi:10.1108/EUM00000000006085
31. Akyildiz-Munusturalar, M., Argan, M., Tokay-Argan, M., 2015, An Examination of spring festival attendees' motivations within campus recreation, *The Anthropologist*, 22 (1), 133-145. doi:10.1080/09720073.2015.11891864
32. Alaeddinoglu, F., Can, A. S., 2011, Identification and classification of nature-based tourism resources: Western lake Van basin, Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 198-207. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.124
33. Alaeddinoglu, F., Selcukcan, A., 2010, Destination image from the perspective of travel intermediaries, *Anatolia: An International Journal of Tourism and*

- Hospitality Research*, 21 (2), 339-350. doi: 10.1080/13032917.2010.9687107
34. Alas, R., Vadi, M., Demirer, H., Bilgin, N., 2012, Readiness to change at Turkish hotel industry, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 62 (2012), 615-619. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.103
 35. Albayrak, T., Caber, M., 2013, Penalty-reward-contrast analysis: A review of its application in customer satisfaction research, *Total Quality Management and Business Excellence*, 24 (11-12), 1288-1300. doi:10.1080/14783363.2013.776757
 36. Albayrak, T., Caber, M., 2013, The symmetric and asymmetric influences of destination attributes on overall visitor satisfaction, *Current Issues in Tourism*, 16 (2), 149-166. doi:10.1080/13683500.2012.682978
 37. Albayrak, T., Caber, M., 2016, Destination attribute effects on rock climbing tourist satisfaction: An asymmetric impact-performance analysis, *Tourism Geographies*, 18 (3), 280-296. doi:10.1080/14616688.2016.1172663
 38. Albayrak, T., Caber, M., Bideci, M., 2016, Identification of hotel attributes for senior tourists by using vavra's importance grid, *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 29, 17-23. doi:10.1016/j.jhtm.2016.05.004
 39. Albayrak, T., Caber, M., Crawford, D., 2007, Leisure constraints and the pursuit of adventure activities in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 18 (2), 243-254. doi:10.1080/13032917.2007.9687204
 40. Albayrak, T., Caber, M., Hutcheson, G. D., Moutinho, L., 2016, The main and interaction effects of package tour dimensions on the russian tourists' satisfaction, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 17 (3), 274-289. doi:10.1080/1528008X.2015.1048921
 41. Albayrak, T., Comen, N., 2017, Cross-national investigation of shopping satisfaction antecedents, *Journal of Vacation Marketing*, 23 (4), 355-364. doi:10.1177/1356766716671164
 42. Aliagaoglu, A., Ugur, A., 2008, Hotels as a model of regional life: The Erzurum sample, *European Planning Studies*, 16 (10), 1405-1422. doi:10.1080/09654310802420128
 43. Alipour, H., 1996, Tourism development within planning paradigms: The case of Turkey, *Tourism Management*, 17 (5), 367-377. doi:10.1016/0261-5177(96) 00036-2
 44. Al-Jahwari, D.S., Sirakaya-Turk, E., Altintas, V., 2016, Evaluating communication competency of tour guides using a modified importance-performance analysis (MIPA), *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28 (1), 195-218. doi: 10.1108/IJCHM-02-2014-0064

45. Altin, M., Kizildag, M., Ozdemir, O., 2016, Corporate governance, ownership structure, and credit ratings of hospitality firms, *Journal of Hospitality Financial Management*, 24 (1), 5-19. doi:10.1080/10913211.2016.1166022
46. Altin, U., Bektas, G., Antep, Z., Irban, A., 2012, The international patient's portfolio and marketing of Turkish health tourism, *Procedia - Social and Behavioral Science*, 58 (2012), 1004-1007. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1080
47. Altinay, L., Brookes, M., Aktas, G., 2013, Selecting franchise partners: Tourism franchisee approaches, processes and criteria, *Tourism Management*, 37, 176-185. doi:10.1016/j.tourman.2013.01.016
48. Altinbasak, I., Yalcin, E., 2010, City image and museums: The case of Istanbul, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 4 (3), 241-251. doi:10.1108/17506181011067628
49. Altintas, V., Tetik, N., Utku, B. D., 2006, An examination of intellectual capital in the accommodation sector of the Antalya region, Turkey, *Journal of Hospitality Financial Management*, 14 (1), 63-76. doi:10.1080/10913211.2006.10653816
50. Altuntas, G., Semercioz, F., Mert, A., Pehlivan, C., 2014, Industry forces, competitive and functional strategies and organizational performance: Evidence from restaurants in Istanbul, Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 150, 300-309. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.09.066
51. Alvarez, M. D., 2010, Marketing of Turkey as a tourism destination, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 123-138. doi:10.1080/13032917.2010.9687094
52. Alvarez, M. D., Campo, S., 2011, Controllable versus uncontrollable information sources: Effects on the image of Turkey, *International Journal Of Tourism Research*, 13 (4), 310-323. doi:10.1002/jtr.838
53. Alvarez, M. D., Inelmen, K., Yarkan, S., 2009, Do perceptions change? A comparative study, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20 (2), 401-418. doi:10.1080/13032917.2009.10518917
54. Alvarez, M. D., Korzay, M., 2011, Turkey as a heritage tourism destination: The role of knowledge, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 20 (3-4), 425-440. doi:10.1080/19368623.2011.562433
55. Alvarez, M. D., Yarkan, S., 2010, Istanbul as a world city: A cultural perspective, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 4 (3), 266-276. doi:10.1108/17506181011067646
56. Alvarez, M., Asugman, G., 2006, Explorers versus planners: A study of Turkish tourists, *Annals of Tourism Research*, 33 (2), 319-338. doi:10.1016/j.annals.2005.12.001

57. Alvarez, M.D., Korzay, M., 2008, Influence of politics and media in the perceptions of Turkey as a tourism destination, *Tourism Review*, 63 (2), 38-46. doi: 10.1108/16605370810883932
58. Andreu, L., Kozak, M., Avci, N., Cifter, N., 2005, Market segmentation by motivations to travel: British tourists visiting Turkey, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 19 (1), 1-14. doi:10.1300/J073v19n01_01
59. Aran, S., 2014, A case study on defining leisure time motivation of recreation students, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 152 (2014), 734-739. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.09.312
60. Arsezen-Otamis, P., Arikan-Saltik, I., Babacan, S., 2015, The relationship between paternalistic leadership and business performance in small tourism businesses: The moderating role of affective organizational commitment, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 207 (2015) 90-97. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.10.150
61. Arslan, A., Polat, H. A., 2016, Guidance services and legal regulations aimed at interpreters and guides in the 19th century Ottoman Empire, *Tourism Management Perspectives*, 19, 40-47. doi:10.1016/j.tmp.2016.04.004
62. Arslanturk, Y., Altunoz, O., 2012, Antecedents of satisfaction in guided tours: an introduction, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 62, 891-895. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.150
63. Arslanturk, Y., Altunoz, O., 2012, Practice-Trips: Efficiency and quality perceptions of prospective tour guides, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 62, 832-836. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.140
64. Arslanturk, Y., Balcilar, M., Ozdemir, Z. A., 2011, Time-varying linkages between tourism receipts and economic growth in a small open economy, *Economic Modelling*, 28 (1-2), 664-671. doi:10.1016/j.econmod.2010.06.003
65. Asan, K., Emeksiz, M., 2016, Outdoor recreation participants' motivations, experiences and vacation activity preferences, *Journal of Vacation Marketing*, 24 (1), 3-15. doi: 10.1177/1356766716676300
66. Aslan, A., 2014, Tourism development and economic growth in the mediterranean countries: Evidence from panel granger causality tests, *Current Issues in Tourism*, 17 (4), 363-372. doi:10.1080/13683500.2013.768607
67. Aslan, A., 2016, An exploratory study on the sexual intimacy of male hotel workers and foreign female tourists, *International Journal of Hospitality Management*, 58, 107-116. doi:10.1016/j.ijhm.2016.08.003
68. Aslan, A., Kozak, M., 2012, Customer deviance in resort hotels: The case of Turkey, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 21 (6), 679-701. doi:10.1080/19368623.2012.627255

69. Aslanargun, A., Mammadov, M., Yazici, B., Yolacan, S., 2007, Comparison of ARIMA, neural networks and hybrid models in time series: Tourist arrival forecasting, *Journal of Statistical Computation and Simulation*, 77 (1), 29-53. doi:10.1080/10629360600564874
70. Atadil, H. A., Sirakaya-Turk, E., Altintas, V., 2015, An analysis of destination image for emerging markets of Turkey, *Journal of Vacation Marketing*, 23 (1), 37-54. doi:10.1177/1356766715616858
71. Atalik, O., 2007, Customer complaints about airline service: A preliminary study of Turkish frequent flyers, *Management Research News*, 30 (6), 409-419. doi:10.1108/01409170710751908
72. Atan, S., Arslanturk, Y., 2012, Tourism and economic growth nexus: An input output analysis in Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Sciences 62 (2012), 952-956. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.162
73. Atik, M., 2010, Environmental protection in coastal recreation sites in Antalya, Turkey, *Coastal Management*, 38 (6), 598-616. doi:10.1080/08920753.2010.519433
74. Atmis, E., Özden, S., Lise, W., 2007, Urbanization pressures on the natural forests in Turkey: An overview, *Urban Forestry and Urban Greening*, 6 (2), 83-92. doi:10.1016/j.ufug.2007.01.002
75. Avci, U., Madanoglu, M., Okumus, F., 2011, Strategic orientation and performance of tourism firms: Evidence from a developing country, *Tourism Management*, 32 (1), 147-157. doi:10.1016/j.tourman.2010.01.017
76. Avcikurt, C., 2003, Auditing managerial training needs of Turkish small and medium-sized hotel enterprises, *Managerial Auditing Journal*, 18 (5), 399-404. doi:10.1108/02686900310476864
77. Avcikurt, C., Altay, H., Ilban, M. O., 2011, Critical success factors for small hotel businesses in Turkey: An exploratory study, *Cornell Hospitality Quarterly*, 52 (2), 153-164. doi:10.1177/1938965509341288
78. Avcikurt, C., Koroglu, O., Koroglu, A., Avcikurt, A. S., 2011, HIV/AIDS awareness and attitudes of tour guides in Turkey, *Culture, Health and Sexuality*, 13 (2), 233-243. doi:10.1080/13691058.2010.522733
79. Ayazlar, G., 2015, Internationalization of the lodging industry in the light of eclectic paradigm, *Procedia Economics and Finance*, 26, 875-882. doi: 10.1016/S2212-5671 (15) 00898-9
80. Aydin, O., 2016, Tourism Income of Turkey: A Panel Data Approach, *Procedia Economics and Finance*, 38 (2016) 245 -256. doi: 10.1016/S2212-5671 (16) 30196-4
81. Aykac, A., 2006, Linking scale of operation and labor transformation on tourism: Comparative analysis on three Turkish cases. *Anatolia: An*

International Journal of Tourism and Hospitality Research, 17 (2), 257-277.
doi:10.1080/13032917.2006.9687189

82. Aykac, A., 2010, Tourism employment: Towards an integrated policy approach. *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 11-27. doi:10.1080/13032917.2010.9687087
83. Ayoun, B. M., Moreo, P. J., 2008, The influence of the cultural dimension of uncertainty avoidance on business strategy development: A cross-national study of hotel managers. *International Journal of Hospitality Management*, 27 (1), 65-75. doi:10.1016/j.ijhm.2007.07.008
84. Ayoun, B., Moreo, P.J., 2008, Does national culture affect hotel managers' approach to business strategy?, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 20 (1), 7-18, doi:10.1108/09596110810848532
85. Ayoun, B., Palakurthi, R., Moreo, P., 2010, Cultural influences on strategic behavior of hotel executives: Masculinity and femininity, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 11 (1), 1-21. doi:10.1080/15256480903539388
86. Ayoun, B., Palakurthi, R., Moreo, P., 2010, Individualism-collectivism insights into the strategic behavior of hotel managers, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 9 (1), 47-70. doi:10.1080/15332840902942719
87. Babakus, E., Yavas, U., Karatepe, O. M., 2008, The effects of job demands, job resources and intrinsic motivation on emotional exhaustion and turnover intentions: A study in the Turkish hotel industry, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 9 (4), 384-404. doi:10.1080/15256480802427339
88. Bagiran, D., Kurgun, H., 2016, A research on social impacts of the foca rock festival: The validity of the festival social impact attitude scale, *Current Issues in Tourism*, 19 (9), 930-948. doi:10.1080/13683500.2013.800028
89. Bagis, O., Doods, M., 2014, Turkey's potential on becoming a cruise hub for the east mediterranean region: The case of Istanbul, *Research in Transportation Business and Management*, 13, 6-15. doi:10.1016/j.rtbm.2014.10.008
90. Bahar, O., Kozak, M., 2007, Advancing destination competitiveness research: Comparison between tourists and service providers, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 22 (2), 61-71. doi:10.1300/J073v22n02_05
91. Balli, F., Balli, H. O., Cebeci, K., 2013, Impacts of exported Turkish soap operas and visa-free entry on inbound tourism to Turkey. *Tourism Management*, 37, 186-192. doi:10.1016/j.tourman.2013.01.013
92. Baloglu, S., 2001, Image variations of Turkey by familiarity index: informational and experiential dimensions, *Tourism Management*, 22 127-133.

93. Baloglu, S., Mangaloglu, M., 2000, Tourism destination images of Turkey, egypt, greece, and italy as perceived by US-based tour operators and travel agents, *Tourism Management*, 22 (1), 1-9. doi:10.1016/S0261-5177 (00) 00030-3
94. Baloglu, S., Mccleary, K. W., 1999, U.S. International pleasure travelers' images of four mediterranean destinations: A comparison of visitors and nonvisitors, *Journal of Travel Research*, 38 (2), 144-152. doi:10.1177/004728759903800207
95. Barutcu, S., Doğan, H., Unguren, E., 2011, Tourists' perception and satisfaction of shopping in alanya region: A comparative analysis of different nationalities, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 24, 1049-1059. doi:10.1016/j.sbspro.2011.09.101
96. Basaran-Alagöz, S., Ekici, N., 2014, Experiential marketing and vacation experience: The sample of Turkish Airlines, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 150 (2014) 500 -510. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.09.065
97. Basarangil, I., 2016, The relationships between the factors affecting perceived service quality, satisfaction and behavioral intentions among theme park visitors, *Tourism and Hospitality Research*, 1-14. <https://doi.org/10.1177/1467358416664566>
98. Bas-Collins, A., 2007, Adding a course to the curriculum? Dilemmas and problems, *Journal of Teaching in Travel and Tourism*, 6 (4), 51-71. DOI: 10.1300/J172v06n04_04
99. Batman, O., Soybali, H. H., 1999, An examination of the organisational characteristics of selected german travel companies in Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 11 (1), 43-50. doi:10.1108/09596119910250391
100. Bato-Cizel, R., Cizel, B., Sarvan, F., Ozdemir, B., 2013, Emergence and spread of an all-inclusive system in the Turkish tourism sector and strategic responses of accommodation firms, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 14 (4), 305-340. doi:10.1080/15256480.2013.838083
101. Baum, T., Mudambi, R., 1996, A country-of-origin analysis of tourist expenditure: The case of Turkey, *Tourism Economics*, 2 (2), 137-149. doi:10.1177/135481669600200203
102. Bayraktar Tellan, E., 2016, Pera inns: The emergence of hosting as a business in Istanbul in the first half of the nineteenth century, *Journal of Tourism History*, 8 (2), 127-146. doi:10.1080/1755182X.2016.1204014
103. Bayraktaroglu, S., Kutanis, R. O., 2003, Transforming hotels into learning organisations: A new strategy for going global, *Tourism Management*, 24 (2), 149-154. doi:10.1016/S0261-5177 (02) 00061-4

104. Baysan, S., 2001, Perceptions of the environmental impacts of tourism: A comparative study of the attitudes of German, Russian and Turkish tourists in Kemer, Antalya. *Tourism Geographies*, 3 (2), 218-235. doi:10.1080/14616680010030284
105. Belkayali, N., Kesimoglu, M. D., 2015, The stakeholders' point of view about the impact of recreational and tourism activities on natural protected area: A case study from kure mountains national park, Turkey, *Biotechnology and Biotechnological Equipment*, 29 (6), 1092-1103. doi:10.1080/13102818.2015.1072054
106. Bengisu, M., Balta, S., 2011, Employment of the workforce with disabilities in the hospitality industry, *Journal of Sustainable Tourism*, 19 (1), 35-57. doi:10.1080/09669582.2010.499172
107. Berk-Albachten, O., 2012, Mavi yolculuk (blue voyage) : A journey of self-discovery during the early decades of the Turkish republic (1945-1969), *Studies in Travel Writing*, 16 (4), 427-439. doi:10.1080/13645145.2012.728022
108. Besler, S., Sezerel, H., 2012, Strategic Diversity Management Initiatives: A Descriptive Study, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58 (2012), 624 -633. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1040
109. Beyazit, M. F., Koc, E., 2010, An analysis of snow options for ski resort establishments, *Tourism Management*, 31 (5), 676-683. doi:10.1016/j.tourman.2009.07.012
110. Bilgin, N., Kuzey, C., Torlak, G., Uyar, A., 2015, An investigation of antecedents of organizational citizenship behavior in the Turkish hospitality industry: A structural equation approach, *International Journal of Culture, Tourism, and Hospitality Research*, 9 (2), 200-222. doi:10.1108/IJCTHR-08-2014-0072
111. Birdir, K., 2002, General manager turnover and root causes, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 14 (1), 43-47. doi:10.1108/09596110210415123
112. Blakemore, F. B., Ozhan, E., Williams, A. T., Williams, A. T., 2000, Tourist evaluation of olu deniz beach (Turkey) using contingent valuation and travel cost approaches, *World Leisure Journal*, 42 (4), 48-55. doi:10.1080/04419057.2000.9674208
113. Blakemore, F. B., Williams, A. T., Williams, A. T., Coman, C., Micallef, A., Unal, O., 2002, A comparison of tourist evaluation of beaches in malta, Romania and Turkey. *World Leisure Journal*, 44 (2), 29-41. doi:10.1080/04419057.2002.9674268
114. Bolat, T., 2002, Implementation of the hazard analysis critical control point (HACCP) system in a fast food business, *Food Reviews International*, 18 (4), 337-371. doi:10.1081/FRI-120016209

115. Bolat, T., Yilmaz, O., 2009, The relationship between outsourcing and organizational performance: Is it myth or reality for the hotel sector?, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 21 (1), 7-23. doi: 10.1108/09596110910930151
116. Bonini Baraldi, S., Shoup, D. D., 2014, Heritage management at the local level: Rhetoric and results in the case of Gaziantep, Turkey, *International Journal of Cultural Policy*, 20 (5), 588-612. doi:10.1080/10286632.2013.874419
117. Boylu, Y., Tasci, A. D. A., Gartner, W.C., 2009, Worker and consumer face-off on cultural, *Tourism Review*, 64 (4), 37-52. doi: 10.1108/16605370911004566
118. Bramwell, B., 2011, Governance, the state and sustainable tourism: A political economy approach, *Journal of Sustainable Tourism*, 19 (4-5), 459-477. doi:10.1080/09669582.2011.576765
119. Brookes, M., Alinay, L., Aktas, G., 2015, Opportunistic behaviour in hospitality franchise agreements, *International Journal of Hospitality Management*, 46, 120-129. doi:10.1016/j.ijhm.2015.02.001
120. Brown, L., Aktas, G., 2011, Fear of the unknown: A pre-departure qualitative study of Turkish international students, *British Journal of Guidance and Counselling*, 39 (4), 339-355. doi:10.1080/03069885.2011.576314
121. Brown, L., Aktas, G., 2012, Turkish university students' hopes and fears about travel to the West, *Journal of Research in International Education*, 11 (1), 3-18. doi:10.1177/1475240912441445
122. Bryce, D., 2007, Repackaging orientalism: Discourses on Egypt and Turkey in British outbound tourism, *Tourist Studies*, 7 (2), 165-191. doi:10.1177/1468797607083502
123. Bryce, D., 2012, Turkey, tourism and interpellated 'westernness': Inscribing collective visitor subjectivity. *Tourism Geographies*, 14 (3), 444-466. doi:10.1080/14616688.2011.610351
124. Bulut, C., Culha, O., 2010, The effects of organizational training on organizational commitment, *International Journal of Training and Development*, 14 (4), 309-322. doi:10.1111/j.1468-2419.2010.00360.x
125. Bulut, I., 2011, Floating islands of Turkey. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19 526-531. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.165
126. Burak, S., Doğan, E., Gazioğlu, C., 2004, Impact of urbanization and tourism on coastal environment, *Ocean and Coastal Management*, 47 (9-10), 515-527. doi:10.1016/j.ocecoaman.2004.07.007
127. Burke, R.J., Koyuncu, M., Fiksenbaum, I., Tekin, Y., 2013, Antecedents and consequences of work engagement among frontline employees in Turkish hotels, *Journal of Transnational Management*, 18 (3), 191-203. doi:10.1080/15475778.2013.817243

128. Burke, R.J., Koyuncu, M., Fiksenbaum, L., 2008, Work experiences, satisfactions and psychological well-being of female and male managers in the hospitality sector in Turkey, *Equal Opportunities International*, 27 (6), 505-518. doi: 10.1108/02610150810897273
129. Busby, G., Ergul, M., Eng, J., 2013, Film tourism and the lead actor: An exploratory study of the influence on destination image and branding, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 24 (3), 395-404. doi:10.1080/13032917.2013.783874
130. Buyukozkan, G., Ergun, B., 2011, Intelligent system applications in electronic tourism, *Expert Systems with Applications*, 38 (6), 6586-6598. doi:10.1016/j.eswa.2010.11.080
131. Caber, M., Albayrak, T., 2014, Does the importance of hotel attributes differ for senior tourists?: A comparison of three markets, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 26 (4), 610-628. doi: 10.1108/IJCHM-02-2013-0103
132. Caber, M., Albayrak, T., 2016, Push or pull? identifying rock climbing tourists' motivations, *Tourism Management*, 55, 74-84. doi:10.1016/j.tourman.2016.02.003
133. Caber, M., Albayrak, T., Loiacono, E. T., 2013, The classification of extranet attributes in terms of their asymmetric influences on overall user satisfaction: An introduction to asymmetric impact-performance analysis, *Journal of Travel Research*, 52 (1), 106-116. doi:10.1177/0047287512451139
134. Caber, M., Albayrak, T., Matzler, K., 2012, Classification of the destination attributes in the content of competitiveness (by revised importance-performance analysis), *Journal of Vacation Marketing*, 18 (1) 43-56. doi: 10.1177/1356766711428802
135. Caber, M., Guven, A., Ozturk, A., 2016, Exploring how to match local products fair participation motivations of the visitors and businesses, *Journal of Convention and Event Tourism*, 17 (3), 220-233. doi:10.1080/15470148.2015.1135092
136. Can, M., Gozgor, G., 2018, Revisiting the tourism-growth nexus: Evidence from a new index for the market diversification of tourist arrivals, *Current Issues in Tourism*, 21 (10), 1157-1170. doi:10.1080/13683500.2016.1268103
137. Can, O., Alp, E., 2012, Valuation of environmental improvements in a specially protected marine area: A choice experiment approach in gocek bay, Turkey, *Science of the Total Environment*, 439, 291-298. doi:10.1016/j.scitotenv.2012.09.002
138. Catalca, H., Yurtseven, H. R., 2003, Understanding new anzacs: A managerial perspective, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 14 (2), 127-141. doi:10.1080/13032917.2003.9687021

139. Cave, P., Kilic, S., 2010, The role of women in tourism employment with special reference to Antalya, Turkey, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 19 (3), 280-292. doi:10.1080/19368621003591400
140. Celik, C., Erkus-ozturk, H., 2016, Role of precariousness and space on class formation process: The case of Antalya's tourism workers, *Capital and Class*, 40 (3), 419-445. doi:10.1177/0309816816653879
141. Celtek, E., 2010, Mobile advergames in tourism marketing, *Journal of Vacation Marketing*, 16 (4), 267-281. doi:10.1177/1356766710380882
142. Cengiz, T., 2007, Tourism, an ecological approach in protected areas: Karagol-sahara national park, Turkey, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 14 (3), 260-267. doi:10.1080/13504500709469726
143. Cetin, G., Bilgihan, A., 2016, Components of cultural tourists' experiences in destinations. *Current Issues in Tourism*, 19 (2), 137-154. doi:10.1080/13683500.2014.994595
144. Cetin, G., Dincer, F. I., 2014, Influence of customer experience on loyalty and word-of-mouth in hospitality operations, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 25 (2), 181-194. doi:10.1080/13032917.2013.841094
145. Cetin, G., Walls, A., 2016, Understanding the customer experiences from the perspective of guests and hotel managers: Empirical findings from luxury hotels in istanbul, Turkey, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 25 (4), 395-424. doi:10.1080/19368623.2015.1034395
146. Cetin, M., 2015, Evaluation of the sustainable tourism potential of a protected area for landscape planning: A case study of the ancient city of pompeipolis in Kastamonu, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 22 (6), 490-495. doi:10.1080/13504509.2015.1081651
147. Cetinel, F., Yolal, M., Emeksiz, M., 2009, Human resources management in small- and medium-sized hotels in Turkey, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 8 (1), 43-63. doi:10.1080/15332840802274437
148. Cetinkaya, A. S., 2011, He impact of employee motivation on emotional commitment: Research undertaken in a five-star hotel, *Journal of Transnational Management*, 16 (3), 149-156. doi:10.1080/15475778.2011.596756
149. Cetinsoz, B. C., Ege, Z., 2013, Impacts of perceived risks on tourists' revisit intentions, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 24 (2), 173-187. doi:10.1080/13032917.2012.743921
150. Ceylan, S., Kirlar, B., Bertan, S., Oter, Z., 2012, Visitor-Local People Communication: An Application in Pamukkale Destination, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 51 (2012), 1100 -1106. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.08.294

151. Cheal, F., Griffin, T., 2013, Pilgrims and patriots: Australian tourist experiences at Gallipoli, *International Journal of Culture, Tourism, and Hospitality Research*, 7 (3), 227-241. doi:10.1108/IJCTHR-05-2012-0040
152. Cichocki N., 2005, Continuity and change in Turkish bathing culture in Istanbul: the life story of the Cemberlitas Hamam, *Turkish Studies*, 6 (1), 93-112, doi:10.1080/1468384042000339348
153. Ciftci, M. E., Sevkli, M., 2015, A new hub and spoke system proposal: A case study for Turkey's aviation industry, *Journal of Air Transport Management*, 47, 190-198. doi:10.1016/j.jairtraman.2015.06.003
154. Cizel, B., Ajanovic, E., Cakar, K., 2016, Prerequisites for effective and sustainable destination governance, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 27 (2), 155-166. doi:10.1080/13032917.2015.1058831
155. Cizel, B., Anafarta, N., Sarvan, F., 2007, An analysis of managerial competency needs in the tourism sector: The case of Turkey. *Tourism Review*, 62 (2), 14-22. doi:10.1108/16605370780000310
156. Claveria, O., Poluzzi, A., 2016, Tourism trends in the world's main destinations before and after the 2008 financial crisis using UNWTO official data, *Data In Brief*, 7, 1063–1069. <http://dx.doi.org/10.1016/j.dib.2016.03.043>
157. Cobanoglu, C., Corbaci, K., Moreo, P. J., Ekinici, Y., 2003, A comparative study of the importance of hotel selection components by Turkish business travelers, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 4 (1), 1-22. doi:10.1300/J149v04n01_01
158. Cohen, E., 2011, The people of tourism cartoons, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (3), 326-349. doi:10.1080/13032917.2011.624845
159. Corapcioglu, G., 2016, Conservation of the traditional water mills in the mediterranean region of Turkey, *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, 6 (3), 287-315. doi:10.1108/JCHMSD-02-2015-0002
160. Correia, A., Kozak, M., 2016, Tourists' shopping experiences at street markets: Cross-country research, *Tourism Management*, 56, 85-95. doi:10.1016/j.tourman.2016.03.026
161. Dalci, I., Kosan, L., 2012, Theory of constraints thinking-process tools facilitate goal achievement for hotel management: A case study of improving customer satisfaction, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 21 (5), 541-568. doi:10.1080/19368623.2012.626751
162. Dalci, I., Tanis, V., Kosan, L., 2010, Customer profitability analysis with time-driven activity-based costing: A case study in a hotel, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 22 (5), 609-637. doi:10.1108/09596111011053774

163. Demir, C., 2003, Impacts of demographic variables on the preference of sport activities carried out by undergraduate students: An implication from Turkey, *Journal of Sport and Tourism*, 8 (4), 302-312. doi:10.1080/1477508032000161591
164. Demir, C., 2004, A profile of Turkish tourism. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 16 (5), 325-328. doi:10.1108/09596110410540311
165. Demir, C., 2004, How do monetary operations impact tourism demand? The case of Turkey, *International Journal Of Tourism Research*, 6, 113-117. doi: 10.1002/jtr.469,
166. Demir, C., 2005, Perceived significance of factors influencing leisure participation by gender: Implications from Turkey, *Leisure/ Loisir*, 29 (1), 121-136. doi:10.1080/14927713.2005.9651326
167. Demir, E., Gozgor, G., 2016, What about relative corruption? The impact of the relative corruption on the inbound tourism to Turkey, *International Journal Of Tourism Research*, 19, 358-366. <https://doi.org/10.1002/jtr.2118>
168. Demir, M., 2011, Effects of organizational justice, trust and commitment on employees' deviant behavior, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (2), 204-221. doi:10.1080/13032917.2011.597934
169. Demir, S. S., Kozak, M., Correia, A., 2014, Modelling consumer behavior: An essay with domestic tourists in Turkey, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 31 (3), 303-312. doi:10.1080/10548408.2014.883349
170. Demir, S., Esbah, H., AKGUN, A. A., 2016, Quantitative SWOT analysis for prioritizing ecotourism-planning decisions in protected areas: Igneada case, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 23 (5), 456-468. doi:10.1080/13504509.2015.1136709
171. Deniz, B., Kilicaslan, C., Kara, B., Goktuğ, T. H., Kutsal, E., 2011, Evaluation of the tourism potential of besparmak mountains in the respect of protection - use balance, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 19, 250-257. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.130
172. Denizci, B., Tasci, A. D. A., 2010, Modeling the commonly-assumed relationship between human capital and brand equity in tourism, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 19 (6), 610-628. doi:10.1080/19368623.2010.493073
173. Desivilya, H., Teitler-Regev, S., Shahrabani, S., 2015, The effects of conflict on risk perception and travelling intention of young tourists, *EuroMed Journal of Business*, 10 (1), 118-130. doi:10.1108/EMJB-08-2014-0025
174. Dieke, P.U.C., Karamustafa, K., 2000, Cooperative marketing in the accommodation subsector Southeastern Mediterranean perspectives, *Thunderbird International Business Review*,

175. Dincer, M.Z., Istanbul-Dincer, F., Ustaoglu, M., 2015, Reel Effective Exchange Rate Volatilities Impact on Tourism Sector in Turkey: An Empirical Analysis of 2003-2014, *Procedia Economics and Finance*, 23, 1000 -1008. doi: 10.1016/S2212-5671 (15) 00352-4
176. Dogan, H., Barutcu, S., Nebioglu, O., Dogan, I., 2012, Perceptions of hotel top managers for opportunities and strategic collaboration with a foreign partner in tourism sector: an applied research in Alanya destination, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58, 1218 -1227. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1104
177. Dogan, M., 2015, Ecomuseum, community museology, local distinctiveness, husamettindere village, bogatepe village, Turkey, *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, 5 (1), 43-60. doi:10.1108/JCHMSD-07-2013-0033
178. Dogru, T., Sirakaya-Turk, E., 2016, Modeling Turkish outbound tourism demand using a dynamic panel data approach, *Tourism and Hospitality Research*, 0 (0), 1-4. doi 10.1177/1467358416663822
179. Dogru, T., Sirakaya-Turk, E., 2016, Stock market valuation of hotel firms' sustainable initiatives, *Journal of Hospitality Financial Management*, 24 (2), 127-132. doi:10.1080/10913211.2016.1236568
180. Donada, C., Nogatchewsky, G., 2009, Emotions in outsourcing. an empirical study in the hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*, 28 (3), 367-373. doi:10.1016/j.ijhm.2008.10.005
181. Donlon, J. G., Donlon, J. H., Agrusa, J., 2010, Cultural tourism, camel wrestling, and the tourism 'bubble' in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 29-39. doi:10.1080/13032917.2010.9687088
182. Dortyol, I.T., Varinli, I., Kitapci, O., 2014, How do international tourists perceive hotel quality?: An exploratory study of service quality in Antalya tourism region, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 22 (5), 693-717. doi: 10.1108/09596111011053819
183. Drakos, K., Kutan, A. M., 2003, Regional effects of terrorism on tourism in three mediterranean countries, *Journal of Conflict Resolution*, 47 (5), 621-641. doi:10.1177/0022002703258198
184. Duman, T., Kozak, M., 2010, The Turkish tourism product: Differentiation and competitiveness, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 89-106. doi:10.1080/13032917.2010.9687092
185. Duman, T., Tanrisevdi, A., 2011, Profiling of english tourists visiting Turkey based on attitudes toward internet use in vacation decision making, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 20 (5), 525-550. doi:10.1080/19368623.2011.536071

186. Duran, E., Hamarat, B., 2014, Festival attendees' motivations: The case of international troia festival, *International Journal of Event and Festival Management*, 5 (2), 146-163. doi:10.1108/IJEFM-07-2012-0020
187. Duran, E., Hamarat, B., Ozkul, E., 2014, A sustainable festival management model: The case of international troia festival. *International Journal of Culture, Tourism, and Hospitality Research*, 8 (2), 173-193. doi:10.1108/IJCTHR-04-2013-0017
188. Durmaz, B., Platt, S., Yigitcanlar, T., 2010, Creativity, culture tourism and place-making: Istanbul and London film industries, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 4 (3), 198-213. doi:10.1108/17506181011067592
189. Dursun, A., Caber, M., 2016, Using data mining techniques for profiling profitable hotel customers: An application of RFM analysis, *Tourism Management Perspectives*, 18, 153-160. doi:10.1016/j.tmp.2016.03.001
190. Duzgunes, E., Demirel, O., 2013, Determining the tourism potential of the altindere valley national park (Trabzon/Turkey) with respect to its conservation value, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 20 (4), 358-368. doi:10.1080/13504509.2013.777861
191. Duzgunes, E., Demirel, O., 2014, Determining the tourism potential of altindere valley national park with respect to its cultural resource values, *International Journal of Biodiversity Science, Ecosystem Services and Management*, 10 (4), 322-333. doi:10.1080/21513732.2014.954143
192. Ecemis Kilic, S., Aydogan, M., 2014, Spatial reflections of population movements in gokceada and sustainable tourism, *European Planning Studies*, 22 (11), 2213-2230. doi:10.1080/09654313.2013.820884
193. Egeli, B., ozturan, M., 2001, A framework for a national tourism information system of Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 12 (2), 125-137, doi:10.1080/13032917.2001.9687003
194. Egresi, I. O., Kara, F., 2018, Residents' attitudes to tourists visiting their mosques: A case study from Istanbul, Turkey, *Journal of Tourism and Cultural Change*, 16 (1), 1-21. doi:10.1080/14766825.2016.1192182
195. Ekinici, M. B., 2014, The cittaslow philosophy in the context of sustainable tourism development; the case of Turkey, *Tourism Management*, 41, 178-189. doi:10.1016/j.tourman.2013.08.013
196. Emeksiz, M., Gursoy, D., Icoz, O., 2006, A yield management model for five-star hotels: Computerized and non-computerized implementation. *International Journal of Hospitality Management*, 25 (4), 536-551. doi:10.1016/j.ijhm.2005.03.003
197. Emir, O., 2016, A study of the relationship between service atmosphere and customer loyalty with specific reference to structural equation modelling,

- Economic Research-Ekonomska Istrazivanja*, 29 (1), 706-720. doi:10.1080/1331677X.2016.1195276
198. Emir, O., Arslanturk, Y., 2015, Perceptions of tourism students on thermal tourism in Afyonkarahisar, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 176, 565-570. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.01.511.
 199. Emir, O., Saracli, S., 2011, Determinants of customer satisfaction with thermal hotels. *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (1), 56-68. doi:10.1080/13032917.2011.556221
 200. Erdogan, H., Arslan, H., 2007, Colonization of legionella species in hotel water systems in Turkey. *Journal of Travel Medicine*, 14 (6), 369-373. doi:10.1111/j.1708-8305.2007.00146.x
 201. Eren, D., Burke, R. J., Astakhova, M., Koyuncu, M., Kaygisiz, N. C., 2014, Service rewards and prosocial service behaviours among employees in four and five star hotels in Cappadocia, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 25 (3), 341-351. doi:10.1080/13032917.2013.875047
 202. Eren, T. G., Gunay, A. S., 2015, Analyzing the transfer of immovable property rights for urban resilience: An alternative land management model for the Karaburun-Cesme-Seferihisar peninsula, *Ocean and Coastal Management*, 118, 139-157. doi:10.1016/j.ocecoaman.2015.07.029
 203. Erkip, F., 2009, Leisure in the Turkish context: A preliminary account, *World Leisure Journal*, 51 (4), 275-281. doi:10.1080/04419057.2009.9674607
 204. Erkus-Ozturk, H. E., Terhorst, P., 2012, Variety of urban tourism development trajectories: Antalya, Amsterdam and Liverpool compared, *European Planning Studies*, 20 (4), 665-683. doi:10.1080/09654313.2012.665037
 205. Erkus-Ozturk, H., 2010, Planning of tourism development: The case of Antalya, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 107-122. doi:10.1080/13032917.2010.9687093
 206. Erkus-Ozturk, H., 2010, The significance of networking and company size in the level of creativeness of tourism companies: Antalya case, *European Planning Studies*, 18 (8), 1247-1266. doi:10.1080/09654311003791283
 207. Erkus-Ozturk, H., 2011, Emerging importance of institutional capacity for the growth of tourism clusters: The case of Antalya. *European Planning Studies*, 19 (10), 1735-1753. doi:10.1080/09654313.2011.614384
 208. Erkus-Ozturk, H., 2011, Modes of tourism governance: A comparison of Amsterdam and Antalya, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (3), 307-325. doi:10.1080/13032917.2011.614354
 209. Erkus-Ozturk, H., 2016., Unrelated variety, urban milieu and tourism-company differentiation, *Tourism Geographies*, 18 (4), 422-444. doi:10.1080/14616688.2016.1200129

210. Erkus-Ozturk, H., Terhorst, P., 2010, Variety of modes of governance of a global value chain: The case of tourism from holland to Turkey, *Tourism Geographies*, 12 (2), 217-245. doi:10.1080/14616681003725193
211. Erkus-Ozturk, H., Terhorst, P., 2012, Two micro-models of tourism capitalism and the (re) scaling of state-business relations, *Tourism Geographies*, 14 (3), 494-523. doi:10.1080/14616688.2011.610815
212. Erkus-ozturk, H., Terhorst, P., 2018, Economic diversification of a single-asset tourism city: Evidence from Antalya, *Current Issues in Tourism*, 21 (4), 422-439. doi:10.1080/13683500.2015.1091806
213. Erkutlu, H., 2008, The impact of transformational leadership on organizational and leadership effectiveness: The Turkish case, *Journal of Management Development*, 27 (7), 708-726. doi:10.1108/02621710810883616
214. Erkutlu, H., Chafra, J., 2016, Benevolent leadership and psychological well-being: The moderating effects of psychological safety and psychological contract breach, *Leadership and Organization Development Journal*, 37 (3), 369-386. doi:10.1108/LODJ-07-2014-0129
215. Erkutlu, H., Chafra, J., 2016, Impact of behavioral integrity on organizational identification: The moderating roles of power distance and organizational politics, *Management Research Review*, 39 (6), 672-691. doi:10.1108/MRR-01-2015-0011
216. Ersoy, G.K., Uca-Ozer, S., Tuzunkan, D., 2012, GAY MEN AND TOURISM: gay men's tourism perspectives and expectations, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 41, 394 -401. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.04.046
217. Ertugrul, H. M., Mangir, F., 2015, The tourism-led growth hypothesis: Empirical evidence from Turkey *Current Issues in Tourism*, 18 (7) doi:10.1080/13683500.2014.885305
218. Ertuna, C., Ilhan Ertuna, Z., 2009, The sensitivity of German and British tourists to news shocks, *Tourism Review*, 64 (3), 19-27. doi:10.1108/16605370910988809
219. Eryiğit, M., Kotil, E., Eryiğit, R., 2010, Factors affecting international tourism flows to Turkey: A gravity model approach, *Tourism Economics*, 16 (3), 585-595. doi:10.5367/000000010792278374
220. Esen, S., Uyar, H., 2012, Examining the competitive structure of Turkish tourism Industry in comparison with diamond model, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 62, 620 -627. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.104
221. Evren, S., Kozak, N., 2014, Bibliometric analysis of tourism and hospitality related articles published in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 25 (1), 61-80. doi:10.1080/13032917.2013.824906

222. Feridun, M., 2011, Impact of terrorism on tourism in Turkey: Empirical evidence from Turkey, *Applied Economics*, 43 (24), 3349-3354. doi:10.1080/00036841003636268
223. Gemici, E., Alpan, L., 2015, An Application of Disruptive Innovation Theory to, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 207 (2015), 797-806. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.10.169
224. Gezici, F., 2006, Components of sustainability: Two cases from Turkey, *Annals of Tourism Research*, 33 (2), 442-455. doi:10.1016/j.annals.2005.11.002
225. Gezici, F., Er, S., 2014, What has been left after hosting the formula 1 grand prix in istanbul?, *Cities*, 41 (PA), 44-53. doi:10.1016/j.Cities.2014.05.004
226. Gezici, F., Kerimoglu, E., 2010, Culture, tourism and regeneration process in Istanbul, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 4 (3), 252-265. doi:10.1108/17506181011067637
227. Giritlioglu, I., Jones, E., Avcikurt, C., 2014, Measuring food and beverage service quality in spa hotels: A case study in Balikesir, Turkey. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 26 (2), 183-204. doi:10.1108/IJCHM-03-2012-0049
228. Giritlioglu, I., Koroglu, O., Avcikurt, C., Koroglu, A., 2014, An investigation of the publication of books about tourism education in Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, 2044-2048. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.01.517.
229. Gocen, S., Albeni, M., Yirik, S., Yildiz, H., Akdere, M., 2017, Competition, market structure and market power within the hotel-supplier sector in Antalya, Turkey: The case for technology integration, *Tourism Economics*, 23 (3), 647-668. doi:10.5367/te.2015.0538
230. Gokovali, U., 2010, Contribution of tourism to economic growth in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 139-153. doi:10.1080/13032917.2010.9687095
231. Gokovali, U., Bahar, O., 2006, Contribution of tourism to economic growth: A panel data approach, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 17 (2), 155-167. doi:10.1080/13032917.2006.9687184
232. Gonenc Guler, E., Yukselen, C., 2010, Hotel employees' beliefs on unethical behavior, *Social Responsibility Journal*, 6 (2), 252-267. doi:10.1108/17471111011051757
233. Goymen, K., 2000, Tourism and governance in Turkey, *Annals of Tourism Research*, 27 (4), 1025-1048. doi:10.1016/S0160-7383 (99) 00127-9
234. Guchait, P., Pasamehmetoglu, A., Dawson, M., 2014, Perceived supervisor and co-worker support for error management: Impact on perceived psychological safety and service recovery performance, *International Journal of*

- Hospitality Management*, 41 (2014), 28-37.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.ijhm.2014.04.009>
235. Guchait, P., Pasamehmetoglu, A., Lanza-Abbott, J. A., 2015, The importance of error management culture in organizations: The impact on employee helping behaviors during service failures and recoveries in restaurants, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 14 (1), 45-67. doi:10.1080/15332845.2014.904175
 236. Guchait, P., Simons, T., Pasamehmetoglu, A., 2015, Error recovery performance: The impact of leader behavioral integrity and job satisfaction, *Cornell Hospitality Quarterly*, 57 (2), 150-161. doi:10.1177/1938965515613858
 237. Guclu, Y., 2011, The determination of sea tourism season with respect to climatical conditions on the black sea region of Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 258-269. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.131
 238. Gul, A., Akbay, C., Ozcicek, C., Ozel, R., Akbay, A. O., 2007, Expenditure pattern for food away from home consumption in Turkey, *Journal of International Food and Agribusiness Marketing*, 19 (4), 31-43. doi:10.1300/J047v19n04
 239. Gul, H., 2015, Effects of foreign demand increase in the tourism industry: A CGE approach to Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (4), 598-611. doi:10.1080/13032917.2015.1044016
 240. Gul, H., Calatay, S., 2015, Impact analysis of demand-driven shocks in Turkey's tourism industry within the framework of the social accounting matrix, *Tourism Economics*, 21 (1), 38-48. doi:10.5367/te.2014.0435
 241. Gulbahar, M.O., Yildirim, F., 2015, Marketing efforts related to social media channels and mobile application usage in tourism: Case study in Istanbul, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 195, 453 -462. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.489
 242. Gulcan, Y., Kustepeli, Y., Akugungor, S., 2009, Public policies and development of the tourism industry in the aegean region, *European Planning Studies*, 17 (10), 1509-1523. doi:10.1080/09654310903141722
 243. Guler, K., 2015, An exhibition design checklist for visitor circulation, *Museum Management and Curatorship*, 30 (1), 63-74. doi:10.1080/09647775.2015.1008392
 244. Guler-Biyikli, S., Aslan, C. C., 2014, A review of cultural heritage education in Turkish schools (1962-2011), *Public Archaeology*, 12 (4), 255-270. doi:10.1179/1465518714Z.000000000047
 245. Gunduz, L., Hatemi-J, A., 2005, Is the tourism-led growth hypothesis valid for Turkey?, *Applied Economics Letters*, 12 (8), 499-504. doi:10.1080/13504850500109865

246. Gungor, S., Bozyigit, R., 2011, Tourism potential of Gazipasa (Antalya - Turkey), *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 19 (2011), 231–239. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.128
247. Gunlu, E., Aksarayli, M., Sahin-Percin, N., 2009, Job satisfaction and organizational commitment of hotel managers in Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 22 (5), 693-717. doi: 10.1108/09596111011053819
248. Gurbuz, B., Henderson, K. A., 2014, Leisure activity preferences and constraints: Perspectives from Turkey. *World Leisure Journal*, 56 (4), 300-316. doi:10.1080/16078055.2014.958195
249. Gurcaylilar-Yenidogan, T., Yenidogan, A., Windsperger, J., 2011, Antecedents of contractual completeness: The case of tour operator-hotel allotment contracts. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 24 1036-1048. doi:10.1016/j.sbspro.2011.09.100
250. Gurel, E., Altinay, L., Daniele, R., 2010, Tourism students' entrepreneurial intentions. *Annals of Tourism Research*, 37 (3), 646-669. doi:10.1016/j.annals.2009.12.003
251. Guzel, F.O., The dimensions of tour experience, emotional arousal, and post-experience behaviors: a research on Pamukkale in Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 150, 521-530.
252. Hacıoglu, N., Avcikurt, C., Ilban, M. O., Sapar, V., 2005, Leisure preferences of residents in nevsehir, a historical city in central Turkey, *World Leisure Journal*, 47 (3), 17-27. doi:10.1080/04419057.2005.9674402
253. Hadjikakou, M., Chenoweth, J., Miller, G., 2013, Estimating the direct and indirect water use of tourism in the eastern mediterranean, *Journal of Environmental Management*, 114, 548-556. doi:10.1016/j.jenvman.2012.11.002
254. Halicioglu, F., 2010, An econometric analysis of the aggregate outbound tourism demand of Turkey, *Tourism Economics*, 16 (1), 83-97. doi:10.5367/000000010790872196
255. Hall, J., Basarin, V. J., Lockstone-Binney, L., 2010, An empirical analysis of attendance at a commemorative event: Anzac day at Gallipoli, *International Journal of Hospitality Management*, 29 (2), 245-253. doi:10.1016/j.ijhm.2009.10.012
256. Hamid-Turksoy, N., Kuipers, G., Van Zoonen, L., 2014, “Try A taste of Turkey”: An analysis of Turkey's representation in british newspapers' travel sections, *Journalism Studies*, 15 (6), 743-758. doi:10.1080/1461670X.2013.857479
257. Hamid-Turksoy, N., Van Zoonen, L., Kuipers, G., 2014, I dumped my husband for a Turkish toyboy, *Feminist Media Studies*, 14 (5), 806-821. doi:10.1080/14680777.2013.792855

258. Hancer, M., Bulent Ozturk, A., Ayyildiz, T., 2009, Middle-level hotel managers' corporate entrepreneurial behavior and risk-taking propensities: A case of Didim, Turkey, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 18 (5), 523-537. doi:10.1080/19368620902950113
259. Hatipoglu, B., 2015, "Cittaslow": Quality of life and visitor experiences, *Tourism Planning and Development*, 12 (1), 20-36. doi:10.1080/21568316.2014.960601
260. Hatipoglu, B., Alvarez, M. D., Ertuna, B., 2016, Barriers to stakeholder involvement in the planning of sustainable tourism: The case of the thrace region in Turkey, *Journal of Cleaner Production*, 111, 306-317. doi:10.1016/j.jclepro.2014.11.059
261. Hepcan, S., Kaplan, A., Ozkan, B., Kucukerbass, E. V., Yigit, E. M., Turel, H. S., 2006, Public space networks as a guide to sustainable urban development and social life: A case study of Mugla, Turkey, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 13 (5), 375-389. doi:10.1080/13504500609469687
262. Hepsag, A., 2016, Testing convergence of tourism markets: Evidence from seasonal unit roots test, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 27 (2), 177-188. doi:10.1080/13032917.2015.1075892
263. Hiziroglu, M., Hiziroglu, A., Kokcam, A. H., 2012, Competitiveness in services: Turkey versus european union, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 62 436 – 44040. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.071
264. Hiziroglu, M., Hiziroglu, A., Kokcam, A. H., 2013, An investigation on competitiveness in services: Turkey versus european union, *Journal of Economic Studies*, 40 (6), 775-793. doi:10.1108/JES-10-2011-0128
265. Hofherr, J., Natale, F., Trujillo, P., 2015, Is lack of space a limiting factor for the development of aquaculture in EU coastal areas?, *Ocean Coastal Management*, 116, 27-36. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ocecoaman.2015.06.010>
266. Husein, J., Kara, S. M., 2011, Re-examining the tourism-led growth hypothesis for Turkey, *Tourism Economics*, 17 (4), 917-924. doi:10.5367/te.2011.0069
267. Hyde, K. F., Harman, S., 2011, Motives for a secular pilgrimage to the Gallipoli battlefields, *Tourism Management*, 32 (6), 1343-1351. doi:10.1016/j.tourman.2011.01.008
268. Ibret, B. U., Aydinolu, D., Bastemur, C., 2013, A geographic study on the effects of coastal tourism on sustainable development: Coastal tourism in Cide, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 20 (2), 134-141. doi:10.1080/13504509.2012.743195

269. Ilgaz-Sumer, S., Sumer, E., Atasever, H., 2015, Promoting development through a geographic information system-based Lodging Property Query System (LPQS) for Antalya, Turkey, *Information Development*, 32 (4) 1055–1067. doi: 10.1177/0266666915587033
270. Ilgaz-Yildirim, B., Gulmez, M., Yildirim, F., 2016, The Relationship between the five-factor personality traits of workers and their job satisfaction: s study on five star hotels in Alanya, *Procedia Economics and Finance*, 39 (2016), 284 -291. doi: 10.1016/S2212-5671 (16) 30325-2
271. Imamoğlu, C., Yilmazsoy, A. C., 2009, Gender and locality-related differences in circulation behavior in a museum setting, *Museum Management and Curatorship*, 24 (2), 123-138. doi:10.1080/09647770902857539
272. Isin-Dener, H., 1997, *Anatolia: The Evolution of the Journal and a Title Bibliography in English*, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 8 (3), 81-104, doi:10.1080/13032917.1997.9687122
273. Istanbulu-Dincer, F., Dincer, M.Z., Yilmaz, S., 2015, The economic contribution of turkish tourism entrepreneurship on the development of tourism movements in Islamic countries, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 195, 413-422. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.483
274. Jacobsen, J. K. S., 2000, Anti-tourist attitudes: Mediterranean charter tourism, *Annals of Tourism Research*, 27 (2), 284-300. doi:10.1016/S0160-7383 (99) 00069-9
275. Kandir, S. Y., Karadeniz, E., Erismis, A., 2015, The exchange rate risk of Turkish tourism firms, *Journal of Hospitality Financial Management*, 23 (1), 63-71. doi:10.1080/10913211.2015.1038169
276. Kara, D., 2012, Gender differences of middle-level hotel managers self-evaluation ratings in Turkey, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 11 (1), 1-15. doi:10.1080/15332845.2012.621051
277. Kara, D., 2012, Organisational commitment with respect to gender variable in hospitality: A Turkish case study, *Current Issues in Tourism*, 15 (3), 197-209. doi:10.1080/13683500.2011.586681
278. Kara, D., Kim, H. L., Uysal, M., 2015, The effect of manager mobbing behaviour on female employees' quality of life, *Current Issues in Tourism*, doi:10.1080/13683500.2015.1078298
279. Kara, D., Uysal, M., Magnini, V. P., 2012, Gender differences on job satisfaction of the five-star hotel employees: The case of the Turkish hotel industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 24 (7), 1047-1065. doi:10.1108/09596111211258919
280. Kara, D., Uysal, M., Sirgy, M. J., Lee, G., 2013, The effects of leadership style on employee well-being in hospitality, *International Journal of Hospitality Management*, 34 (1), 9-18. doi:10.1016/j.ijhm.2013.02.001

281. Kara, S., Ethem Karadirek, I., Muhammetoglu, A., Muhammetoglu, H., 2016, Hydraulic modeling of a water distribution network in a tourism area with highly varying characteristics, *Procedia Engineering*, (162), 521-529. doi:10.1016/j.proeng.2016.11.096
282. Karabati, S., Dogan, E., Pinar, M., Celik, L. M., 2009, Socio-economic effects of agri-tourism on local communities in Turkey: The case of Aglasun, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 10 (2), 129-142. doi:10.1080/15256480902851032
283. Karadag, E., Dumanoglu, S., 2009, The productivity and competency of information technology in upscale hotels: The perception of hotel managers in Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 21 (4), 479-490. doi:10.1108/09596110910955712
284. Karadeniz, E., Kandir, S. Y., Balcilar, M., Onal, Y. B., 2009, Determinants of capital structure: Evidence from Turkish lodging companies, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 21 (5), 594-609. doi:10.1108/09596110910967827
285. Karaman, A. S., 2016, The pernicious impact of visa restrictions on inbound tourism: The case of Turkey, *Turkish Studies*, 17 (3), 502-524. doi:10.1080/14683849.2016.1170602
286. Karamustafa, K., 2000, Marketing-channel relationships: Turkey's resort purveyors' interactions with international tour operators, *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, 41 (4), 21-31. doi:10.1177/001088040004100411
287. Karamustafa, K., Fuchs, G., Reichel, A., 2013, Risk perceptions of a mixed-image destination: The case of Turkey's first-time versus repeat leisure visitors, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 22 (3), 243-268. doi:10.1080/19368623.2011.641709
288. Karamustafa, K., Ulama, S., 2010, Measuring the seasonality in tourism with the comparison of different methods, *EuroMed Journal of Business*, 5 (2), 191-214. doi:10.1108/14502191011065509
289. Karatepe, O. M., 2016, The effect of psychological climate on job outcomes: Evidence from the airline industry, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 33 (8), 1162-1180. doi:10.1080/10548408.2015.1094002
290. Karatepe, O. M., Avci, T., Tekinkus, M., 2005, Measuring marketing culture: A study of frontline employees in Turkish hotels, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 18 (1), 33-47. doi:10.1300/J073v18n01_04
291. Karatepe, O. M., Demir, E., 2014, Linking core self-evaluations and work engagement to work-family facilitation: A study in the hotel industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 26 (2), 307-323. doi:10.1108/IJCHM-01-2013-0008

292. Karatepe, O. M., Uludag, O., 2008, Supervisor support, work-family conflict, and satisfaction outcomes: An empirical study in the hotel industry, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 7 (2), 115-134. doi:10.1080/15332840802156824
293. Karatepe, O. M., Yavas, U., Babakus, E., 2007, The effects of customer orientation and job resources on frontline employees' job outcomes, *Services Marketing Quarterly*, 29 (1), 61-79. doi:10.1300/J396v29n01_04
294. Karatepe, O.M., 2011, Do job resources moderate the effect of emotional dissonance on burnout?: A study in the city of Ankara, Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 23 (1), 44-65, doi: 10.1108/095961111111101661
295. Karatepe, O.M., Babakus, E., Yavas, U., 2012, Affectivity and organizational politics as antecedents of burnout among frontline hotel employees, *International Journal of Hospitality Management*, 31, 66-75. doi:10.1016/j.ijhm.2011.04.003
296. Kartal, B., Tepeci, M., Atli, H., 2015, Examining the religious tourism potential of manisa, Turkey with a marketing perspective, *Tourism Review*, 70 (3), 214-231. doi:10.1108/TR-09-2013-0048
297. Kasimoglu, M., Hamarat, B., 2003, Niche overlap - competition and homogeneity in the organizational clusters of hotel population, *Management Research News*, 26 (8), 60-77. doi:10.1108/01409170310783664
298. Katircioglu, S. T., 2009, Revisiting the tourism-led-growth hypothesis for Turkey using the bounds test and johansen approach for cointegration, *Tourism Management*, 30 (1), 17-20. doi:10.1016/j.tourman.2008.04.004
299. Katircioglu, S. T., 2014, International tourism, energy consumption, and environmental pollution: The case of Turkey, *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 36, 180-187. doi:10.1016/j.rser.2014.04.058
300. Kaya, E., Azaltun, M., 2012, Role of information systems in supply chain management and its application on five-star hotels in Istanbul, *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 3 (2), 138-146. doi:10.1108/17579881211248808
301. Kaya, H., Kurt, H., 2011, Contribution of concrete cultural constituents to the tourism potential of safranbolu. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 225-230. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.127
302. Kaya, I., Bezirgan, M., Alamur, B., 2015, Minimum Turnover Analysis in Turkish Tourism Sector, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 207, 404 -413. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.10.110
303. Kayar, C. H., Kozak, N., 2010, Measuring destination competitiveness: An application of the travel and tourism competitiveness index (2007), *Journal*

- of Hospitality Marketing and Management*, 19 (3), 203-216. doi:10.1080/19368621003591319
304. Kazan, H., Haykir-Hobikoglu, E., Karademir, H., Dalyanci, L., Turguter, Y., 2015, Economic development of ski industry in experimental innovation: Example of Palandoken Turkey and Alps Switzerland, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 195, 487-492. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.245
 305. Kelkit, A., Ozel, A. E., Demirel, O., 2005, A study of the kazdagi (mt. ida) national park: An ecological approach to the management of tourism, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 12 (2), 141-148. doi:10.1080/13504500509469625
 306. Keskinok, H. C., 2012, Tourism development and planning: The case of kalkan, Antalya, Turkey, *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 4 (3), 353-374. doi:10.1080/19407963.2012.726106
 307. Kincaid, C., Baloglu, S., Mao, Z., Busser, J., 2010, What really brings them back?: The impact of tangible quality on affect and intention for casual dining restaurant patrons, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 22 (2), 209-220. doi:10.1108/09596111011018197
 308. Kirca, A. H., 2005, The impact of mode of operation on sales performance in international services, *Journal of Services Marketing*, 19 (1), 39-46. doi:10.1108/08876040510579389
 309. Kleinrichert, D., Ergul, M., Johnson, C., Uydaci, M., 2012, Boutique hotels: Technology, social media and green practice, *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 3 (3), 211-225. doi:10.1108/17579881211264495
 310. Koc, E., 2002, The impact of gender in marketing communications: The role of cognitive and affective cues, *Journal of Marketing Communications*, 8 (4), 257-275. doi:10.1080/13527260210145993
 311. Koc, E., 2004, The role of family members in the family holiday purchase decision-making process, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 5 (2), 85-102. doi:10.1300/J149v05n02_05
 312. Koc, E., 2005, New product development in the Turkish tourism market: The case of football tourism, *Journal of Sport and Tourism*, 10 (3), 165-173. doi:10.1080/14775080500422411
 313. Koc, E., 2006, *Total Quality Management and Business Excellence* in services: The implications of all-inclusive pricing system on internal and external customer satisfaction in the Turkish tourism market, *Total Quality Management and Business Excellence*, 17 (7), 857-877. doi:10.1080/14783360600595252
 314. Koc, E., 2013, Power distance and its implications for upward communication and empowerment: Crisis management and recovery in hospitality

- services, *International Journal of Human Resource Management*, 24 (19), 3681-3696. doi:10.1080/09585192.2013.778319
315. Koc, E., Altinay, G., 2007, An analysis of seasonality in monthly per person tourist spending in Turkish inbound tourism from a market segmentation perspective, *Tourism Management*, 28 (1), 227-237. doi:10.1016/j.tourman.2006.01.003
 316. Koc, E., Yumusak, S., Ulukoy, M., Kilic, R., Toptas, A., 2014, Are internship programs encouraging or discouraging? - A viewpoint of tourism and hospitality students in Turkey, *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 15, 135-142. doi:10.1016/j.jhlste.2014.10.001
 317. Koksall, C.D., Aksu, A. A., 2007, Efficiency evaluation of A-group travel agencies with data envelopment analysis (DEA) : A case study in the Antalya region, Turkey, *Tourism Management*, 28, 830-834. doi:10.1016/j.tourman.2006.05.013
 318. Koku, P. S., Savas, S., 2016, Restaurant tipping and customers' susceptibility to emotional contagion, *Journal of Services Marketing*, 30 (7), 762-772. doi:10.1108/JSM-03-2016-0103
 319. Koroglu, O., Gezen, T., 2014, An Investigation to Determine the Work Values of Tourism Students, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 131, 253-257. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.04.113
 320. Korzay, M., Alvarez, M.D., 2005, Satisfaction and dissatisfaction of Japanese tourists in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 16 (2), 176-193, doi:10.1080/13032917.2005.9687176
 321. Koseoglu, M. A., Sehitoglu, Y., Craft, J., 2015, Academic foundations of hospitality management research with an emerging country focus: A citation and co-citation analysis, *International Journal of Hospitality Management*, 45, 130-144. doi:10.1016/j.ijhm.2014.12.004
 322. Koseoglu, M. A., Sehitoglu, Y., Parnell, J. A., 2015, A bibliometric analysis of scholarly work in leading tourism and hospitality journals: The case of Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (3), 359-371. doi:10.1080/13032917.2014.963631
 323. Koseoglu, M. A., Topaloglu, C., Parnell, J. A., Lester, D. L., 2013, Linkages among business strategy, uncertainty and performance in the hospitality industry: Evidence from an emerging economy, " (1), 81-91. doi:10.1016/j.ijhm.2013.03.001
 324. Koseoglu, M.A., Parnell, J.A., Doyle, J.D., 2015, Market orientation, strategy and revenue growth in the turkish hotel industry, " 32 (8), 1099-1116. DOI: 10.1080/10548408.2014.960057
 325. Koyuncu, M., Burke, R. J., Astakhova, M., Eren, D., Cetin, H., 2014, Servant leadership and perceptions of service quality provided by front-line service

- workers in hotels in TURKEY achieving competitive advantage, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 26 (7), 1083-1099. doi:10.1108/IJCHM-06-2013-0238
326. Koyuncu, M., Burke, R. J., Fiksenbaum, L., Demirer, H., 2008, Predictors of commitment to careers in the tourism industry, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 19 (2), 225-236. doi:10.1080/13032917.2008.9687070
 327. Koyuncu, M., Burke, R. J., Fiksenbaum, L., Tekin, Y., 2013, Antecedents and consequences of employee voice behaviour among front-line employees in Turkish hotels, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 24 (3), 427-437. doi:10.1080/13032917.2013.804425
 328. Kozak, M., 2001, Comparative assessment of tourist satisfaction with destinations across two nationalities, *Tourism Management*, 22 (4), 391-401. doi:10.1016/S0261-5177 (00) 00064-9
 329. Kozak, M., 2001, Repeater's behavior at two distinct destinations, *Annals of Tourism Research*, 28 (3), 784-807. doi:10.1016/S0160-7383 (00) 00078-5
 330. Kozak, M., 2002, Comparative analysis of tourist motivations by nationality and destinations, *Tourism Management*, 23 (3), 221-232. doi:10.1016/S0261-5177 (01) 00090-5
 331. Kozak, M., 2002, Destination benchmarking, *Annals of Tourism Research*, 29 (2), 497-519. doi:10.1016/S0160-7383 (01) 00072-X
 332. Kozak, M., 2002, Measuring comparative destination performance: A study in Spain and Turkey, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 13 (3), 83-110. doi:10.1080/10548400209511569
 333. Kozak, M., 2004, The practice of destination-based total quality management, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 15 (2), 125-136. doi:10.1080/13032917.2004.9687151
 334. Kozak, M., 2006, A content analysis of repeaters' self-perceptions of tourist destinations, *Tourism Review*, 61 (1), 21-25. doi:10.1108/eb058467
 335. Kozak, M., 2007, Tourist harassment. A marketing perspective, *Annals of Tourism Research*, 34 (2), 384-399. doi:10.1016/j.annals.2006.10.003
 336. Kozak, M., 2010, Holiday taking decisions - the role of spouses, *Tourism Management*, 31 (4), 489-494. doi:10.1016/j.tourman.2010.01.014
 337. Kozak, M., 2016, Bargaining behavior and the shopping experiences of British tourists on vacation, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 33 (3), 313-325. doi:10.1080/10548408.2015.1051199
 338. Kozak, M., Baloglu, S., Bahar, O., 2010, Measuring destination competitiveness: Multiple destinations versus multiple nationalities, *Journal of Hospitality*

- Marketing and Management*, 19 (1), 56-71.
doi:10.1080/19368620903327733
339. Kozak, M., Bigné, E., Andreu, L., 2004, Limitations of cross-cultural customer satisfaction research and recommending alternative methods, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 4 (3-4), 37-59. doi:10.1300/J162v04n03_04
 340. Kozak, M., Bigné, E., Andreu, L., 2005, Web-based national tourism promotion in the mediterranean area, *Tourism Review*, 60 (1), 6-11. doi:10.1108/eb058447
 341. Kozak, M., Duman, T., 2012, Family members and vacation satisfaction: Proposal of a conceptual framework, *International Journal Of Tourism Research*, 14 (2), 192-204. doi:10.1002/jtr.847
 342. Kozak, M., Huan, T.C, Beaman, J., 2002, A systematic approach to non-repeat and repeat travel:With measurement and destination loyalty concept implications, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 12 (4), 19-38. doi:10.1300/J073v12n04_02
 343. Kozak, M., Karadag, L., 2012, Who influences aspects of family decision making?, *International Journal of Culturee, Tourism and Hospitality Research*, 6 (1), 8-20. doi: 10.1108/17506181211206216
 344. Kozak, M., Kozak, M., 2016, Institutionalisation of tourism research and education: From the early 1900s to 2000s, *Journal of Tourism History*, 8 (3), 275-299, DOI: 10.1080/1755182X.2017.1284274
 345. Kozak, M., Martin, D., 2012, Tourism life cycle and sustainability analysis: Profit-focused strategies for mature destinations, *Tourism Management*, 33 (1), 188-194. doi:10.1016/j.tourman.2011.03.001
 346. Kozak, M., Nield, K., 2001, An overview of benchmarking literature, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 2 (3-4), 7-23. doi:10.1300/J162v02n03_02
 347. Kozak, M., Rimmington, M., 1999, Measuring tourist destination competitiveness: Conceptual considerations and empirical findings, *International Journal of Hospitality Management*, 18 (3), 273-283.
 348. Kozak, M., Tasci, A.D.A., 2005, Perceptions of Foreign Tourists by Local Service Providers: The Case of Fethiye, Turkey, *International Journal Of Tourism Research*, 7, 261-277. doi:10.1002/jtr.534
 349. Kozak, N., 2006, The expectations of exhibitors in tourism, hospitality, and the travel industry: A case study on east mediterranean tourism and travel exhibition, *Journal of Convention and Event Tourism*, 7 (3-4), 99-116. doi:10.1300/J452v07n03_06

350. Kozak, N., 2007, External information search behavior of visitors to Turkey, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 8 (3), 17-33. doi:10.1300/J149v08n03_02
351. Kozak, N., 2007, Transformation of tourism distribution channels: Implications of e-commerce for Turkish travel agencies, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 15 (2), 95-119. doi:10.1300/J150v15n02_06
352. Kozak, N., Kozak, M., 2008, Information sources available to visitors: A segmentation analysis, *Tourism Review*, 63 (4), 4-12. doi:10.1108/16605370810912173
353. Kozak, N., Kozak, M., Uysal, M., 2007, Rankings of tourism and hospitality departments: A case of Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 18 (2), 299-318. doi:10.1080/13032917.2007.9687207
354. Kozak, N., Uysal, M., Birkan, I., 2008, An analysis of Cities based on tourism supply and climatic conditions in Turkey, *Tourism Geographies*, 10 (1), 81-97. doi:10.1080/14616680701825230
355. Krawietz, B., 2012, The sportification and heritagisation of traditional Turkish oil wrestling, *International Journal of the History of Sport*, 29 (15), 2145-2161. doi:10.1080/09523367.2012.721597
356. Kucukergin, K. G., Dedeoğlu, B. B., 2014, The importance of employee hospitability and perceived price in the hotel industry. *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 25 (2), 254-267. doi:10.1080/13032917.2013.871569
357. Kuruuzum, A., Anafarta, N., Irmak, S., 2008, Predictors of burnout among middle managers in the Turkish hospitality industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 20 (2), 186-198. doi:10.1108/09596110810852168
358. Kuruuzum, A., Cetin, E. I., Irmak, S., 2009, Path analysis of organizational commitment, job involvement and job satisfaction in Turkish hospitality industry, *Tourism Review*, 64 (1), 4-16. doi:10.1108/16605370910948821
359. Kusluvan, S., Karamustafa, K., 2001, Multinational hotel development in developing countries an explatory analysis of critical policy issues, *International Journal Of Tourism Research*, 3, 179-197. doi:10.1002/jtr.293
360. Kusluvan, S., Kusluvan, Z., 2000, Perceptions and attitudes of undergraduate tourism students towards working in the tourism industry in Turkey, *Tourism Management*, 21 (3), 251-269. doi:10.1016/S0261-5177(99) 00057-6
361. Kusluvan, S., Kusluvan, Z., Ilhan, I., Buyruk, L., 2010, The Human Dimenstion A Review of Human Resources Management Issues in the Tourism and hospitality industry, *Cornell Hospitality Quarterly*, 51 (2), 171-214. doi: 10.1177/1938965510362871

362. Kuvan, Y., 2005, The use of forests for the purpose of tourism: The case of belek tourism center in Turkey, *Journal of Environmental Management*, 75 (3), 263-274. doi:10.1016/j.jenvman.2005.01.003
363. Kuvan, Y., 2010, Mass tourism development and deforestation in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 155-168. doi:10.1080/13032917.2010.9687096
364. Kuvan, Y., Akan, P., 2005, Residents' attitudes toward general and forest-related impacts of tourism: The case of belek, Antalya, *Tourism Management*, 26 (5), 691-706. doi:10.1016/j.tourman.2004.02.019
365. Kuvan, Y., Akan, P., 2012, Conflict and agreement in stakeholder attitudes: Residents' and hotel managers' views of tourism impacts and forest-related tourism development, *Journal of Sustainable Tourism*, 20 (4), 571-584. doi:10.1080/09669582.2011.617824
366. Madanoglu, M., Okumus, F., Avci, U., 2014, Building a case against strategic equifinality: Hybrid ideal type service organizations in a developing country, *Management Decision*, 52 (6), 1174-1193. doi:10.1108/MD-03-2013-0131
367. Madanoglu, M., Olsen, M. D., Kwansa, F. A., 2007, The impact of terrorist bombings on the market values of hospitality and tourism enterprises: Global evidence from Turkey, Spain, and Indonesia, *Journal of Hospitality Financial Management*, 15 (2), 49-60. doi:10.1080/10913211.2007.10653842
368. Malkoc, E., Kilicaslan, C., Ozkan, M.B., 2009, Visual Landscape Analysis of urban open spaces a case study of the coastline of gocek settlement, *Indoor Built Environment*, 19 (5), 520-537. doi: 10.1177/1420326X10367315
369. Martin, W. H., Mason, S., 2003, Leisure in three middle eastern countries, *World Leisure Journal*, 45 (1), 35-44. doi:10.1080/04419057.2003.9674303
370. Martínez, S. C., Alvarez, M. D., 2010, Country versus destination image in a developing country, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 27 (7), 748-764. doi:10.1080/10548408.2010.519680
371. McCuddy, M. K., Pinara, M., Kozak, M., Birkan, I., 2011, Gender vis-à-vis perceptions of fundamental moral orientations and outcome preferences, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (1), 16-34. doi:10.1080/13032917.2011.556214
372. McElroy, J. L., Tarlow, P., Carlisle, K., 2007, Tourist harassment: Review of the literature and destination responses, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 1 (4), 305-314. doi:10.1108/17506180710824190
373. McKay, J., 2013, 'We didn't want to do a haka': Performing New Zealand nationhood in Turkey, *Journal of Sport and Tourism*, 18 (2), 117-135. doi:10.1080/14775085.2013.846229

374. McKenna, J., Williams, A. T., Cooper, J. A. G., 2011, Blue flag or red herring: Do beach awards encourage the public to visit beaches?, *Tourism Management*, 32 (3), 576-588. doi:10.1016/j.tourman.2010.05.005
375. Memis-Kocaman, E., Kocaman, M., 2016, The employment situation of the students studying for food and beverage management bachelor's degree within the sector, *International Journal of Social Economics*, 43 (2), 123-133. doi:10.1108/IJSE-05-2014-0100
376. Milman, A., 2011, The symbolic role of postcards in representing a destination image: The case of Alanya, Turkey, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 12 (2), 144-173. doi:10.1080/15256480.2011.564495
377. Mitchell, J., Font, X., Li, S. N., 2015, What is the impact of hotels on local economic development? applying value chain analysis to individual businesses, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (3), 347-358. doi:10.1080/13032917.2014.947299
378. Mottiar, Z., Tucker, H., 2007, Webs of power: Multiple ownership in tourism destinations, *Current Issues in Tourism*, 10 (4), 279-295. doi:10.2167//cit288
379. Moutinho, L., Albayrak, T., Caber, M., 2011, How Far does Overall Service Quality of a Destination Affect Customers' Post-Purchase Behaviours?, *International Journal Of Tourism Research*, 14 (4), 307-322. DOI: 10.1002/jtr.856
380. Mudambi, R., Baum, T., 1997, Strategic segmentation: An empirical analysis of tourist expenditure in Turkey, *Journal of Travel Research*, 36 (1), 29-34. doi:10.1177/004728759703600105
381. Muderrisoğlu, H., Aydin, S. O., Ak, K., Eroğlu, E., 2013, Effects of user density levels on recreational walking experiences, *Indoor and Built Environment*, 22 (4), 640-649. doi:10.1177/1420326X12451986
382. Munusturlar, S., Bayrak, C., 2017, Developing the leisure education scale. *World Leisure Journal*, 59 (4), 306-325. doi:10.1080/16078055.2016.1251489
383. Naniopoulos, A., Tsalis, P., Nalmpantis, D., 2016, An effort to develop accessible tourism in Greece and Turkey the MEDRA project approach, *Journal of Tourism Futures*, 2 (1), 56-70..doi: 10.1108/JTF-03-2015-0009
384. Nikjoo, A. H., Ketabi, M., 2015, The role of push and pull factors in the way tourists choose their destination, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (4), 588-597. doi:10.1080/13032917.2015.1041145
385. Nur Iplik, F., Can Kilic, K., Yalcin, A., 2011, The simultaneous effects of person-organization and person-job fit on Turkish hotel managers,

International Journal of Contemporary Hospitality Management, 23 (5), 644-661. doi:10.1108/09596111111143386

386. Nursah-Cabbar, U., Yazgan, E. o., 2016, State support policy concerning the conservation of traditional architectural heritage in Safranbolu, Turkey, *Historic Environment: Policy and Practice*, 7 (2), 202-212. doi:10.1080/17567505.2016.1172789
387. Okumus, B., Okumus, F., McKercher, B., 2007, Incorporating local and international cuisines in the marketing of tourism destinations: The cases of Hong Kong and Turkey, *Tourism Management*, 28 (1), 253-261. doi:10.1016/j.tourman.2005.12.020
388. Okumus, F., Avci, U., Kilic, I., Walls, A. R., 2012, Cultural tourism in Turkey: A missed opportunity, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 21 (6), 638-658. doi:10.1080/19368623.2012.627231
389. Okumus, F., Karamustafa, K., 2005, Impact of an economic crisis. evidence from Turkey, *Annals of Tourism Research*, 32 (4), 942-961. doi:10.1016/j.annals.2005.04.001
390. Okumus, F., Karamustafa, K., Sariisik, M., Ulama, S., Turkay, O., 2016, Career paths of hotel general managers in Turkey, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 21 (11), 1214-1226. doi:10.1080/10941665.2016.1140660
391. Okumus, F., Sariisik, M., Naipaul, S., 2010, Understanding why women work in five-star hotels in a developing country and their work-related problems. *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 11 (1), 76-105. doi:10.1080/15256480903539693
392. Okumus, F., Yagci, O., 2006, Tourism higher education in Turkey, *Journal of Teaching in Travel and Tourism*, 5 (1-2), 89-116. doi:10.1300/J172v05n01_05
393. Onder, A. o., Candemir, A., Kumral, N., 2009, An empirical analysis of the determinants of international tourism demand: The case of izmir, *European Planning Studies*, 17 (10), 1525-1533. doi:10.1080/09654310903141748
394. Ongan, S., 2008, The sustainability of current account deficits and tourism receipts in Turkey, *International Trade Journal*, 22 (1), 39-62. doi:10.1080/08853900701784060
395. Onur, I., Maktav, D., Sari, M., Kemal Sonmez, N., 2009, Change detection of land cover and land use using remote sensing and GIS: A case study in Kemer, Turkey, *International Journal of Remote Sensing*, 30 (7), 1749-1757. doi:10.1080/01431160802639665
396. Onut, S., Soner, S., 2006, Energy efficiency assessment for the Antalya region hotels in Turkey, *Energy and Buildings*, 38 (8), 964-971. doi:10.1016/j.enbuild.2005.11.006

397. Osbaldiston, N., Petray, T., 2011, The role of horror and dread in the sacred experience, *Tourist Studies*, 11 (2), 175-190. doi:10.1177/1468797611424955
398. Oz, M., 2015, Social media utilization of tourists for travel-related purposes, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 27 (5), 1003-1023. doi:10.1108/IJCHM-01-2014-0034
399. Ozcan, S., Erbiyik, H., Karaboga, K., 2012, The effects of European economic crisis on the tourism travel companies in Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58 (2012) 987 -994. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1078
400. Ozdemir, B., 2012, A review on menu performance investigation and some guiding propositions, *Journal of Foodservice Business Research*, 15 (4), 378-397. doi:10.1080/15378020.2012.734217
401. Ozdemir, B., Aksu, A., Ehtiyar, R., Cizel, B., Cizel, R. B., Icigen, E. T., 2012, Relationships among tourist profile, satisfaction and destination loyalty: Examining empirical evidences in Antalya region of Turkey, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 21 (5), 506-540. doi:10.1080/19368623.2012.626749
402. Ozdemir, B., Caliskan, O., Yilmaz, G., 2015, A qualitative study on process aspects of complaining in restaurants, *Journal of Culinary Science and Technology*, 13 (4), 330-361. doi:10.1080/15428052.2015.1058204
403. Ozdemir, B., Cizel, B., Bato Cizel, R., 2012, Satisfaction with all-inclusive tourism resorts: The effects of satisfaction with destination and destination loyalty, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 13 (2), 109-130. doi:10.1080/15256480.2012.669313
404. Ozdemir, C., Yolal, M., 2017, Cross-cultural tourist behavior: An examination of tourists' behavior in guided tours, *Tourism and Hospitality Research*, 17 (3), 314-324. doi:10.1177/1467358415589658
405. Ozdemir, G., Culha, O., 2009, Satisfaction and loyalty of festival visitors, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20 (2), 359-373. doi:10.1080/13032917.2009.10518914
406. Ozdemir, G., Simsek, O.F., 2015, The Antecedents of Complex Destination Image, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 175, 503 -510. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.01.1229
407. Ozdemir, G., Yilmaz, M., Yalcin, M., Alvarez, M. D., 2015, Stakeholders' perception of istanbul's historical peninsula as a sustainable destination, *Tourism Planning and Development*, 12 (1), 87-98. doi:10.1080/21568316.2014.960596
408. Ozdemir-Bayrak, G., 2011, Festival motivators and consequences: A case of efes pilsen blues festival, Turkey, *Anatolia: An International Journal of*

- Tourism and Hospitality Research*, 22 (3), 378-389.
doi:10.1080/13032917.2011.634916
409. Ozdipciner, N. S., Li, X., Uysal, M., 2010, An examination of purchase decision-making criteria: A case of Turkey as a destination, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 19 (5), 514-527.
doi:10.1080/19368623.2010.482850
 410. Ozdipciner, N.S., O'Leary, J., Huan, T., li, X., Uysal, M., 2012, Cross-cultural differences in purchase decision-making criteria, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 6 (1), 34-43.
doi:10.1108/17506181211206234
 411. Ozel, C. H., Kozak, N., 2012, Motive based segmentation of the cultural tourism market: A study of Turkish domestic tourists, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 13 (3), 165-186.
doi:10.1080/1528008X.2012.645199
 412. Ozer, B., 1996, An investment analysis model for small hospitality operations, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 8 (5), 20-24. doi:10.1108/09596119610126112
 413. Ozer, B., Yamak, S., 2000, Self-sustaining pattern of finance in small businesses: Evidence from Turkey, *International Journal of Hospitality Management*, 19 (3), 261-273.
 414. Ozer, K.O., Latif, H., Sasiisik, M., Ergun, O., 2012, International Competitive Advantage of Turkish Tourism Industry: A Comperative Analyse of Turkey and Spain By Using The Diamond Model of M. Porter, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58, 1064 -1076. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1087
 415. Ozer-Sari, F. Bulut, C., Pirnar, I., 2016, Adaptation of hospitality service quality scales for marina services, *International Journal of Hospitality Management*, 54, 95-103. doi:10.1016/j.ijhm.2016.02.004
 416. Ozgener, S., Iraz, R., 2006, Customer relationship management in small-medium enterprises: The case of Turkish tourism industry, *Tourism Management*, 27 (6), 1356-1363. doi:10.1016/j.tourman.2005.06.011
 417. Ozogul, G., Gucluturk-Baran, B., 2016, Accessible tourism: the golden key in the future for the specialized travel agencies, *Journal of Tourism Futures*, 2 (1), 79-87. doi: 10.1108/JTF-03-2015-0005
 418. Ozturan, M., Roney, S. A., 2004, Internet use among travel agencies in Turkey: An exploratory study, *Tourism Management*, 25 (2), 259-266.
doi:10.1016/S0261-5177 (03) 00097-9
 419. Ozturk, A. B., Hancer, M., 2011, The effect of demographics on job satisfaction: A study of hotel managers in Turkey, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 12 (3), 189-201.
doi:10.1080/15256480.2011.590735

420. Ozturk, A. B., Hancer, M., Im, J. Y., 2014, Job characteristics, job satisfaction, and organizational commitment for hotel workers in Turkey, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 23 (3), 294-313. doi:10.1080/19368623.2013.796866
421. Ozturk, A. B., Ozer, O., Caliskan, U., 2015, The relationship between local residents' perceptions of tourism and their happiness: A case of Kusadasi, Turkey, *Tourism Review*, 70 (3), 232-242. doi:10.1108/TR-09-2014-0053
422. Ozturk, A. B., Qu, H., 2008, The impact of destination images on tourists' perceived value, expectations, and loyalty, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 9 (4), 275-297. doi:10.1080/15280080802520552
423. Ozturk, H., 2016, The contribution of sport games take place in Turkey on tourism and economy, *Anthropologist*, 24 (3), 730-736. doi:10.1080/09720073.2016.11892069
424. Ozturk, Y., Yayli, A., Yesiltas, M., 2007, Is the Turkish tourism industry ready for a disabled customer's market? The views of hotel and travel agency managers, *Tourism Management*, 29 382-389. doi:10.1016/j.tourman.2007.03.011
425. Ozturk, Y., Yayli, A., Yesiltas, M., 2008, Is the Turkish tourism industry ready for a disabled customer's market? The views of hotel and travel agency managers, *Tourism Management*, 29 382-389. doi:10.1016/j.tourman.2007.03.011
426. Ozturkmen, A., 2005, Turkish tourism at the door of europe: Perceptions of image in historical and contemporary perspectives, *Middle Eastern Studies*, 41 (4), 605-621. doi:10.1080/00263200500119282
427. Pakdil, F., Aydin, O., 2007, Expectations and perceptions in airline services: An analysis using weighted SERVQUAL scores, *Journal of Air Transport Management*, 13 (4), 229-237. doi:10.1016/j.jairtraman.2007.04.001
428. Paker, N., Vural, C. A., 2016, Customer segmentation for marinas: Evaluating marinas as destinations, *Tourism Management*, 56, 156-171. doi:10.1016/j.tourman.2016.03.024
429. Paksoy, P., 2015, Use of global distance education program in educational goals of airline, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 177 (2015) 372 -378.. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.02.365
430. Panahi, H., Mamipour, S., Nazari, K., 2015, Tourism and economic growth: a time-varying parameter approach, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 26 (2), 173-185. DOI: 10.1080/13032917.2014.914043
431. Pelit, E., ozturk, Y., Arslanturk, Y., 2011, The effects of employee empowerment on employee job satisfaction: A study on hotels in Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 23 (6), 784-802. doi:10.1108/09596111111153475

432. Perles-Ribes, J. F., Ramón-Rodríguez, A. B., Moreno-Izquierdo, L., Torregrosa Martí, M. T., 2016, Winners and losers in the arab uprisings: A mediterranean tourism perspective, *Current Issues in Tourism*, 1-20. doi:10.1080/13683500.2016.1225697
433. Pinar, M., McCuddy, M. K., Birkan, I., Kozak, M., 2011, Gender diversity in the hospitality industry: An empirical study in Turkey, *International Journal of Hospitality Management*, 30 (1), 73-81. doi:10.1016/j.ijhm.2010.06.007
434. Pinar, M., McCuddy, M. K., Kozak, M., Birkan, I., 2013, Recruitment, compensation, and supervisory functions in the Turkish hotel industry: Is there a gender effect regarding what managers do?, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 22 (4), 437-461. doi:10.1080/19368623.2013.754309
435. Pirnar, I., 2014, Tourism Education Universities in Turkey: Comparison of Different Structures and Related Effects on Education Quality, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116 (2014) 5070 -5074. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.01.1075
436. Pirselimoglu Batman, Z., Demirel, O., 2015, Ecology-based tourism potential with regard to alternative tourism activities in altindere valley (Trabzon - Macka), *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 22 (1), 39-49. doi:10.1080/13504509.2014.948098
437. Pirselimoglu Batman, Z., Demirel, o., Kurdoglu, B. C., 2016, Ecology-based tourism potential of altindere valley (trabzon-Turkey) in regards to the natural, historical and cultural factors, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 23 (3), 233-244. doi:10.1080/13504509.2015.1115442
438. Pirselimolu, Z., Demirel, O., 2012, A study of an ecologically based recreation and tourism planning approach: A case study on trabzon calky high plateau in Turkey, *International Journal of Sustainable Development and World Ecology*, 19 (4), 349-360. doi:10.1080/13504509.2012.662181
439. Polat, N., 2015, technical innovations in cruise tourism and results of sustainability, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 195, 438-445. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.486.
440. Polonsky, M., Hall, J., Viecei, J., Atay, L., Akdemir, A., Marangoz, M., 2013, Using strategic philanthropy to improve heritage tourist sites on the Gallipoli peninsula, Turkey: Community perceptions of changing quality of life and of the sponsoring organization, *Journal of Sustainable Tourism*, 21 (3), 376-395. doi:10.1080/09669582.2012.699061
441. Potuoğlu-Cook, o., 2006, Beyond the glitter: Belly dance and neoliberal gentrification in Istanbul, *Cultural Anthropology*, 21 (4), 633-660. doi:10.1525/can.2006.21.4.633

442. Sabuncu, K.U., Karacay, G., 2016, Exploring professional competencies for talent management in hospitality and food sector in Turkey, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 235, 443 -452. doi: 10.1016/j.sbspro.2016.11.055
443. Sahin, S., Baloglu, S., 2011, Brand personality and destination image of Istanbul, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (1), 69-88. doi:10.1080/13032917.2011.556222
444. Sak, S., Basa, I., 2012, The role of the train station in the image formation of the early republican Ankara, *Journal of Urban History*, 38 (4), 777-802. doi:10.1177/0096144211430153
445. Sanlier, N., Comert, M., Durlu-ozkaya, F., 2010, Hygiene perception: Condition of hotel kitchen staffs in Ankara, Turkey, *Journal of Food Safety*, 30 (2), 415-431. doi:10.1111/j.1745-4565.2010.00216.x
446. Sanlio ozgen, H. K., Kozak, M., 2015, Social media practices applied by city hotels: A comparative case study from Turkey, *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, 7 (3), 229-241. doi:10.1108/WHATT-03-2015-0010
447. Sanlio-ozgen, H. K., Gunlu, E., 2016, Irritation or disappointment: Host attitudes towards tourism development in villages, *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 8 (3), 307-334. doi:10.1080/19407963.2016.1223089
448. Sariisik, M., Sari, D., Sari, S., Halis, M., 2011, Tourism sector in order to recovering from the recession: Comparison analyses for Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 24, 181-187. doi:10.1016/j.sbspro.2011.09.070
449. Sariisik, M., Turkay, O., Akova, O., 2011, How to manage yacht tourism in Turkey: A swot analysis and related strategies, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 24, 1014-1025. doi:10.1016/j.sbspro.2011.09.041
450. Sarioglan, M., 2014, New Orientations in Gastronomy Education: Molecular Gastronomy, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 143 (2014), 320-324. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.07.412
451. Scheper-Hughes, N., 2011, Mr Tati's holiday and joaos safari - seeing the world through transplant tourism, *Body Society*, 17 (2&3) : 55-92. doi: 10.1177/1357034X11402858
452. Sehlikoglu, S., Karakas, F., 2016, We can have the cake and eat it too: Leisure and spirituality at 'veiled' hotels in Turkey, *Leisure Studies*, 35 (2), 157-169. doi:10.1080/02614367.2014.966745
453. Semercioz, F., Pehlivan, C., Sozuer, A., Mert, A., 2015, Crisis Management Practices and Strategic Responses Through Customer Loyalty and Price Strategy in Hard Times: Evidence from Fine-dining Restaurants, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 207, 149-156. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.10.164

454. Sengun, M.T., 2011, Saklikent Canyon (Fethiye- Turkey), *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 571–579. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.171
455. Sevkli, M., Oztekin, A., Uysal, O., Torlak, G., Turkyilmaz, A., Delen, D., 2012, Development of a fuzzy ANP based SWOT analysis for the airline industry in Turkey, *Expert Systems with Applications*, 39 (1), 14-24. doi:10.1016/j.eswa.2011.06.047
456. Seyitoglu, F., Cevik, B., 2016, The impacts of student and life satisfaction on tourism students' perceived sense of belonging, *Journal of Teaching in Travel and Tourism*, 16 (4), 253-272. doi:10.1080/15313220.2016.1197083
457. Seyitoglu, F., Yirik, S., 2015, Internship satisfaction of students of hospitality and impact of internship on the professional development and industrial perception, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 20, 1414-1429. doi:10.1080/10941665.2014.983532
458. Sezgin, E., 2013, Travel review websites as information resources perceived by consumers, *Journal of China Tourism Research*, 9 (3), 353-364. doi:10.1080/19388160.2013.812902
459. Shoup, D. D., Bonini Baraldi, S., Zan, L., 2014, A centralized decentralization: Outsourcing in the Turkish cultural heritage sector, *International Journal of Cultural Policy*, 20 (1), 54-77. doi:10.1080/10286632.2012.731051
460. Sirakaya, E., Uysal, M., Yoshioka, C. F., 2003, Segmenting the japanese tour market to Turkey, *Journal of Travel Research*, 41 (3), 293-304. doi:10.1177/0047287502239038
461. Sirakaya-Turk, E., Ekinci, Y., Kaya, G. A., 2008, An examination of the validity of SUS-TAS in cross-cultures, *Journal of Travel Research*, 46 (4), 414-421. doi:10.1177/0047287507308328
462. Sirakaya-Turk, E., Ekinci, Y., Martin, D., 2015, The efficacy of shopping value in predicting destination loyalty, *Journal of Business Research*, 68 (9), 1878-1885. doi:10.1016/j.jbusres.2015.01.016
463. Sirakaya-Turk, E., Nyaupane, G., Uysal, M., 2014, Guests and hosts revisited: Prejudicial attitudes of guests toward the host population, *Journal of Travel Research*, 53 (3), 336-352. doi:10.1177/0047287513500580
464. Sirakaya-Turk, E., Sonmez, S.F., Choi, H.S., 2000, Do destination images really matter? Predicting destination choices of student travellers, *Journal of Vacation Marketing*, 7 (2), 125-142.
465. Sogut, A., Kavut, A. B., Kartal, I., Beyhun, E. N., Cayir, A., Mutlu, M., Ozkan, B., 2015, Food allergy knowledge and attitude of restaurant personnel in Turkey, *International Forum of Allergy and Rhinology*, 5 (2), 157-161. doi:10.1002/alr.21427
466. Sonmez, N.K., Onur, I., Sari, M., Maktav, D., 2009, Monitoring changes in land cover use by CORINE methodology using aerial photographs and IKONOS

- satellite images: A case study for Kemer, Antalya, Turkey, *International Journal of Remote Sensing*, 30 (7), 1771-1778, DOI: 10.1080/01431160802639723
467. Sonmez, S., Sirakaya-Turk, E., 2002, A Distorted Destination Image? The Case of Turkey, *Journal of Travel Research*, 41, 185-196. doi:10.1177/004728702237418
 468. Sonnenschein, F., Van Meijl, T., 2014, Migration and the dialogue of multiple identifications: Kurdish migrants in the tourist industry of Istanbul, *Identities*, 21 (5), 481-497. doi:10.1080/1070289X.2014.881737
 469. Sozuer, A., 2011, Self assessment as a gate to performance improvement: A study on hospitality management in Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 24, 1090-1097. doi:10.1016/j.sbspro.2011.09.060
 470. Taner, B., 2001, An assessment of quality consciousness of service employees: An application of quality consciousness index, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 2 (1), 91-100. doi:10.1300/J149v02n01_05
 471. Tanrisevdi, A., Duran, N., 2011, Comparative evaluation of the official destination websites from the perspective of customers, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 20 (7), 740-765. doi:10.1080/19368623.2011.577708
 472. Tanrisevdi, A., Hancer, M., 2008, Examining e-mail response quality in Turkish travel agencies, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 19 (1), 23-40. doi:10.1080/13032917.2008.9687051
 473. Tarim, S., Dener, H. I., Tarim, S. A., 2000, Efficiency measurement in the hotel industry: Output factor constrained DEA application, " 11 (2), 111-123. doi:10.1080/13032917.2000.9686989
 474. Tasci, A. D. A., 2009, Social distance: The missing link in the loop of movies, destination image, and tourist behavior?, *Journal of Travel Research*, 47 (4), 494-507. doi:10.1177/0047287508326534
 475. Tasci, A. D. A., Boylu, Y., 2010, Cultural comparison of tourists' safety perception in relation to trip satisfaction, *International Journal Of Tourism Research*, 12 (2), 179-192. doi:10.1002/jtr.745
 476. Tasci, A. D. A., Gartner, W. C., 2007, Destination image and its functional relationships, *Journal of Travel Research*, 45 (4), 413-425. doi:10.1177/0047287507299569
 477. Tasci, A. D. A., Gartner, W. C., Cavusgil, S. T., 2007, Measurement of destination brand bias using a quasi-experimental design, *Tourism Management*, 28 (6), 1529-1540. doi:10.1016/j.tourman.2007.02.009

478. Tasci, A.D.A., Kozak, M., 2006, Destination brands vs destination images: Do we know what we mean?, *Journal of Vacation Marketing*, 45 (4), 413–425. doi: 10.1177/0047287507299569"
479. Tatoglu, E., Erdal, F., Ozgur, H., Azakli, S., 2002, Resident attitudes toward tourism impacts: The case of kusadasi in Turkey, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 3 (3), 79-100. doi:10.1300/J149v03n03_07
480. Tekin, A., 2004, Sport tourism—an animation perspective, *Journal of Sport and Tourism*, 9 (4), 317-322. doi:10.1080/1477508052000341850
481. Tekin, A., Ekici, S., 2005, Antique sports places in Anatolia, *Journal of Sport and Tourism*, 10 (3), 175-186. doi:10.1080/14775080500422445
482. Tepeci, M., Wildes, V. J., 2002, Recruiting the best, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 3 (1-2), 95-107. doi:10.1300/J162v03n01_06
483. Terhorst, P., Erkus-Ozturk, H., 2011, Scaling, territoriality, and networks of a tourism place, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 22 (2), 168-183. doi:10.1080/13032917.2011.597932
484. Terzioglu, M., Gokovali, U., 2016, Economic linkages and leakages in the hotel industry: The first empirical evidence from Turkey, *Tourism Economics*, 22 (4), 715-728. doi:10.1177/1354816616654244
485. Tokay Argan, M., 2016, Eskisehir, Turkey as a crossroads for leisure, travel and entertainment, *Cities*, 56, 74-84. doi:10.1016/j.Cities.2016.03.006
486. Torabian, P., Arai, S. M., 2016, Tourist perceptions of souvenir authenticity: An exploration of selective tourist blogs, *Current Issues in Tourism*, 19 (7), 697-712. doi:10.1080/13683500.2013.820259
487. Torlak, G., Sevkli, M., Sanal, M., Zaim, S., 2011, Analyzing business competition by using fuzzy TOPSIS method: An example of Turkish domestic airline industry, *Expert Systems with Applications*, 38 (4), 3396-3406. doi:10.1016/j.eswa.2010.08.125
488. Tosun, C., 1998, Roots of unsustainable tourism development at the local level: The case of urgup in Turkey, *Tourism Management*, 19 (6), 595-610. doi:10.1016/S0261-5177 (98) 00068-5
489. Tosun, C., 1999, An analysis of the economic contribution of inbound international tourism in Turkey, *Tourism Economics*, 5 (3), 217-250. doi:10.1177/135481669900500301
490. Tosun, C., 1999, Towards a typology of community participation in the tourism development process, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 10 (2), 113-134.

491. Tosun, C., 2001, Challenges of sustainable tourism development in the developing world: The case of Turkey, *Tourism Management*, 22 (3), 289-303. doi:10.1016/S0261-5177 (00) 00060-1
492. Tosun, C., 2002, Host perceptions of impacts: A comparative tourism study, *Annals of Tourism Research*, 29 (1), 231-253. doi:10.1016/S0160-7383 (01) 00039-1
493. Tosun, C., 2006, Expected nature of community participation in tourism development, *Tourism Management*, 27 (3), 493-504. doi:10.1016/j.tourman.2004.12.004
494. Tosun, C., Dedeoglu, B. B., Fyall, A., 2015, Destination service quality, affective image and revisit intention: The moderating role of past experience, *Journal of Destination Marketing and Management*, 4 (4), 222-234. doi:10.1016/j.jdmm.2015.08.002
495. Tosun, C., Jenkins, C. L., 1996, Regional planning approaches to tourism development: The case of Turkey, *Tourism Management*, 17 (7), 519-531. doi:10.1016/S0261-5177 (96) 00069-6
496. Tosun, C., Okumus, F., Fyall, A., 2008, Marketing philosophies: evidence from Turkey, *Annals of Tourism Research*, 35 (1), 127-147. doi:10.1016/j.annals.2007.07.003
497. Tosun, C., Temizkan, S.P., Timothy, D.J., Fyall, A., 2007, Tourist Shopping Experiences and Satisfaction, *International Journal Of Tourism Research*, 9, 87-102. doi:10.1002/jtr.595
498. Tosun, C., Timothy, D. J., 2001, Shortcomings in planning approaches to tourism development in developing countries: The case of Turkey, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 13 (7), 352-359. doi:10.1108/09596110110403910
499. Tosun, C., Timothy, D. J., Ozturk, Y., 2003, Tourism growth, national development and regional inequality in Turkey, *Journal of Sustainable Tourism*, 11 (2-3), 133-161. doi:10.1080/09669580308667200
500. Tosun, C., Timothy, D. J., Parpairis, A., MacDonald, D., 2005, Cross-border cooperation in tourism marketing growth strategies, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 18 (1), 5-23. doi:10.1300/J073v18n01_02
501. Tucker, H., 2001, Tourists and troglodytes negotiating for sustainability, *Annals of Tourism Research*, 28 (4), 868-891. doi:10.1016/S0160-7383 (00) 00084-0
502. Tucker, H., 2007, Undoing shame: Tourism and women's work in Turkey, *Journal of Tourism and Cultural Change*, 5 (2), 87-105. doi:10.2167/jtcc089.0

503. Tucker, H., 2009, Recognizing emotion and its postcolonial potentialities: Discomfort and shame in a tourism encounter in Turkey, *Tourism Geographies*, 11 (4), 444-461. doi:10.1080/14616680903262612
504. Tucker, H., 2010, Peasant-entrepreneurs. A longitudinal ethnography, *Annals of Tourism Research*, 37 (4), 927-946. doi:10.1016/j.annals.2010.03.001
505. Tucker, H., Boonabaana, B., 2012, A critical analysis of tourism, gender and poverty reduction, *Journal of Sustainable Tourism*, 20 (3), 437-455. doi:10.1080/09669582.2011.622769
506. Tucker, H., Carnegie, E., 2014, World heritage and the contradictions of 'universal value', *Annals of Tourism Research*, 47, 63-76. doi:10.1016/j.annals.2014.04.003
507. Tucker, H., Emge, A., 2010, Managing a world heritage site: The case of Cappadocia, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 41-54. doi:10.1080/13032917.2010.9687089
508. Tumer, N., 2010, Measuring hotel performance using data envelopment analysis, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (2), 271-287. doi:10.1080/13032917.2010.9687103
509. Tuna, M., Ghazzawi, I., Yesiltas, M., Tuna, A. A., Arslan, S., 2016, The effects of the perceived external prestige of the organization on employee deviant workplace behavior: The mediating role of job satisfaction, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28 (2), 366-396. doi:10.1108/IJCHM-04-2014-0182
510. Turkun-Erendil, A., Ulusoy, Z., 2002, Reinvention of tradition as an urban image: The case of Ankara citadel, *Environment and Planning B: Planning and Design*, 29 (5), 655-672. doi:10.1068/b12840
511. Turuduoglu, F., Suner, N., Yildirim, G., 2014, Determination of goals under four perspectives of balanced scorecards and linkages between the perspectives: A survey on luxury summer hotels in Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 164 (2014) 372 -377. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.11.090
512. Tutuncu, O., Kozak, M., 2007, An investigation of factors affecting job satisfaction, *International Journal of Hospitality and Tourism Administration*, 8 (1), 1-19. doi:10.1300/J149v08n01_01
513. Tutuncu, O., Tas, I., 2007, Evaluation of travel agencies' attitudes towards the European Union, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 18 (2), 203-222. doi:10.1080/13032917.2007.9687202
514. Tuzunkan, D., Albayrak, A., 2015, Research about moleculer cuisine application as an innovation example in Istanbul restaurants, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 195, 446 -452. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.06.487

515. Ucmak, F., Arslan, C., 2012, The impact of competition conditions on new market entrants in Istanbul hotel industry: an analyse by using five forces of competitive position model of M.Porter, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 58 (2012), 1037 -1046. doi: 10.1016/j.sbspro.2012.09.1084
516. Ulas, D., Anadol, Y., 2016, A case study for medical tourism: Investigating a private hospital venture in Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 27 (3), 327-338. doi:10.1080/13032917.2016.1191763
517. Unalan, D., 2013, Integrating cumulative impacts into strategic environmental decision-making, Tourism development in Belek, Turkey, *Land use Policy*, 34, 243-249. doi:10.1016/j.landusepol.2013.03.014
518. Uner, M. M., Kose, N., Gokten, S., 2008, An econometric model of tourism demand and room rates: A study in Belek, Antalya, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 19 (1), 41-50. doi:10.1080/13032917.2008.9687052
519. Unguren, E., Kacmaz, Y.Y., Kahveci, A., 2015, Accommodation business management's attitudes towards employees received vocational tourism education, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 174, 2767-2776. doi: 10.1016/j.sbspro.2015.01.966.
520. Unluonen, K., Kiliclar, A., Yuksel, S., 2011, The calculation approach for leakages of international tourism receipts: The Turkish case, *Tourism Economics*, 17 (4), 785-802. doi:10.5367/te.2011.0071
521. Unluonen, K., Yazicioglu, I., 2003, Does perceived consumer protection differ in tourism industry by nationality? A case study in Turkey, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 10 (1-2), 161-180. doi:10.1300/J150v10n01_11
522. Uslu, A., Durmus, B., Kobak-Kolivar, B., 2013, Analyzing the brand equity of Turkish airlines services, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 99 (2013), 446 -454. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.10.513
523. Uyar, A., Bilgin, N., 2011, Budgeting practices in the Turkish hospitality industry: An exploratory survey in the Antalya region, *International Journal of Hospitality Management*, 30 (2), 398-408. doi:10.1016/j.ijhm.2010.07.011
524. Var, T., Yesiltas, M., Yayli, A., ozturk, Y., 2011, A study on the travel patterns of physically disabled people, *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 16 (6), 599-618. doi:10.1080/10941665.2011.610143
525. West, B., 2008, Enchanting pasts: The role of international civil religious pilgrimage in reimagining national collective memory, *Sociological Theory*, 26 (3), 258-270. doi:10.1111/j.1467-9558.2008.00328.x
526. West, B., 2010, Dialogical memorialization, international travel and the public sphere: A cultural sociology of commemoration and tourism at the first

- world war gallipoli battlefields. *Tourist Studies*, 10 (3), 209-225. doi:10.1177/1468797611407756
527. Wildes, V. J., Tepeci, M., 2004, Influences of campus recruiting on applicant attraction to hospitality companies, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 2 (1), 39-51. doi:10.1300/J171v02n01_03
 528. Yakupoğlu, Y. K., Ozden, E., Dilek, M., Demirbas, A., Adibelli, Z., Sarikaya, S., Akpolat, T., 2010, Transplantation tourism: High risk for the recipients, *Clinical Transplantation*, 24 (6), 835-838. doi:10.1111/j.1399-0012.2009.01175.x
 529. Yaman, H. R., Gurel, E., 2006, Ethical ideologies of tourism marketers, *Annals of Tourism Research*, 33 (2), 470-489. doi:10.1016/j.annals.2006.01.006
 530. Yarkan, S., 2007, Coping with continuous crises: The case of Turkish inbound tourism, *Middle Eastern Studies*, 43 (5), 779-794. doi:10.1080/00263200701422691
 531. Yarkan, S., Ertuna, B., 2002, What you encourage is what you get: The case of Turkish inbound international tourism, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 13 (2), 159-183. doi:10.1080/13032917.2002.9687131
 532. Yavas, A., 2016, Sectoral differences in the perception of toxic leadership, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 229, 229-267. doi: 10.1016/j.sbspro.2016.07.137
 533. Yavas, U., Babakus, E., Karatepe, O. M., 2010, Relative efficacy of organizational support and personality traits in predicting service recovery and job performances: A study of frontline employees in Turkey, *Tourism Review*, 65 (3), 70-83. doi:10.1108/16605371011083530
 534. Yavas, U., Babakus, E., Karatepe, O.M., 2008, Attitudinal and behavioral consequences of work-family conflict and family-work conflict: Does gender matter?, *International Journal of Service Industry Management*, 19 (1), 7-31. doi: 10.1108/09564230810855699
 535. Yavas, U., Karatepe, O. M., Babakus, E., 2013, Correlates of nonwork and work satisfaction among hotel employees: Implications for managers, *Journal of Hospitality Marketing and Management*, 22 (4), 375-406. doi:10.1080/19368623.2012.667596
 536. Yaya, M. E., 2009, Terrorism and tourism: The case of Turkey, *Defence and Peace Economics*, 20 (6), 477-497. doi:10.1080/10242690903105414
 537. Yaylali, M., Celik, A. K., Dilek, O., 2016, Analyzing key socio-economic and socio-demographic drivers of domestic passengers' airline choice behavior in Turkey using multinomial and mixed logit models, *Transportation Letters*, 8 (3), 121-130. doi:10.1179/1942787515Y.0000000014

538. Yesil, S., Sozbilir, F., 2013, An empirical investigation into the Impact of personality on individual innovation behaviour in the workplace, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 81 (2013), 540 -551. doi: 10.1016/j.sbspro.2013.06.474
539. Yesiltas, M., Ozturk, Y., Hemmington, N., 2010, Tourism education in Turkey and implications for human resources, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 55-71. doi:10.1080/13032917.2010.9687090
540. Yilanci, V., Eris, Z. A., 2012, Are tourism markets of Turkey converging or not? A fourier stationary analysis. *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 23 (2), 207-216. doi:10.1080/13032917.2012.665010
541. Yildirim, M., Turan, G., 2012, Sustainable development in historic areas: Adaptive re-use challenges in traditional houses in Sanliurfa, Turkey, *Habitat International*, 36 (4), 493-503. doi:10.1016/j.habitatint.2012.05.005
542. Yildirim, R., Oban, R., 2011, The importance of heritage roads on the development of western Anatolia and Izmir, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 90-97. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.111
543. Yilmaz, I., 2009, Measurement of service quality in the hotel industry, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 20 (2), 375-386. doi:10.1080/13032917.2009.10518915
544. Yilmaz, I., 2010, Do hotel customers use a multi-expectation framework in the evaluation of services ? A study in Cappadocia, Turkey, *Tourism and Hospitality Research*, 10 (1), 59-69. doi: 10.1057/thr.2009.36
545. Yilmaz, S. S., Tasci, A. D. A., 2015, Circumstantial impact of contact on social distance, *Journal of Tourism and Cultural Change*, 13 (2), 115-131. doi:10.1080/14766825.2014.896921
546. Yilmaz, S.S., Tasci, A.D.A., 2013, Internet as an information source and social distance: any relationship?, *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 4 (2), 188-196, doi: 10.1108/JHTT-10-2012-0026
547. Yilmaz, Y., 2013, Impact of strategy on efficiency in the luxury hotel industry of Turkey, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 24 (2), 206-220. doi:10.1080/13032917.2012.753509
548. Yilmaz, Y., Yilmaz, Y., Icigen, E. T., Ekin, Y., Utku, B. D., 2009, Destination image: A comparative study on pre and post trip image variations, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 18 (5), 461-479. doi:10.1080/19368620902950022
549. Yilmazdogan, O.C., Secilmis, C., Cicek, D., 2015, the effect of corporate social responsibility (CSR) perception on tourism students' intention to work in

- sector, *Procedia Economics and Finance*, 23 (2015), 1340 -1346. doi: 10.1016/S2212-5671 (15) 00321-4
550. Yolal, M., Cetinel, F., Uysal, M., 2009, An examination of festival motivation and perceived benefits relationship: Eskisehir international festival, *Journal of Convention and Event Tourism*, 10 (4), 276-291. doi:10.1080/15470140903372020
 551. Yolal, M., Emeksiz, M., Cetinel, F., 2009, Marketing of SMHEs in Turkey: A comparative analysis, *Journal of Hospitality and Leisure Marketing*, 18 (4), 372-385. doi:10.1080/19368620902799577
 552. Yolal, M., Woo, E., Cetinel, F., Uysal, M., 2012, Comparative research of motivations across different festival products, *International Journal of Event and Festival Management*, 3 (1), 66-80. doi:10.1108/17582951211210942
 553. Yorucu, V., 2016, Growth impact of CO2emissions caused by tourist arrivals in Turkey: An econometric approach, *International Journal of Climate Change Strategies and Management*, 8 (1), 19-37. doi:10.1108/IJCCSM-12-2014-0148
 554. Yorucu, V., Mehmet, O., 2015, Modeling energy consumption for growth in an open economy: ARDL and causality analysis for Turkey, *International Journal of Green Energy*, 12 (12), 1197-1205. doi:10.1080/15435075.2014.893437
 555. Yuksel, A., 2001, Managing customer satisfaction and retention: A case of tourist destinations, Turkey, *Journal of Vacation Marketing*, 7 (2), 153-168. doi:10.1177/135676670100700205
 556. Yuksel, A., 2003, Market segmentation based on customers' post-purchase performance evaluation: A case of tourist diners, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 15 (1), 1-18. doi:10.1300/J073v15n01_01
 557. Yuksel, A., 2009, Exterior color and perceived retail crowding: Effects on tourists' shopping quality inferences and approach behaviors, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 10 (4), 233-254. doi:10.1080/15280080903183383
 558. Yuksel, A., Bilim, Y., Yuksel, F., 2014, Customers' assessment of destination advertisements with incomplete information interactions among inferences, attitudes, and purchase intentions, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 15 (3), 269-293. doi:10.1080/1528008X.2014.921771
 559. Yuksel, A., Kilinc, U. K., Yuksel, F., 2006, Cross-national analysis of hotel customers' attitudes toward complaining and their complaining behaviours, *Tourism Management*, 27 (1), 11-24. doi:10.1016/j.tourman.2004.07.007

560. Yuksel, A., Yuksel, F., 2001, Comparative performance analysis: Tourists' perceptions of Turkey relative to other tourist destinations, *Journal of Vacation Marketing*, 7 (4), 333-355. doi:10.1177/135676670100700404
561. Yuksel, A., Yuksel, F., 2001, Measurement and management issues in customer satisfaction research: Review, critique and research agenda: Part two, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 10 (4), 81-111. doi:10.1300/J073v10n04_04
562. Yuksel, A., Yuksel, F., 2001, Measurement and management issues in customer satisfaction research: Review, critique and research agenda: Part one, *Journal of Travel and Tourism Marketing*, 10 (4), 47-80. doi:10.1300/J073v10n04_03
563. Yuksel, A., Yuksel, F., 2002, Market segmentation based on tourists' dining preferences, *Journal of Hospitality and Tourism Research*, 26 (4), 315-331. doi:10.1177/109634802237482
564. Yuksel, A., Yuksel, F., 2003, Measurement of tourist satisfaction with restaurant services: A segment-based approach, *Journal of Vacation Marketing*, 9 (1), 52-68. doi:10.1177/135676670200900104
565. Yuksel, A., Yuksel, F., 2005, Managing relations in a learning model for bringing destinations in need of assistance into contact with good practice, *Tourism Management*, 26 (5), 667-679. doi:10.1016/j.tourman.2004.03.016
566. Yuksel, A., Yuksel, F., Culha, O., 2012, Ministers' statements: A policy implementation instrument for sustainable tourism?, *Journal of Sustainable Tourism*, 20 (4), 513-532. doi:10.1080/09669582.2011.617823
567. Yuksel, F., 2013, The streetscape: Effects on shopping tourists' Product/Service quality inferences and their approach behaviors, *Journal of Quality Assurance in Hospitality and Tourism*, 14 (2), 101-122. doi:10.1080/1528008X.2013.749387
568. Yuksel, F., Bramwell, B., Yuksel, A., 1999, Stakeholder interviews and tourism planning at Pamukkale, Turkey, *Tourism Management*, 20 (3), 351-360. doi:10.1016/S0261-5177(98)00117-4
569. Yuksel, F., Bramwell, B., Yuksel, A., 2005, Centralized and decentralized tourism governance in Turkey, *Annals of Tourism Research*, 32 (4), 859-886. doi:10.1016/j.annals.2004.09.006
570. Yuksel, O., Akoglan-Kozak, M., 1998, Managerial Behaviour and Effectiveness Perceptions of Female Managers in the Hospitality Industry, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 9 (1), 19-35, DOI: 10.1080/13032917.1998.9686957
571. Yukseler, H., Girgin, S., Yetis, U., Valatka, S., Semenienė, D., Kerestecioglu, M., Jacobsen, M., 2009, Implementation of the European Union's bathing

- water directive in Turkey, *Journal of Environmental Management*, 90 (8), 2780-2784. doi:10.1016/j.jenvman.2009.03.006
572. Yurtseven, H. R., Donmez, D., 2004, Environmental sensibility: The comparative research between the local community and managers of the hospitality industry in Gokceada (imbors), *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 15 (1), 57-68. doi:10.1080/13032917.2004.9687144
 573. Yurudur, E., Dicle, M., 2011, Settlements - natural environment relationships and tourism potential in Camici (Tokat - Turkey), *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 19, 208–215. doi:10.1016/j.sbspro.2011.05.125
 574. Yuzbasioglu, N., Celik, P., Topsakal, Y., 2014, A research on innovation in small and medium-sized enterprises in tourism industry: case of travel agencies operating in Antalya, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 150, 735-743. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.09.039.
 575. Yuzbasioglu, N., Topsakal, Y., Celik, P., 2014, Roles of Tourism Enterprises on Destination Sustainability: Case of Antalya, Turkey, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 150 (2014), 968 -976. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.09.109
 576. Zal, N., Breda, Z., 2010, Tourism in protected areas: Observations from Kus Cenneti national park, *Anatolia: An International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 21 (1), 73-87. doi:10.1080/13032917.2010.9687091
 577. Zhang, H. Q., Li, M., Xiao, H., 2009, Tourism recovery strategies and their implications: A multiple case study approach, *Journal of China Tourism Research*, 5 (3), 273-286. doi:10.1080/19388160903152811
 578. Zorba, E., Micoogullari, B. O., Zorba, E., Tekin, A., 2004, Sports tourism in Turkey. *Journal of Sport and Tourism*, 9 (4), 325-329. doi:10.1080/1477508052000341878
 579. Zorba, E., Mollaogullari, H., Akcakoyun, F., Konukman, F., Teki, A., 2003, The examination of sports, recreation and animation activities of selected lodging types on service sales in Turkey, *Journal of Sport and Tourism*, 8 (1), 48-56. doi:10.1080/14775080306235

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Abdulvahap Altürk
 Uyruğu : T.C.
 Doğum Yeri ve Tarihi : Uludere/1981
 Telefon : 5534862771
 e-mail : vahapalturk@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Adı, İlçe, İl	Bitirme Yılı
Lise	: İçel Anadolu Truizm ve Otelcilik Meslek Lisesi	1999
Üniversite	: Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği	2008
Yüksek Lisans :		
Doktora :		

İŞ DENEYİMLERİ

Yıl	Kurum	Görevi
2010-2014	Kredi ve Yurtlar Kurumu	V.H.K.İ.
2014-Halen	Mardin Artuklu Üniversitesi	Araştırma Görevlisi

YABANCI DİLLER

İngilizce İleri Düzeyde KPDS-2010, 90 YDS-2013, 87,5